

Jaarverslag 2023

Voorwoord	1
Hoofdstuk 1: Het Fonds BJP 2023	5
Hoofdstuk 2: Regeling Projectsubsidies	10
2.1. Aangevraagde projectsubsidies	10
2.2. Toegekende projectsubsidies	11
2.3. Afgeronde projecten en impact	17
2.4 Subsidiemogelijkheden voor de lokale en regionale journalistiek	30
Hoofdstuk 3: Ontwikkeling	37
3.1. Regeling Jong Talent	37
3.2. Beurs Expertisebevordering	44
Hoofdstuk 4: Versterking	51
4.1 Journalistiek+	51
4.2 Brusseprijs	55
4.3 Ingrid Harms Stipendium	58
4.4 Overige vormen van versterking van het veld	59
Intervisie Veiligheid en mentale gezondheid Toegang Company.info	
Fondsvinder voor journalisten Fotografiestipendium Caribisch deel van het Koninkrijk	
Hoofdstuk 5: Positionering	63
5.1. Samenwerkingen	63
5.2. Communicatie	64
5.3. Voorlichting en educatie	65
5.4 Onderzoek en evaluatie	65
Hoofdstuk 6: Codes	68
6.1 Governance Code Cultuur	68
6.2 Fair Practice Code	69
6.3 Code Diversiteit en Inclusie	70
Hoofdstuk 7: Personeel en organisatie	72
Hoofdstuk 8: Wet Normering Topinkomens (WNT)	75
Hoofdstuk 9: Toekomst	76
Hoofdstuk 10: Risico's	79
Hoofdstuk 11: Toelichting Financiën	82
Bijlagen:	
Bijlage 1A: Toekenningen Regeling Bijzondere Journalistiek	86
Bijlage 1B: Afwijzingen Regeling Bijzondere Journalistiek	89
Bijlage 2A: Toekenningen Regeling Onderzoeksjournalistiek	92
Bijlage 2B: Afwijzingen Regeling Onderzoeksjournalistiek	103
Bijlage 3A: Toekenningen Beurs Expertisebevordering & coachingstrajecten	106
Bijlage 3B: Afwijzingen Beurs Expertisebevordering	112
Bijlage 4: Financiële afwikkeling	113
Bijlage 5: Prijzen & nominaties	114
Bijlage 6A: Afgeronde projecten Regeling Bijzondere Journalistiek	117
Bijlage 6B: Afgeronde projecten Regeling Onderzoeksjournalistiek	119
Bijlage 7: Begroting 2024	126

Voorwoord

Het belang van goede journalistiek en in het bijzonder onderzoeksjournalistiek wordt steeds groter, in een wereld waarin we dagelijks worden overspoeld met informatie. Van snelle berichten op social media tot foto's en video's die iedereen met mobiele telefoons opneemt. Informatie waarin feiten en meningen niet altijd van elkaar te onderscheiden zijn en waarvan niet altijd helder is wie de afzender is. Dan hebben we het nog niet eens over de toename van (door AI-gegenereerde) des- en misinformatie – door het World Economic Forum in hun Global Risk Report 2024 als ernstigste risico voor de komende twee jaar benoemd, nog vóór oorlog, klimaatverandering of inflatie.¹ Deze overvloed aan moeilijk te duiden informatie loopt synchroon aan grote maatschappelijke en (geo)politieke ontwikkelingen die juist om duiding, achtergronden en onderzoek vragen – die journalisten kunnen geven.

Omdat de rol van de journalistiek cruciaal is in de democratische rechtsstaat is het van groot belang dat de journalistiek sterk en pluriform is. Journalisten moeten onafhankelijk en kritisch hun werk kunnen doen, waarbij onder meer diepgravend onderzoek en voortdurende kennisverrijking onontbeerlijk zijn. Dat is waar het Fonds BJP op inzet: het steunen van onafhankelijke journalistiek door het ondersteunen van journalisten van vandaag en het bijdragen aan de ontwikkeling van journalisten van morgen.

En met succes. In april 2023 verscheen het rapport Onderzoeksjournalistiek in Nederland en Vlaanderen anno 2022 waarvoor door de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ) opdracht was gegeven. Het rapport geeft inzicht in een aantal van de opbrengsten van de investeringen die het kabinet sinds 2018 in de onderzoeksjournalistiek doet. Zo valt te lezen dat geld van fondsen – en vooral van het Fonds BJP – een belangrijke rol heeft in de totstandkoming van projecten en publicaties. “Ruim tachtig procent [van de ondervraagde journalisten die de afgelopen vijf jaar externe financiering gebruikten] zegt: zonder die externe financiering was het niet gelukt. Slechts vijf procent was het daar niet mee eens. Dit wijst erop dat fondsen een cruciale, stimulerende rol spelen om onderzoeksjournalistieke projecten mogelijk te maken.”² Andere conclusies: er zijn steeds meer redacties die grote waarde hechten aan onderzoeksjournalistiek en daar ruimte voor creëren en de groep onderzoeksjournalisten is de afgelopen jaren niet alleen gegroeid maar ook jonger geworden.³

Ook uit het jaarlijks gepubliceerde Digital News Report van Reuters Institute en het Commissariaat voor de Media komt goed nieuws: het vertrouwen in ‘het merendeel van het nieuws’ is in Nederland in vergelijking met andere landen relatief hoog en in 2023 zelfs enigszins gestegen, naar 57 procent.⁴ Dit betekent echter ook dat ruim 40 procent van de Nederlandse bevolking weinig vertrouwen heeft in het nieuws. Een andere zorgwekkende conclusie is dat de groep die weinig vertrouwen heeft in het nieuws jaarlijks groter wordt. Deze afname van vertrouwen zien we voornamelijk onder jongeren en mensen die hun nieuws vooral van social media halen. En juist die laatste groep groeit snel. Een andere

¹ Zie: <https://www.weforum.org/agenda/2024/01/global-risk-report-2024-risks-are-growing-but-theres-hope/>.

² Uit het rapport [Onderzoeksjournalistiek in Nederland en Vlaanderen anno 2022](#), (p.34).

³ Idem (p.58).

⁴ Te lezen in het [Digital News Report Nederland 2023](#) (p.53).

daling is er in het percentage mensen dat (sterke) interesse heeft in het nieuws, eveneens het sterkst onder jongeren, maar onder alle leeftijdscategorieën waar te nemen.⁵ Een belangrijke uitdaging voor het journalistieke veld is dan ook op een goede manier op deze ontwikkelingen te reageren. In dat licht lanceerde het Fonds in 2023 de pilotregeling Journalistiek+, waarin we journalisten in drie subsidierondes uitdaagden om extra aandacht te besteden aan het kiezen van een publicatievorm die aansluit op de doelgroep die ze met journalistieke publicaties willen bereiken. Want voor sommige projecten komt de boodschap misschien wel beter aan via social media of met een debat, publieksavond of tentoonstelling dan met een artikel of boek. Met de regeling dragen we bij aan het bereiken van nieuwe doelgroepen en vergroten we de diversiteit onder groepen die worden bereikt met journalistieke publicaties.

Ook op andere manieren zien we dat de druk op de journalistiek de laatste jaren steeds meer is gegroeid. Zo is er sprake van onvoldoende stabiele of veilige werkplekken, niet in de laatste plaats door wankele freelance-constructies. Ook kampen journalisten met tegenwerking, bijvoorbeeld van machtige partijen die dreigen met rechtszaken of die daadwerkelijk aanspannen en vanuit sommige overheden, die Woo-verzoeken laat of soms zelfs in het geheel niet beantwoorden. De veiligheidsscore van Nederland op de persvrijheidsindex van journalistenorganisatie Reporters Sans Frontières (RSF) is laag. Wantrouwen jegens de journalistiek – van een deel van het publiek maar inmiddels ook aanwezig binnen de Nederlandse Tweede Kamer en het kabinet – draagt zeker niet bij aan een gunstige werksituatie voor journalisten.

En dan is er nog het punt van de budgetten die op redacties beschikbaar zijn voor tijdrovende en diepgravende journalistiek en de beloning van journalisten – die, zeker voor freelancers, vaak ronduit mager is. Uit de Monitor Freelancers en Media 2023 blijkt dat 40 procent van de freelance journalisten ‘amper of niet’ kan rondkomen van hun werk en dat een derde van hen voor hun levensonderhoud afhankelijk is van een partner.⁶ Omdat het Fonds niet alleen streeft naar kwalitatieve journalistiek maar ook naar een eerlijke praktijk binnen de journalistieke sector hebben we in het kader van Fair Practice onze subsidiatarieven in 2023 verhoogd.

In 2023 zette het Fonds daarnaast wederom sterk in op regionale en lokale journalistiek: met Dossiersubsidies, speciaal voor regionale en lokale journalisten, en met lokale traineeships. Van groot belang, want juist regionale en lokale media staan (financieel) onder grote druk. Terwijl de aanwezigheid van lokaal en regionaal nieuws directe invloed heeft op participatie van burgers in politieke processen en betrokkenheid bij de eigen gemeenschap, aldus Rasmus Nielsen, directeur van het Reuters Institute for the Study of Journalism.⁷

De uitdaging voor media, redacties, journalisten én journalistieke fondsen is helder: hoe zorgen we ervoor dat journalisten hun werk onafhankelijk kunnen doen en daar voldoende tijd voor hebben? Het Fonds BJP ziet zijn eigen rol daarin steeds groter worden, door een toename van het aantal aanvragen dat wordt ingediend en dat – door stijgende budgetten – gehonoreerd kan worden en door de benodigde uitbreiding van de regelingen.

⁵ Te lezen in het [Digital News Report Nederland 2023](#) (p.12).

⁶ Hier is een samenvatting van en link naar het rapport te vinden: <https://www.nvj.nl/nieuws/monitor-freelancers-en-media-2023-jaaromzet-stijgt-kan-inflatie-niet-bijbenen>.

⁷ Zie: <https://www.theguardian.com/uk-news/2024/feb/02/collapse-of-local-media-leaves-us-all-in-the-dark>.

De opbrengsten van de inzet van het Fonds zitten hem in de journalistieke publicaties, waarover verderop in dit verslag meer te lezen is, en ook in de ontwikkeling die journalisten dankzij een subsidie of beurs doormaken en het effect ervan op hun positie in het veld. Jeroen van Bergeijk beschreef het positieve effect van de subsidie die hij van het Fonds BJP ontving in de podcast Freelanceleven. Villamedia schreef erover: “Inmiddels heeft de Volkskrant volgens Van Bergeijk zelf ‘een potje’ om hem te kunnen betalen. ‘Want het werd wel een beetje vreemd dat ik over werk aan de onderkant van de arbeidsmarkt schreef en dan steun van een fonds nodig zou hebben.’” Zonder de steun van het Fonds BJP had hij die onderhandelingspositie niet gehad, schreef Villamedia.⁸

Thomas Muntz, onderzoeksjournalist en hoofdredacteur van onderzoeksjournalistiek platform Investico, beschrijft het belang van die steun in een interview met Volkskrant-journalist Kustaw Bessems als volgt: “De markt [kan] die [onderzoeksjournalistiek] niet zomaar (...) opbrengen. Onderzoeksjournalistiek kost tijd, en veel daarvan is ook zinloze tijd. Want je kunt alleen goed onderzoek doen als je vooronderzoek kunt doen, zijpaden op kunt, erachter kunt komen dat iets níét aan de hand is.”⁹ Omdat het belang van de financiële steun voor onderzoeksjournalistiek alleen maar groter wordt, roept het Fonds op de middelen die het kabinet sinds 2018 beschikbaar maakt voor onderzoeksjournalistiek een structureel karakter te geven, zodat het Fonds zijn missie de komende jaren kan blijven vervullen.

⁸ Lees hier meer: <https://www.villamedia.nl/artikel/freelanceleven-26-over-fondsenwerven-met-jeroen-van-bergeijk-ik-zou-heel-graag-undercover-in-de-journalistiek-gaan>. De podcastaflevering met Jeroen van Bergeijk is eveneens via deze link te beluisteren.

⁹ Lees hier het gehele gesprek: <https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/investeer-in-onderzoeksjournalistiek-vindt-hoofdredacteur-thomas-muntz-van-investico-iemand-die-vertelt-wat-we-ergens-van-moeten-vinden-voedt-het-publieke-debat-niet~b8ec8e70/>.

Activiteiten per pijler van het Fonds BJP

	Projecten	Ontwikkeling	Versterking
Optie Vervangende Kracht	Regeling Projectsubsidies	Traineeships Onderzoeks-journalistiek	Brusseprijs
	Dossiersubsidies	Lokale traineeships	Online overzicht journalistieke fondsen
	Samenwerkingen	Beurs Journalistieke Ontwikkeling	Online overzicht journalistieke scholing
	Residency's	Ticketacties conferenties	Veiligheid en mentale gezondheid
	Ingrid Harms Stipendium		
	Journalistiek+		
	Ingrid Harms Stipendium		
	Coaching		

1. Het Fonds BJP in 2023

In de documentaire Eddy's Oorlog, die in februari 2024 in première ging en door het Fonds BJP is gesteund, volgt filmmaker Joost van der Valk fotograaf Eddy van Wessel tijdens zijn reizen naar het Oekraïense front. Niet alleen Van Wessel maar ook Van der Valk komt vervaarlijk dicht bij het oorlogsgeweld, vooral als ze besluiten via de enige nog beschikbare route het grotendeels door Russische troepen ingenomen Bachmoet in te trekken: raketten en kogels komen steeds dichterbij. Als kijker kom je nog een stukje dichterbij als Van der Valk een Oekraïense soldaat, bijgenaamd Canada, een GoPro-camera opspeldt. Zo zijn we getuige van Canada in de loopgraven, Canada die een drone laat opstijgen en daarna Canada die twee Russische soldaten krijgsgevangen neemt. Een interessante scène omdat de Russische soldaten – naar hun zeggen tegen hun zin uit de mijnen waar ze werkten gehaald en aan het front neergezet – benoemen dat het beeld wat zij van de Oekraïners hadden gekregen in het Russische nieuws niet klopt.

In 2023 woedden twee oorlogen in en aan de rand van Europa: de strijd in Oekraïne duurt na de inval van Rusland inmiddels al twee jaar voort en ook in Palestina is het oorlog, sinds de aanval die Hamas op 7 oktober 2023 uitvoerde op Israël en de Israëlische reactie daarop. En juist in tijden van oorlog wordt het belang van media en journalistiek extra duidelijk. Want behalve een oorlog op de grond woedt ook een informatie- en propagandaoorlog. Niet alleen daar waar de oorlog zelf is maar ook in de rest van de wereld: wij zijn afhankelijk van journalisten om te duiden wat er gebeurt in de strijd en wat de context en consequenties daarvan zijn. En juist die journalisten worden vaak slachtoffer tijdens of zelfs door hun werk. In dat opzicht was 2023 een tragisch jaar waarin een uitzonderlijk groot aantal journalisten omkwam.

De risico's voor journalisten in Nederland en de rest van West-Europa zijn uiteraard niet te vergelijken met de risico's in oorlogsgebieden maar universeel is wel dat de druk op de beroepsgroep groeit. Eveneens universeel is het grote belang van het werk van journalisten: juist in een gepolariseerde wereld brengt journalistiek afgewogen nieuws dat ervoor zorgt dat we een gezamenlijke informatiebasis hebben om ons handelen als burger op te baseren. Of, zoals redacteur Coen van de Ven bij de Groene Amsterdammer het zegt: “[Journalisten] zullen, als ze hun taak goed uitvoeren, niet de wereld veranderen maar de wereld ontwarren en verklaren. Via tekst, beeld of audio hebben ze de nobele taak om medeburgers van munitie te voorzien zodat ze goed mee kunnen draaien in een democratie. De journalist voedt ze en die burgers kunnen dan zelf besluiten of zij de wereld willen veranderen. Ze kunnen anders gaan stemmen, de straat opgaan of juist helemaal niets doen.”¹⁰ Journalist en correspondent voor Al Jazeera Step Vaessen verwoordde het in haar Persvrijheidslezing zo: “We moeten vasthouden aan onze kerntaak: het verstrekken van onafhankelijke, evenwichtige informatie die men kan vertrouwen.”¹¹

En dat is precies waar het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten journalisten mee helpt: we geven hun de tijd, middelen en ondersteuning om zich aan die kerntaak te wijden. Dat

¹⁰ Lees hier zijn hele artikel: <https://www.groene.nl/artikel/essentiele-leegte>.

¹¹ Lees hier de hele lezing, uitgesproken op 18 mei 2023: <https://www.villamedia.nl/artikel/de-persvrijheidslezing-van-step-vaessen-not-at-war>.

doen we met activiteiten die zich op drie pijlers bevinden: projectsubsidies, ontwikkeling en versterking.

Dat die middelen, van het Fonds BJP en van andere fondsen, steeds belangrijker worden én effect hebben, onderschrijft onder meer het onderzoek dat de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ) in 2023 publiceerde, onder de titel *Onderzoeksjournalistiek in Nederland en Vlaanderen anno 2022*.¹² Opvallend is dat het onderzoek laat zien dat het veld de afgelopen jaren aanmerkelijk is verjongd. Het is aannemelijk dat de subsidiemogelijkheden en meer specifiek de onderzoeksjournalistieke traineeships die het Fonds BJP sinds 2019 aanbiedt, aan deze ontwikkeling hebben bijgedragen. Al met al wordt geconcludeerd dat fondsen een 'cruciale, stimulerende rol spelen om onderzoeksjournalistieke projecten mogelijk te maken.' (p.34)

Deze conclusie wordt onderschreven door onderzoek van Erwin van 't Hof en Mark Deuze, onderzoekers aan de Universiteit van Amsterdam. Zij onderscheiden verschillende bevorderende aspecten van de bijdrage van fondsen aan de journalistiek, die corresponderen met de conclusies die het Fonds BJP zelf uit zijn evaluaties en eigen onderzoek uit 2022 kan trekken. Positief zijn onder meer: het mogelijk maken van producties die anders niet gerealiseerd hadden kunnen worden en de financiële ruimte voor freelancers om kwaliteitsjournalistiek te maken. Ook worden het geven van feedback en begeleiding door fondsen aan freelancers als positief gezien.¹³

Daarnaast worden zowel in dit onderzoek als het onderzoek van de VVOJ enkele kritische punten genoemd: zo zouden bijdragen van fondsen de prikkel voor publicerende media kunnen verlagen om te investeren in tijdrovende journalistiek. Om dit tegen te gaan wordt door het Fonds de vereiste gehanteerd dat een publicerend medium zelf ook een financiële bijdrage aan een publicatie levert. Ook wordt in de beide onderzoeken benoemd dat het doen van aanvragen voor journalisten een tijdrovende klus kan zijn. Het Fonds probeert daarom procedures simpel te houden. Daarnaast werkt het Fonds aan een Fondsvinder voor journalisten, waarmee het voor hen gemakkelijker wordt middelen bij hun grote projecten te vinden.

Om in een snel veranderend veld journalisten goed van dienst te blijven en in te spelen op maatschappelijke uitdagingen waartoe journalisten zich moeten verhouden, lanceerde het Fonds in 2023 de pilot Journalistiek+. Binnen de pilot zijn in 2023 subsidierondes geopend om creatieve en nieuwe manieren van werken te honoreren die zorgen dat de journalistiek zijn weg naar het publiek blijft vinden én dat daarbij nieuwe doelgroepen worden bereikt, bijvoorbeeld door middel van vernieuwende publicatievormen.

Een ander belangrijk speerpunt van ons werk is het versterken van regionale en lokale journalistiek. In 2023 hebben we daarom de subsidiemogelijkheden voor regionale en lokale journalisten uitgebreid. Zo startten, naast de reguliere traineeships, acht trainees op regionale en lokale redacties als onderzoeksjournalisten en waren er twee subsidierondes

¹² Hier is het complete onderzoeksrapport te vinden: <https://www.vvoj.org/2023/04/21/onderzoeksjournalistiek-in-nederland-en-vlaanderen-anno-2022/>.

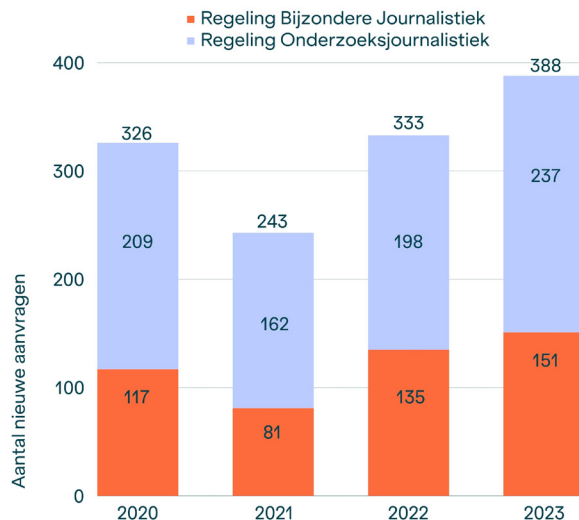
¹³ Uit de Nederlandse publiekssamenvatting van het artikel: [“If We Don't Take the Risk, Who Else Would?” Self-perceptions of Foundations that Financially Support Journalism](#), gepubliceerd in wetenschappelijk tijdschrift Journalism Practice in juli 2023.

voor Dossiersubsidies, waarmee journalisten langere tijd een belangrijk thema kunnen volgen. Eveneens specifiek voor regionale en lokale journalistiek werd de optie Vervangende Kracht breder onder de aandacht gebracht – de optie waarmee journalisten in loondienst een diepgravend project kunnen uitvoeren terwijl hun vervanger, bijvoorbeeld een freelancer, door het Fonds wordt bekostigd. En met succes: in 2023 leidde dat tot een veelvoud van het aantal toekenningen met deze optie.

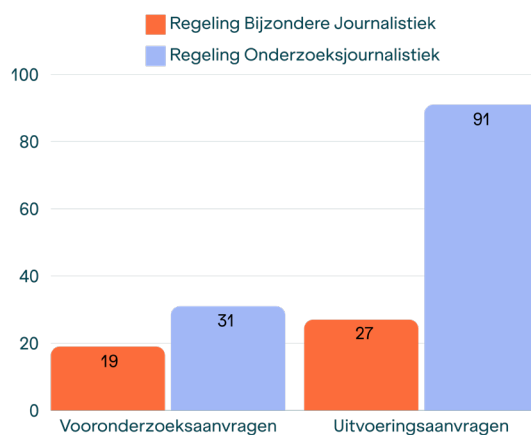
Het is typerend voor de manier waarop we als Fonds ons werk uitvoeren: we werken flexibel en spelen in op behoeftes uit het veld. Uitgangspunt daarbij is dat we focussen op de journalist zelf en op de journalistieke kwaliteit van de projecten en trajecten. Van ondergeschikt belang is daarbij of die journalist werkt voor een publiek of privaat medium, of dat die werkt als freelancer of als journalist in loondienst. Zo blijven we trouw aan onze doelstelling om journalisten te faciliteren en ondersteunen bij journalistieke onderzoeken en publicaties, talentontwikkeling en expertisebevordering. We versterken op die manier de pluriformiteit en de kwaliteit van het journalistieke werkveld en de beroepspraktijk.

Kortom, het Fonds BJP werkt hard aan het vervullen van zijn stimulerende en faciliterende rol in een snel veranderend veld. We zijn verheugd over de groeiende interesse in vrijwel al onze subsidiemogelijkheden, over de positieve feedback die we uit het veld krijgen en over de kwaliteit van de projecten die we ondersteunen. We zullen ons in 2024 eveneens inzetten om de positieve impact die het Fonds op de journalistiek heeft uit te breiden en voort te zetten.

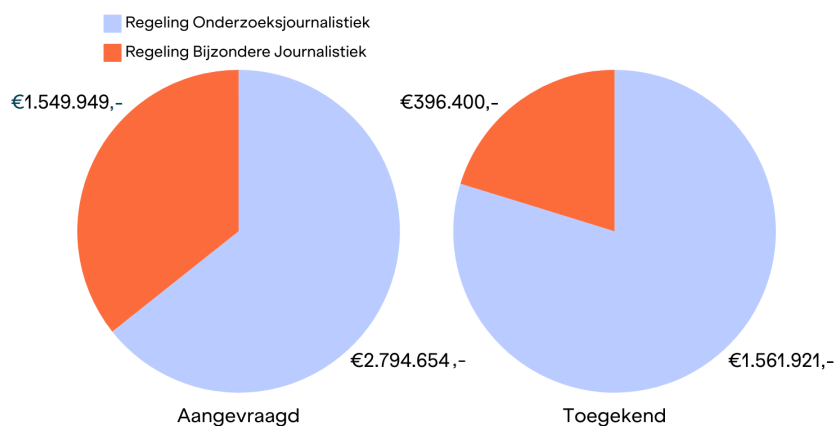
Aantal nieuwe aanvragen

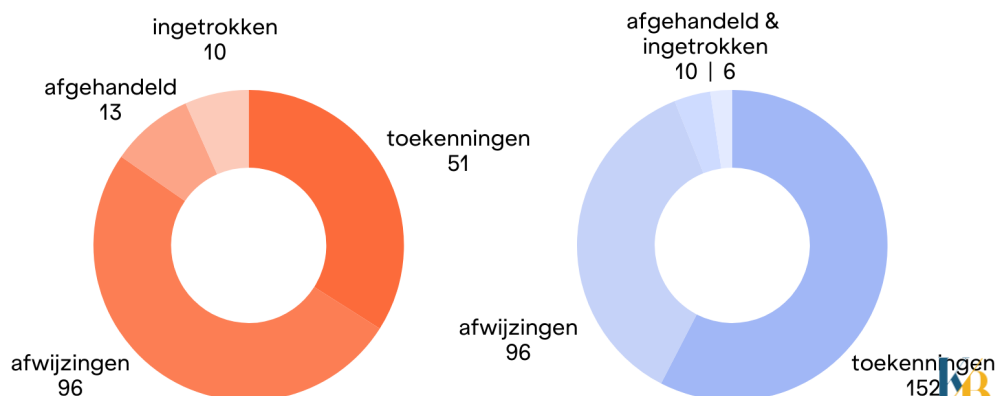
Aantal vooronderzoeks- en uitvoeringsaanvragen

Aangevraagde en toegekende subsidiebedragen

Besluiten

Regeling Bijzondere Journalistiek

Regeling Onderzoeksjournalistiek

Behandelde conceptaanvragen

37% van de in 2023 ingediende aanvragen
is voorgelegd als concept

Regeling Onderzoeksjournalistiek

↗ In 2022: 31%

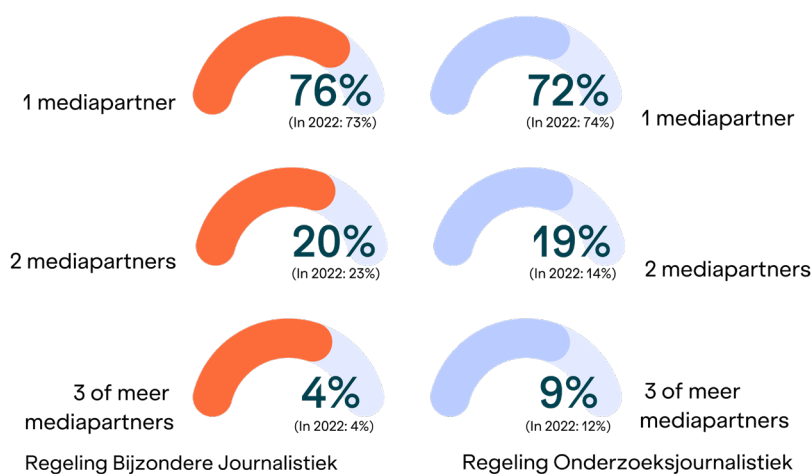
47% van de in 2023 ingediende aanvragen
is voorgelegd als concept

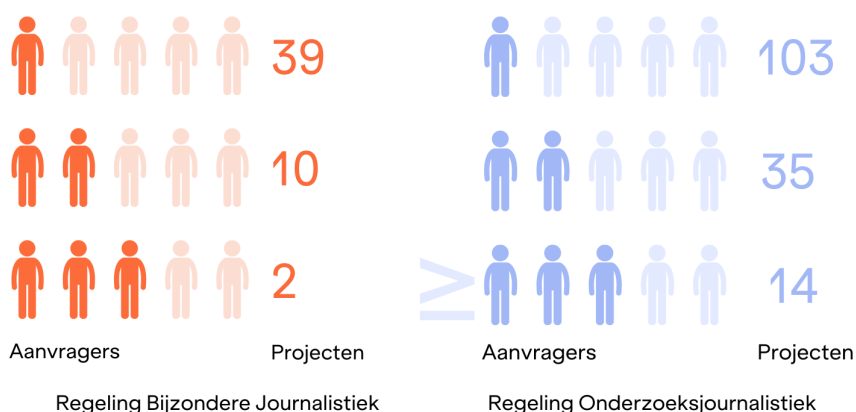
Regeling Bijzondere Journalistiek

↗ In 2022: 46%

Aantal betrokken mediapartners bij toegekende projecten

Aantal aanvragers per toegekend project

Aantal verschenen publicaties uit 105 projecten

2. Regeling Projectsubsidies

In de Regeling Projectsubsidies komen twee subsidieregelingen samen: de Regeling Bijzondere Journalistiek en de Regeling Onderzoeksjournalistiek.¹⁴ Alle projecten die met deze gecombineerde regeling worden gesteund zijn diepgaand en tijdrovend van aard. Ze leiden tot publicaties over een breed scala aan onderwerpen in uiteenlopende vormen en media. Binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek worden projecten gesteund die binnen de definitie van onderzoeksjournalistiek van de VVOJ vallen: ze zijn opsporend, controlerend of signalerend.¹⁵ Bij Bijzondere Journalistiek ligt de nadruk op projecten die achtergronden of (historische) duiding bieden en vaker leiden tot bijvoorbeeld verhalende journalistiek, fotografische projecten of literaire non-fictie.

2.1 Aangevraagde projectsubsidies

In 2023 ontving het Fonds BJP in totaal 388 aanvragen voor een journalistieke projectsubsidie, inclusief de aanvragen voor residency's en de pilotregeling Journalistiek+. De stijging van voorgaande jaren wordt hiermee voortgezet (2022: 333, 2021: 243). Van deze 388 aanvragen werden 4 aanvragen ingetrokken door de aanvragers en 7 aanvragen door het bureau afgehandeld omdat ze niet voldeden aan de criteria van het Fonds.

Hoe breed het journalistieke speelveld is, blijkt uit de grote verscheidenheid aan onderwerpen waar journalisten zich in 2023 in vastbeten. Veelvuldig terugkerende thema's waren de energietransitie en de klimaatverandering, van de verduurzaming van de tuinbouw en emissievrij vervoer op zee tot het dreigende gevaar van droogte en natuurbranden in Nederland. En waar moeten we straks heen als de plekken waar we nu wonen onleefbaar worden?

Naast de toekomst speelde ook het verleden, en dan specifiek de vraag hoe Nederland zich verhoudt tot zijn eigen geschiedenis, een belangrijke rol in het journalistieke jaar 2023. De Tweede Wereldoorlog blijkt nog altijd een bron van onvertelde verhalen. Ook kolonialisme en slavernij blijven terugkerende thema's, met een steeds wisselend decor: 'Nieuw-Nederland' (het huidige New York en omgeving), Nederlands-Indië, Zuid-Afrika, de Caribische eilanden. Verschillende aanvragers richtten het vizier op de geschiedenis en toekomst van Suriname – niet zelden vanuit het land zelf. Niet verwonderlijk in het jaar waarin 150 jaar afschaffing van de slavernij in Nederland werd herdacht en gevierd.

Journalisten keken zeker niet alleen in de voor- en achteruitkijkspiegel. De wereld zoals die nu is, ver weg of juist dichtbij, roept genoeg vragen op die diepgaand journalistiek onderzoek verdienen. De politieke ontwikkelingen van vorig jaar vertaalden zich onder meer in aandacht voor extreemrechtse politici en partijen, zowel op het nationale als internationale toneel. Daarnaast richtten journalisten de blik op de 'nieuwkomers' in de politiek die voor een grote verschuiving zorgden bij de Tweede Kamerverkiezingen: Pieter Omtzigt en Caroline van der Plas en haar BoerBurgerBeweging. Migratie en de crisis in de asielopvang, hete

¹⁴ Hoewel de regelingen in de externe communicatie samengevoegd zijn, wordt de besluitvorming van de beide regelingen, evenals de financiële verantwoording, gescheiden gehouden. De regeling Bijzondere Journalistiek wordt sinds de oprichting van het Fonds gefinancierd uit de middelen voor de Culturele Basisinfrastructuur (Cultuurbegroting), de regeling Onderzoeksjournalistiek sinds 2018 uit de middelen voor onderzoeksjournalistiek uit de Mediabegroting.

¹⁵ Hier is de complete definitie van de VVOJ te vinden: <https://www.vvoj.org/over-vvoj/over-de-vereniging/wat-is-onderzoeksjournalistiek/>.

hangijzers tijdens de verkiezingscampagnes, vertaalden zich in aanvragen voor projecten over het aanmeldcentrum en de COA-opvang in Ter Apel, de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de inburgering van jonge statushouders. De voortzetting van de oorlog in Oekraïne leverde voorstellen op voor projecten over de opvang van vluchtelingen, zowel in Oekraïne zelf als in Nederland, en hulptransporten van hier naar daar.

Veel aandacht was er in 2023 voor onderwerpen met betrekking tot de volksgezondheid en de zorg. Het onderwijs, de woningmarkt en het verkeer leidden eveneens tot meerdere projectvoorstellen, onder meer over de lusten en lasten van Schiphol en de tekorten aan leraren en sociale huurwoningen. Het thema financiën dook het afgelopen jaar in meerdere gedaanten op. Hoe gaat het witwassen van illegaal verdiend geld in zijn werk? Hoe verhouden de witwasbestrijding en de grootschalige surveillance van financiële instellingen zich tot elkaar? Op welke schaal is er sprake van fraude met studiefinanciering, perceel- en bermfraude door boeren en wetenschapsfraude door onderzoekers, en hoe kan dat? De digitale wereld speelde in veel aanvragen op de achtergrond mee maar had ook geregeld de hoofdrol. Digitale oorlogsvoering, gaten in de beveiliging van het energienetwerk, algoritmegebruik van overheden, haat en anti-lhbtqia+-sentimenten op social media – vaak onzichtbaar maar wel degelijk van grote invloed op mens en maatschappij. Niet zelden stond een persoonlijk (levens)verhaal aan de basis van een journalistiek onderzoek.

2.2 Toegekende projectsubsidies

In 2023 honoreerde het Fonds 203 subsidieaanvragen voor projectsubsidies (2022: 167, 2021: 122), waarvan 152 binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek en 51 binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek.

De gemiddelde toekenning per project binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek was in 2023 €10.275. In 2022 was dat nog €7.630 en in 2021 €5.600. Deze stijging is het gevolg van de verruiming van de mogelijkheden om subsidie aan te vragen voor onkosten en overheadkosten die moeten worden gemaakt om het project te kunnen uitvoeren. Daarnaast zorgde de inflatie voor stijgende kosten en verhoogde het Fonds in het kader van Fair Practice de honorariumtarieven per 1 september 2023: het maximale dagtarief ging van €125 naar €145 en het maximale maandtarief van €2.500 naar €2.900.¹⁶

Binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek bedroeg de gemiddelde toekenning per project €7.773. In 2022 was dat €8.000 en in 2021 €8.500. Deze daling heeft er mede mee te maken dat het budget voor de Bijzondere Journalistiek minder stijgt dan het budget voor de Onderzoeksjournalistiek. Van de in de Regeling Bijzondere Journalistiek gehonoreerde projecten wordt naar verwachting 76 procent gepubliceerd door één mediapartner (2022: 73 procent). Binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek ligt dit percentage op 72 procent (2022: 73 procent, 2021: 80 procent).

Een opvallende ontwikkeling ten opzichte van vorig jaar is de toename van het aantal toekenningen voor projecten waarbij een documentaire(serie) de eerste publicatievorm is. In 2022 waren dat er 13, in 2023 stakte de teller op 28 – ruim een verdubbeling. Deze ontwikkeling is deels te verklaren door de verruiming van de maximumbedragen, daardoor worden de subsidies van het Fonds BJP interessanter voor projecten van een dergelijke

¹⁶ Deze bedragen zijn gebaseerd op door de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) genoemde tarieven.

Foto: Coco Olakunle

‘Ik wilde mijn geschiedenis begrijpen en een verhaal maken dat groter was dan mijzelf’

Nicole Terborg is een kweekje; een kind dat tijdelijk bij familie of een ander gezin woont. In veel culturen gebruikelijk, maar niet iets waar je vragen over stelt. Totdat Terborg zelf kinderen kreeg. Met financiële ondersteuning van het Fonds BJP voor haar podcast Kweekje mi kwekipin, ging ze op zoek naar haar eigen geschiedenis, maar ook naar het grotere verhaal daarachter.

<https://fondsbjp.nl/news/ik-wilde-mijn-geschiedenis-begrijpen-en-een-verhaal-maken-dat-groter-was-dan-mijzelf/>

omvang. Ook is in de communicatie meer aandacht besteed aan niet-geschreven journalistiek.

Regeling Onderzoeksjournalistiek

In 2023 honoreerde het Fonds binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek 152 aanvragen voor een projectsubsidie, inclusief de toekenningen binnen de pilotregeling Journalistiek+ en de residency's (zie onder). Daarvan heeft het overgrote deel een artikel, longread of boek als eerste publicatievorm, gevolgd door documentaire, podcast en fotografie.

De onderwerpen die in 2022 al een prominente rol speelden in veel aanvragen – migratie, Oekraïne, energie en klimaat, belastingontwijking en de zorg – gaven in 2023 wederom aanleiding tot verschillende diepgravende onderzoeksprojecten. Daarnaast springen ook de thema's uitbuiting, grensoverschrijdend gedrag en (internationale) handel in het oog.

Ook voor diverse projecten die met uitbuiting van doen hebben, richtten journalisten hun blik over de grens. Bevat kleding van Nederlandse merken katoen die door Oeigoerse dwangarbeiders geplukt is? Wat doorstaan Marokkaanse seizoensarbeiders voor onze goedkope Spaanse supermarktaardbeien? Welke persoonlijke grenzen moeten vrouwelijke atleten uit Kenia overgaan om de top te halen? Meerdere gehonoreerde projecten focusten op grensoverschrijdend gedrag, van seksueel (kinder)misbruik tot machtsmisbruik in de culturele sector – die extra onder de loep ligt sinds de onthullingen over wangedrag achter de schermen bij The Voice of Holland en De Wereld Draait Door.

Eind 2022 droeg de AIVD zo'n 74.000 dossiers uit de periode 1946-1998 over aan het Nationaal Archief. Een goudmijn voor journalisten die onderzoek willen doen naar het functioneren van de toenmalige BVD en het gebrekkige toezicht op de handelwijze van de veiligheidsdienst. Het Fonds kende projectsubsidies toe voor onderzoeken naar de surveillance van prominente Amsterdammers en leden van de Friese beweging.

De politieke ontwikkelingen van de afgelopen jaren resulteerden in projectvoorstellen over hoofdrolspelers in de landelijke politiek: Johan Remkes (boek) en Pieter Omtzigt (podcast). De politieke omgeving wordt onder de loep genomen in een onderzoek naar een lobbygroep van oud-topambtenaren, voormalige ministers en ondernemers die zich actief inzetten voor de bouw van twee nieuwe kerncentrales. Binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek waren ten slotte meerdere toekenningen voor projecten die met oorlog te maken hebben. Soms direct, zoals in het onderzoek naar de 'vergeten' oorlog om de Westelijke Sahara. Soms indirect, zoals in het onderzoek naar de bouw van een tijdelijke wijk voor Oekraïense vluchtelingen in Vlaardingen.

Regeling Bijzondere Journalistiek

Binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek kende het Fonds 51 projectsubsidies toe in 2023 (2022: 48). De eerste publicatievorm varieert van boek, documentaire en podcast tot artikel en longread.

Net als vorig jaar, toen premier Rutte namens de Nederlandse staat excuses aanbood voor het slavernijverleden, is de koloniale geschiedenis van Nederland in 2023 een terugkerend onderwerp. Het Fonds honoreerde projectsubsidies voor boeken over de verschillen tussen Suriname en Nederlands-Indië als Nederlandse kolonies en de doorwerking van het

slavernijverleden, zowel op de Caribische eilanden als in Suriname. Dat land staat ook centraal in onderzoeken naar de financiële (on)afhankelijkheid van Nederland en de marrontalen Kromanti en Luango.

Hoezeer de geschiedenis in het heden nog steeds van belang is, blijkt uit de grote hoeveelheid projecten waarin de Tweede Wereldoorlog het startpunt is. De onderwerpen zijn al even gevarieerd als de publicatievormen. Documentaires over de Arbeitseinsatz in Polen en de Joodse opstand in Sobibor. Boeken over NSB-leider Anton Mussert, voetbalclub PSV in de Tweede Wereldoorlog en een vergeten groep verzetsvrouwen in Amsterdam. Podcasts over de opvoering van een opera-pastiche in kamp Westerbork en de (intergenerationele) 'schuld' van een Oostenrijkse familie die de praktijk van een Joodse arts overnam. Een longread over twintig Joden die na de Duitse inval van mei 1940 ruim zeven weken in de Uruguayaanse ambassade in Den Haag bivakkeerden.

Residency's

In 2023 bood het Fonds zes journalistieke residency's aan. Door journalisten de kans te geven op een bijzondere plek en in relatieve rust aan hun project te werken, willen we de kwaliteit van het onderzoek en de uiteindelijke publicatie bevorderen. Elke residencyplek die we in 2023 aanboden heeft een geheel eigen karakter: van een oude boerderij op het Noord-Groningse platteland tot een voornaam wetenschappelijk instituut in het centrum van Amsterdam.

- NIAS, Amsterdam: Het Netherlands Institute for Advanced Study in the Humanities and Social Sciences (NIAS) ontvangt ieder jaar zo'n vijftig wetenschappers, schrijvers, journalisten en kunstenaars uit de hele wereld – de voertaal is Engels. De journalist-in-residence kan zich met steun van het Fonds vijf maanden volledig wijden aan een journalistiek project. Elk jaar is er plek voor twee journalists-in-residence: van februari tot en met juni en van september tot en met januari. In 2023 verbleven Niels Mathijssen en Kasper van Laarhoven bij het NIAS. Mathijssen werkte er aan een biografie van de Poncke Princen en Van Laarhoven aan een boek over het Cornelius Haga Lyceum in Amsterdam.

"Ik voelde me een jager-verzamelaar tijdens mijn residency. De uitwisseling met andere fellows was heel goed en ik heb veel contact gehad met mensen die archieven in hun bezit hebben. Ook heb ik gretig gebruik gemaakt van de bibliotheekdienst van het NIAS; bronnen waar ik zelf niet aan kon komen wisten de bibliothecarissen te vinden. Mijn onderzoek is ontzettend opgeschoten door de residency." – Niels Mathijssen

- Buitenplaats Doornburgh, Maarssen: Aan de rand van Maarssen ligt Buitenplaats Doornburgh, aan de Vecht. In een voormalig klooster is nu een broed-, maak- en denkplaats voor journalisten, kunstenaars en wetenschappers gevestigd. In het najaar van 2023 verbleef Jesse Beentjes zes weken bij Doornburgh om de laatste hand te leggen aan zijn boek, 'een persoonlijk-journalistiek-cultuurhistorisch onderzoek naar de betekenis van testikels voor "mannelijkheid"'. Te verschijnen in 2024.
- Besiendershuis, Nijmegen: Het Besiendershuis staat al sinds 1525 in Nijmegen en vertelt door middel van kunst de verhalen van de stad. In december 2023 nam Sjors Roeters voor drie maanden zijn intrek om onderzoek te doen naar 'fossiele

Los van de waan van de dag schrijven over verstrooide tijd

Journalist en politicoloog Koen Haegens zocht voor de laatste fase van zijn boek ‘Op zoek naar de verstrooide tijd’ een rustige plek om te schrijven. Ver weg van de drukte thuis en alle dagelijkse prikkels. ‘Dat laatste raakte aan de centrale vraag van mijn boek’, aldus Haegens. ‘Hoe kan het dat we van elk moment ten volle willen genieten, maar ondertussen al swipend en scrollend smijten met de uren alsof het niets is?’ Drie maanden lang verbleef hij als journalist-in-residence op Buitenplaats Doornburgh. Los van de waan van de dag om te schrijven over verstrooide tijd.

misleiding' door de pr- en reclame-industrie. Zijn onderzoek zal resulteren in diepgravende artikelen voor Follow the Money en Vrij Nederland.

- Atelier aan de Middendijk, Usquert: Het Atelier aan de Middendijk in Noord-Groningen verwelkomt makers, schrijvers en denkers die baat hebben bij de afzondering en rust die het atelier biedt. Journalist Pepijn Keppel en fotograaf David van Dartel onderzoeken er voor een longread en expositie wat het betekent om op te groeien op een plek waarvan we weten dat die in de toekomst door klimaatverandering niet meer zal bestaan.
- KNIR, Rome: Het Koninklijk Nederlands Instituut Rome (KNIR) biedt een journalist de kans zich zes weken onder te dompelen in de academische context die het KNIR biedt. In het najaar van 2023 was dat Rosa van Gool, die werkt aan een boek. Centrale vragen: waarom zien veel Italianen de toekomst van hun eigen land zo somber in? En waarom contrasteert de blik van Italianen zo sterk met de manier waarop veel Noord-Europeanen naar het land kijken?

“Mijn voornaamste doel met de residency was om helemaal los te komen van het nieuws. Om een boek te schrijven moet je ruimte in je hoofd hebben. In de krant moet alles kort, in een boek hoeft je je niet in te houden. Ik kon de residency goed gebruiken om in de juiste mindset te komen.” – Rosa van Gool

- NIT, Istanbul: Het Nederlands Instituut in Turkije (NIT) is een onderzoekscentrum dat zich toelegt op de studie van de (historische) culturen en samenlevingen van Anatolië en Turkije. Suzan Yücel deed in Istanbul twee maanden onderzoek naar migratie en de effecten van de EU-Turkijedeal op de Turkse samenleving en politiek en op de Syrische vluchtelingen in het land.

Pilot coaching

Om freelance journalisten met veelbelovende plannen ondersteuning te bieden bij de opzet, uitvoering of publicatie van hun journalistieke onderzoek is het Fonds in 2023 de pilot coaching gestart. Met de pilot spelen we enerzijds in op de behoefte bij aanvragers meer ondersteuning te krijgen bij de uitvoering van journalistieke projecten dan door de redacties (van kranten, omroepen, uitgeverijen, etc.) geboden wordt en anderzijds op de behoefte die we bij commissieleden zien om waar nodig extra ondersteuning te kunnen bieden bij veelbelovende projecten. De pilot maakt onderdeel uit van de Regeling Projectsubsidies; de coachingstrajecten zijn in alle gevallen gekoppeld aan een toegekende Vooronderzoeks- of Uitvoeringssubsidie. In 2023 kende de commissie negen keer een coachingstraject toe. Drie daarvan waren gekoppeld aan een Vooronderzoekssubsidie, vijf trajecten aan een Uitvoeringssubsidie en één aan een residency.

Werkwijze

Commissieleden hebben met de pilot de mogelijkheid om bij een toekenning te adviseren een coach in te schakelen. De coaching kan een voorwaarde voor de toekenning zijn of als facultatieve service worden geadviseerd.

Evaluatie

Uit de evaluaties met coaches en aanvragers die in 2023 een coachingstraject hebben afgerond blijkt dat de trajecten over het algemeen als zeer positief worden ervaren. De

samenwerkingen verliepen voorspoedig en hebben geholpen bij het behalen van doelen die een project naar een hoger (journalistiek) niveau tillen, aldus zowel aanvragers als coaches. Uit de evaluaties bleek ook dat op het gebied van verwachtingsmanagement nog stappen gezet kunnen worden. In 2024 verschijnen de eerste publicaties waaraan een coachingstraject gekoppeld was en zal de pilot coaching verder uitgewerkt en aangescherpt worden, met als doel van coaching een vaste optie te maken binnen de Regeling Projectsubsidies.

Lira Fondssubsidie voor jonge journalisten

Sinds 2020 stelt Stichting Lira vijf subsidies van €2.000 ter beschikking, afkomstig uit het Lira Auteursfonds Reprerecht, bestemd voor journalisten onder de dertig jaar. In 2023 werden de volgende projecten gehonoreerd met een Lira Fondssubsidie:

1. Rens van de Plas – Extreemrechts in Limburg: wie zitten er achter de groep Wolvenrad? Twee artikelen gepubliceerd in De Limburger ([1](#), [2](#)).
2. Sharon Ponsteen, Margriet van Dijken en Gaiwa Slooten – Verzwegen arbeidsongevallen in de zorg. Artikelen verschenen bij Tubantia, AD, Brabants Dagblad, Eindhovens Dagblad, BN DeStem en Dagblad van het Noorden, zowel in print als online ([1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#), [6](#), [7](#)).
3. Piet van den Reek, Laura Hoogenraad en Rosalie Dielesen – Hoe bestrijdingsmiddelen omwonenden ziek maken. Artikel en de podcast zijn gepubliceerd op pointer.nl en uitgezonden door Pointer Radio (KRO-NCRV).
4. Romy van Dijk – De digitale kast: anti-lhbt+-sentimenten online. Artikel gepubliceerd in De Groene Amsterdammer (nr. 36).
5. Onderzoek naar denktanks, te verschijnen in Vrij Nederland in 2024.

2.3 Afgeronde projecten en impact

Regeling Onderzoekjournalistiek

De tijd dat het Fonds BJP uitsluitend door schrijvende journalisten werd gevonden, ligt achter ons. De binnen de Regeling Onderzoekjournalistiek gesteunde projecten die in 2023 tot een publicatie leiden, tonen de grote verscheidenheid aan publicatievormen, publicerende media en publieksbereik. Podcast- en documentairemakers weten hun weg naar het Fonds steeds beter te vinden, resulterend in diepgravende en tijdrovende journalistieke producties die een waardevolle bijdrage leveren aan het maatschappelijk en politieke debat of het verspreiden van kennis over uiteenlopende thema's.

Publicaties met politieke impact

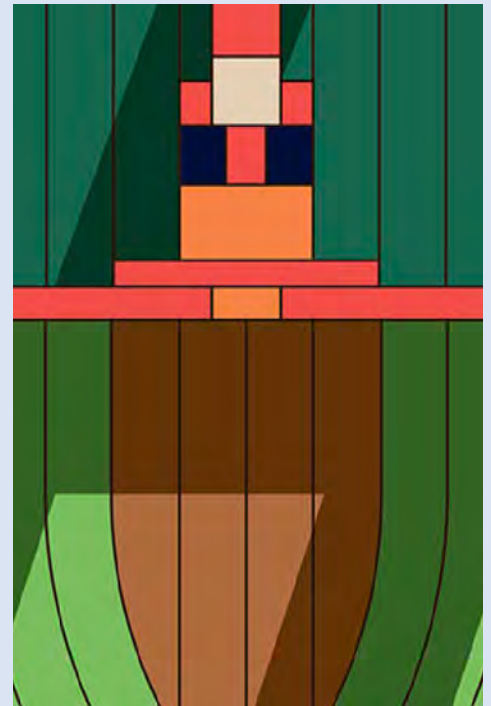
Publicaties die met steun van het Fonds tot stand kwamen leidden niet zelden tot beroering in de politieke arena. Zo stelde Tweede Kamerleden van GroenLinks-PvdA Kamervragen na livegang van de multimediale webpublicatie [Rabobank en de ontbossers](#) van FD-journalisten Jeroen Groot en Jasper Been, stelde een D66-raadslid in Amsterdam schriftelijke vragen op basis van een artikel van Romy van der Burgh, Linda van der Pol en Lianne Schraverveld in Trouw over het [gebruik van flexwerkplekken door \(buitenlandse\) financiële holdings](#) en diende een Haags gemeenteraadslid een motie in naar aanleiding van een onderzoek van Irene van den Berg en Mathilde de Jeu naar [de opmars van fastfoodketens](#). De diepgravende longread voor Trouw en De Groene Amsterdammer over de [fraudebestrijding bij DUO](#), waarin Investico-journalisten Anouk Kootstra en Belia Heilbron aantoonde hoe opvallend veel studenten met een migratieachtergrond beschuldigd werden, resulteerde naast Kamervragen en moties zelfs in de directe opschorting van het fraudesysteem door

Documentaire;
'Strijdbaar. Waar een wil is, is geen weg'
Floris Meinardi
RTV Utrecht

Artikelenserie;
'Farmamarketing'
Lucien Hordijk
Follow the Money

Artikel;
'Hoe een universiteit de landbouw-lobby helpt pesticiden op de markt te krijgen'
Marco van Kerkhoven
Vrij Nederland

Artikelenserie;
'Institutionele islamofobie bij de
Belastingdienst'
Marco de Vries

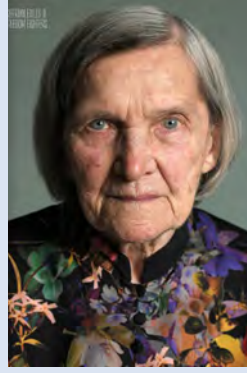
Artikel;
'De nieuwe zedenwet'
Parcival Weijnen en Dieuwertje
Kuijpers
Vrij Nederland

Boek;
'De wereld van ASML'
Marc Hijink
Balans, NRC

Multimediale productie;
'Rabobank en de onthoosers'
Jasper Been en Jeroen Groot
Het Financieele Dagblad
Stempel voor identificatiedoeleinden.

Fotoboek;
'Siberian Exiles 2'
Claudia Heinermann

Fotoproject;
'Oselyata'
Robin Alysha Clemens
NRC, Straatkrant Z!

Fotoproject;
'Grenshekken'
Alex Kemman
Trouw

Fotoproject;
'The United Ukrainian Ballet,
dansers in ballingschap'
Rachel Corner
De Groene Amsterdammer

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Robbert Dijkgraaf en aankondiging van een onafhankelijk en extern onderzoek naar mogelijke directe en indirecte discriminatie.

Bijzondere samenwerkingen

Het Fonds juicht (internationale) samenwerkingen tussen journalisten, onderzoekscollectieven en publicerende media van harte toe. In de woorden van Irene Hollebrandse, hoofdredacteur van de lokale onderzoeksredactie Bureau Spotlight: “We hoeven elkaar als onderzoeksjournalisten niet in de weg te zitten, we kunnen elkaar juist helpen. Samen bereiken we nog veel meer mensen en maken we dus meer impact dan alleen.”¹⁷ Haar boodschap wordt beaamd door Mark Deuze, hoogleraar mediastudies aan de Universiteit van Amsterdam: “Het idee van de journalist als lone wolf is gedateerd. Binnen de onderzoeksjournalistiek wordt er bijvoorbeeld steeds meer samengewerkt (...).”¹⁸

Journalisten Gaiwa Slooten, Sharon Ponsteen en Margriet van Dijken gingen nog een stap verder. Voor hun onderzoek naar [verzwegen arbeidsongevallen in de gehandicaptenzorg](#) werkten ze niet alleen samen met drie verschillende regionale kranten – Tubantia, Dagblad van het Noorden en het Brabants Dagblad – maar kregen ze ook medewerking van vakbond FNV. Door een enquête uit te zetten onder honderden zorgmedewerkers kregen zij inzicht in verhalen die ze anders niet op het spoor waren gekomen. Het onderzoek resulteerde in artikelenseries in alle genoemde kranten.

Journalist Tim Luimes dook met steun van het Fonds BJP in het moeilijk op te lossen [PFAS-probleem](#). Zijn onderzoek, dat resulteerde in een artikel in NRC, is onderdeel van The Forever Pollution Project, ontwikkeld door het Nederlandse onderzoekscollectief The Investigative Desk in samenwerking met journalisten van onder meer Le Monde (Frankrijk), Süddeutsche Zeitung, NDR en WDR (Duitsland) en online tijdschrift Radar Magazine (Italië).

Lokale impact

Amersfoort: Podcastmaker Robin de Wever zocht het dichterbij huis. Voor [Welkom in de volksbuurt](#) onderzocht hij de gentrificatie van zijn eigen wijk, het Soesterkwartier in Amersfoort. De podcast werd in de eerste week meer dan 50.000 keer beluisterd, er verschenen artikelen en interviews in talloze landelijke en regionale kranten en De Wever was te gast in radioprogramma's op NPO Radio 1, 2 en 5.

Amsterdam: In november 2023 ging de documentaire [Verstoten](#) in première in De Melkweg – met een inleiding van Tweede Kamerlid Lisa van Ginneken (D66) – en een paar weken later op AT5. Claire Slingerland volgde lhbtqia+-jongeren die dakloos raakten en vaak rondlopen met trauma's en mentale gezondheidsproblemen. De documentaire raakte een snaar onder beleidsmakers en jongerenwerkers. Slingerland: “Er is duidelijk meer bewustwording gekomen. Zij zien echt de noodzaak tot een betere en exclusievere opvang en daar wordt nu ook aan gewerkt.”

Limburg: Rens van de Plas deed voor De Limburger onderzoek naar meerdere [extreemrechtse groeperingen in Limburg](#). De publicaties die daaruit voortkwamen leidden

¹⁷ Lees haar hele voorspelling voor de journalistiek in 2024 hier: <https://www.svdj.nl/nieuws/irene-hollebrandse-de-regio-is-een-onuitputtelijke-bron-van-verhalen/>.

¹⁸ Lees zijn hele voorspelling voor de journalistiek in 2024 hier: <https://www.svdj.nl/nieuws/meer-mentaal-welzijn-op-de-redactie-timmer-de-boel-niet-dicht-met-spelregels-en-protocollen/>.

naast interviews bij Radio 1, EditieNL en Pointer tot een uiting van zorg van commissaris van de Koning Emile Roemer, die in kaart wil laten brengen wat de mogelijkheden zijn om van overheidswege actie te ondernemen tegen deze groeperingen. Dit nieuws werd breed overgenomen door landelijke en regionale media.

Boeken met diepgang

Sommige onderwerpen zijn te veelomvattend om kwijt te kunnen in een artikel of longread. In zijn boek [Focus: de wereld van ASML](#) beschrijft NRC-journalist Marc Hijink hoe de Nederlandse chipmachinefabrikant in een geopolitieke storm belandde omdat zowel de VS, China als Europa zichzelf van de beste chips wil kunnen voorzien. Het boek kreeg lovende recensies in de Volkskrant en het FD en Hijink was na publicatie te gast in diverse podcasts en radio- en tv-uitzendingen. Een Engelse vertaling is in de maak en er is zicht op meer vertalingen. De digitale wereld heeft eveneens de focus in het in september gepubliceerde [De hackers die Nederland veranderden](#). Journalist Maarten Reijnders dook in de opkomst van de Nederlandse internetprovider XS4ALL. De Volkskrant en het FD bespraken het boek positief en Rensen schoof onder meer aan bij De Nieuws BV (Radio 1), The Friday Move (BNR) en de Bright Podcast. De Tweede Wereldoorlog staat centraal in [Kamp Erika](#). In haar boek onderzoekt auteur Hester den Boer het verzwegen oorlogstrauma van haar opa, die tijdens de oorlog in het Duitse concentratiekamp in Ommen zat. De Groene Amsterdammer publiceerde een voorpublicatie, Den Boer werd geïnterviewd door Tubantia, De Stentor en Nooit meer slapen (Radio 1) en er verschenen recensies in NRC, Trouw en het Nederlands Dagblad.

Podcasts, here to stay

Naast Welkom in de volksbuurt waren er in 2023 meer door het Fonds gesteunde podcasts die hun sporen nalieten bij luisteraars en in de media. Het afgelopen jaar bewees: podcasts are here to stay. De toename van het aantal podcast-aanvragen bij het Fonds BNP is te koppelen aan de soms matige toegankelijkheid van sommige andere fondsen voor podcastmakers.¹⁹

In 2023 presenteerde Annegriet Wietsma na het succes van De Deventer mediazaak (2021), waarvoor ze een Tegel kreeg en werd uitgenodigd voor de uitblinkerslunch van koning Willem-Alexander, een nieuwe zevendelige podcast: [De zwembadclub](#). Die kreeg louter positieve reacties en stond binnen een dag in de top vijf van veel trending-lijsten. Voor [Nederland en de Apartheid](#) (Omroep MAX) onderzochten journalist Remco Tomesen en singer-songwriter Joya Mooi de Nederlandse rol in het Zuid-Afrikaanse apartheidsregime, tien jaar na het overlijden van Nelson Mandela en 75 jaar na de invoering van de apartheid. Welke positie nam Nederland in? Wetenschapsjournalist Saar Slegers onderzocht voor haar podcast [Vriend of vijand?](#), deels gemaakt tijdens haar NIAS-residency, hoe Nederland probeert te voorkomen dat waardevolle technologische kennis op universiteiten weglekt naar landen 'die het niet goed met ons voorhebben'. Naar aanleiding van de podcast vond in april een debatavond plaats in De Balie. Een 'oude' podcast, het mede met steun van het Fonds gemaakt De plantage van onze voorouders (2020) van Maartje Duin en Peggy Bouva, kreeg in 2023 een bijzonder vervolg. Bodil de la Parra bewerkte het materiaal tot podcast-op-

¹⁹ Zie verder: <https://www.nrc.nl/nieuws/2023/11/15/podcastmakers-schik-breken-met-de-npo-we-kunnen-niet-meer-werken-onder-jullie-voorwaarden-a4180968>.

toneel, met hoofdrollen voor Malou Gorter en Manoushka Zeegelaar Breeveld. De voorstelling kreeg zeer positieve recensies.

Fotografie aan de grenzen van Europa

De resultaten van gesteunde journalistieke fotografie en documentairefotografie zijn vaak indrukwekkend. Claudia Heinermann publiceerde in 2023 het tweede deel van [Siberian Exiles](#), een fotografisch verslag van haar reis door de Baltische staten die na de Tweede Wereldoorlog vochten voor hun onafhankelijkheid. Ze legde de levensverhalen vast van oudere verzetsstrijders en andere overlevenden. De Volkskrant en NRC besteedden uitgebreid aandacht aan boek en maker. Alex Kemman trok eveneens naar de grenzen van Europa voor zijn [fotoserie en artikel](#), zowel in print als online gepubliceerd door Trouw, over de invloed van grenshekken op het leefgebied van dieren.

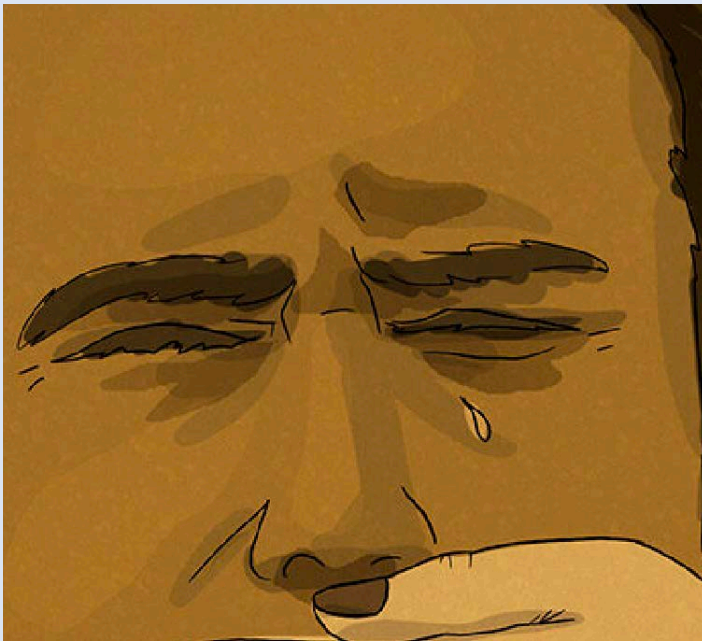
Regeling Bijzondere Journalistiek

Binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek voerden boeken de boventoon in 2023, of die nu over bijzondere personen gaan of een groter onderwerp – het onderwijs, Amsterdam, het IJsselmeer – onder de loep nemen. Een boek dat nog nét in 2022 uitkwam, is hier toch het vermelden waard: het veelgeprezen Alma's Dochters van Jutta Chorus krijgt een tweede leven op het witte doek. De meeslepende familiegeschiedenis over vier generaties bijzondere vrouwen wordt verfilmd in zes delen. Het gros van de publicaties binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek heeft betrekking op binnenlandse thema's, daar waar de Regeling Onderzoeksjournalistiek wat internationaler is georiënteerd. Opvallend is dat meerdere publicaties in 2023 vergezeld gingen van een fysieke tentoonstelling. Zo bestond het project Love Zone, met fotografische portretten van gemengde stellen in (post)conflictgebieden, naast artikelen in Trouw uit een expo in de AASSM Gallery in de Turkse stad Izmir.

Boeken met een Nederlands decor

Verschillende boeken die in 2023 zijn gepubliceerd met steun van het Fonds BJP konden rekenen op brede aandacht in de media en lovende reacties van lezers. Een greep uit verschenen titels met een toegekende subsidie binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek:

- Tonia Stieltjes – activiste, model en wilskrachtdokter van Esther Schreuder, een boek over het bewogen leven van Tonia Stieltjes (1881-1932), kreeg een fysieke weerslag met een tentoonstelling in Singer Laren. Het museum maakte voor de gelegenheid een film én podcast over de hoofdpersoon. Zowel de landelijke als de lokale en regionale pers besteedde ruimschoots aandacht aan tentoonstelling en boek, waaronder de Volkskrant, Het Parool, Trouw, Noordhollands Dagblad en de Gooi- en Eemlander. Schreuder schoof daarnaast aan bij de radioprogramma's Met het oog op morgen (Radio 1) en Opium (Radio 4).
- Loesje: de biografie kreeg na een maakproces van enkele jaren eveneens een warm ontvangst van pers en publiek. Auteur Fleur van der Bij was in de eerste helft van 2022 journalist-in-residence bij het NIAS, waar ze is alle rust kon werken aan haar onderzoek naar de geschiedenis en betekenis van het 'vrolijk-eigenwijze postermisje' dat in 1983 ter wereld kwam in Arnhem. De media-aandacht die volgde op de publicatie van het boek in november 2023 was groot: interviews, radio-optredens en een reeks lezingen om de publicatie van haar boek en de veertigste verjaardag van Loesje te vieren. De atypische biografie is dan weer een typisch

Artikelenserie;
'De man als probleem'
Menno Sedee
Vrij Nederland

Podcast;
'Zwermelingen'
Naomi Steijger
VPRO

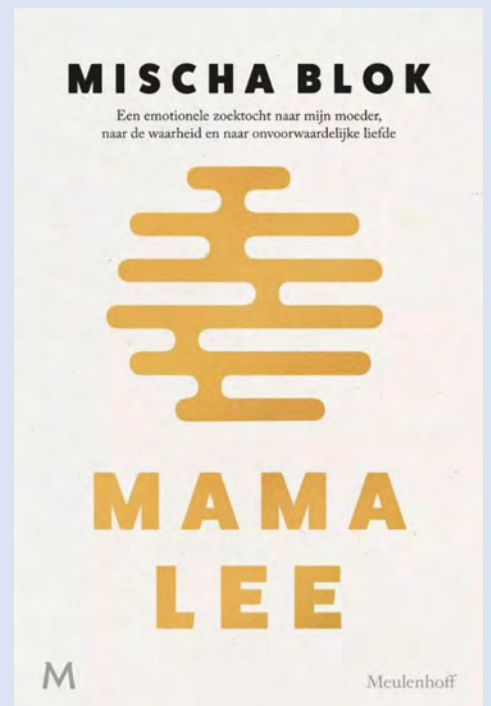
Boek;
'Het kleedje voor Hitler'
Bas von Benda-Beckmann
Querido

Podcast;
'Kweekje Mi Kwekipikin'
Nicole Terborg
VPRO

Boek;
'Over de kop'
Brankele Frank
Das Mag

Boek;
'Mama Lee'
Mischa Blok
Meulenhoff

Boek;
'Tonia Stieltjes. Activiste, model en wilskrachtdokter'
Esther Schreuder
Waanders Uitgeverij

voorbeeld van bijzondere journalistiek: geen keiharde onderzoeksjournalistiek, maar een cultuurhistorisch boek over een bij uitstek Nederlands onderwerp.

- Wie wil er nog voor de klas? bracht een stortvloed aan reacties teweeg, aldus auteur Patricia Veldhuis. De onderwijsredacteur van NRC (die inmiddels hoofdredacteur van de krant is) doet in haar boek verslag van een jaar lesgeven op een middelbare school in Rozendaal. NRC publiceerde een voorpublicatie. Veldhuis: “Het boek is ontzettend goed ontvangen. Op de voorpublicatie en de interviews in andere media heb ik honderden reacties gekregen. Ongekend.”

Zoektocht in podcastvorm

Ook binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek maken podcasts een opmars. Dat voor podcasts bij het Fonds wordt aangeklopt is niet verwonderlijk: juist diepgravende, verhalende journalistieke podcasts kosten veel tijd. De journalistiek-inhoudelijke én artistieke opbrengst ervan is evident maar verdienmodellen zijn er nog niet altijd. Zoals verwoord door podcastmaker Siona Houthuys van audiocollectief Schik: “Het [maken van langere verhalende podcasts] is een kunstvorm, dus je zult waarschijnlijk moeten blijven leunen op subsidies. Dat is ook niet erg, dat is wat kunst is.”²⁰

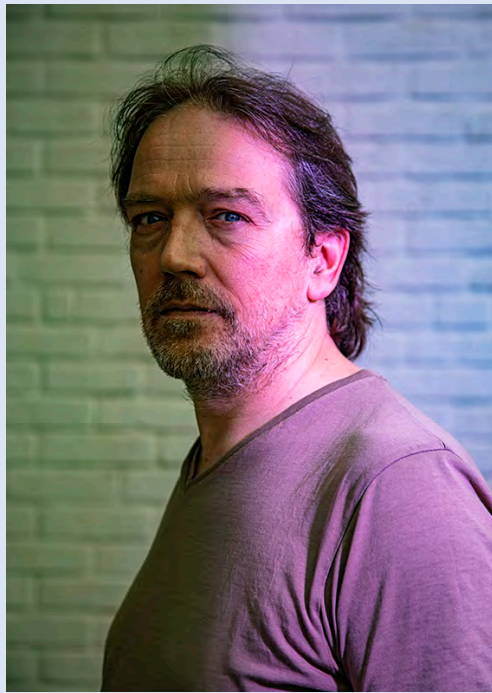
- Kweekje, mi kwekipikin gaat over persoonlijke zoektocht van journalist en presentator Nicole Terborg. De zesdelige podcast, die in november 2023 in première ging, is een gelaagde vertelling over opvoeding, migratie, ontworteling en het (koloniale) verleden van Nederland en Suriname. Volgens Terborg waren de reacties op de serie ongelooflijk. “Zowel persaandacht als veel publieksreacties. Zoveel verschillende soorten mensen reageren per mail, social media of in real life. Heel mooi allemaal. Ik had dat niet zo verwacht.” In februari 2024 won Terborg door de podcast de Vrouw en Media Award Noord-Holland. Haar podcast wordt als een van de beste podcasts van 2023 getipt door Het Parool, door NRC en door de VPRO Gids.
- Zwermelingen is ook een zoektocht, en wel naar de eigenaar van een pakketje met een bijbel, verregende pasfoto's en een dagboek van een vrouw, gevonden in een bos in Venlo. Podcastmaker Naomi Steijger gaat samen met de vinder, Sander Schattefor, door tot ze oog in oog met haar staan. De podcast is goed ontvangen en veelbeluisterd, aldus Steijger. NRC noemde Zwermelingen ‘misschien wel de beste podcast van dit jaar’ en interviewde de maker, de Volkskrant gaf vier sterren en Vice publiceerde een reportage over het maakproces. Limburgse media als De Limburger, L1 en Omroep Venlo besteedden eveneens veel aandacht aan de podcast.

Bijzondere fotografieprojecten

In 2023 zagen verschillende in het oog springende fotoprojecten die met steun van het Fonds BJP tot stand kwamen de schijnwerpers op zich gericht.

- Intersekse – 1 op de 90 toont beelden en vertelt het verhaal van 21 intersekse personen tussen de 2,5 en 81 jaar. Journalist Lara Aerts interviewde de geportretteerden, fotograaf Ernst Coppejans maakte de beelden. Het project bestaat uit een reizende binnen- en buitententoonstelling, magazine, website, podcast en een impactprogramma.
- Krachtige pirouettes in de kelder, in september 2023 gepubliceerd in De Groene Amsterdammer, laat in woord en beeld zien hoe zestig gevluchte Oekraïense

²⁰ Zie verder: <https://www.nrc.nl/nieuws/2023/11/15/podcastmakers-schik-breken-met-de-npo-we-kunnen-niet-meer-werken-onder-jullie-voorwaarden-a4180968>.

Fotoproject en tentoonstelling:
'Intersekse'
Lara Aerts

Fotoproject;
 'Lovezone'
 Hadas Itzkovitch en Anya van Lit

balletdansers – die deel uitmaken van The United Ukrainian Ballet – wonen en repeteren in het voormalig conservatoriumgebouw in Den Haag. Rachel Corner maakte de foto's en schreef de tekst.

2.4 Subsidiemogelijkheden voor de lokale en regionale journalistiek

Een van de doelstellingen van het Fonds BJP is het geven van ondersteuning aan de lokale en regionale journalistiek. En hoewel al onze subsidieregelingen aan te vragen zijn door lokale en regionale journalisten merkten we in de afgelopen jaren dat de lokale en regionale praktijk niet altijd bij onze reguliere regelingen aansluit. Daarom hebben we specifiek voor lokale en regionale journalisten extra subsidiemogelijkheden opgezet: de Dossiersubsidie, de optie Vervangende Kracht en voor het stimuleren van samenwerkingen.

Dossiersubsidie

De Dossiersubsidie geeft lokale en regionale journalisten de kans om gedurende langere tijd in een voor hun regio belangrijk thema te duiken en het onderwerp in een serie bestaande uit meerdere publicaties van vele kanten te belichten. Daaraan is grote behoefte, maar het ontbreekt nogal eens aan tijd en geld. Een reguliere projectsubsidie vragen deze journalisten vaak niet aan omdat het ze aan een 'smoking gun' ontbreekt. Het doel van de Dossiersubsidie is te stimuleren dat belangrijke thema's beter door lokale en regionale journalisten worden gevolgd en journalisten de kans bieden zich verder in een onderwerp te specialiseren. De eerste ronde van de Dossiersubsidie was eind 2022 (destijds nog onder de naam Thema-aanvraag). In 2023 volgden nog twee rondes.

Toekenningen en belangrijke thema's in 2023

Dankzij een Dossiersubsidie kon verslaggever Martijn Klungel van RTV Noord langere tijd rondkijken achter de schermen bij het asielzoekerscentrum in Ter Apel. In de vierdelige documentaireserie Achter de Poort laat de Groningse verslaggever zien hoe het leven er bij het opvangcentrum aan toegaat.

“Zonder die subsidie was dit project niet mogelijk geweest. Misschien had ik er een podcast van kunnen maken maar ja, ik wilde juist zo graag laten zien wat er daar gebeurt.” – Martijn Klungel, die een Dossiersubsidie met optie Vervangende Kracht ontving voor de documentaireserie Achter de poort over de asielopvang in Ter Apel (RTV Noord).²¹

Bij de twee rondes van de Dossiersubsidie in 2023 werden in totaal veertien aanvragen ingediend waarvan er uiteindelijk zes werden toegekend. De aanvragen kwamen van zowel omroepen als kranten, van zowel freelancers als van journalisten in loondienst en van zowel aanstormend talent als van oude rotten in het vak. Het resultaat bestaat uit geschreven artikelen, documentaires en podcasts. Thema's waren onder meer jeugdzorg, vluchtelingen, burgerparticipatie en de slavernij op Bonaire.

Vervangende Kracht

De optie Vervangende Kracht biedt lokale en regionale journalisten in loondienst de kans om subsidie aan te vragen voor een journalistiek project. Het doel van deze optie is om de subsidiemogelijkheden van het Fonds BJP beter te laten aansluiten bij de praktijk van lokale

²¹ Het hele verhaal van Klungel is hier te lezen: <https://fondsbjp.nl/news/dossiersubsidie-binnenkijken-bij-het-aanmeldcentrum-in-ter-apel/>.

Artikelen;
LHBTI+ in Ede
Elyse van den Brink
EdeStad.nl

Artikelen;
De biomassabaronnen van Ede zitten er warmpjes bij
Marc van der Woude
Edese Vos

Artikelen;
 Strijd om stikstofruimte
 Thereza Langelier
 Dagblad van het Noorden en
 Leeuwarder Courant

Documentaire en Podcast;
 Laat ons hopen, een nieuw leven in
 Heerlen-Noord
 Manon Colson, Cecile Moolhuysen
 en Barbara Nieuwkoop
 Limburg1

Artikel;
 Jeugddorp De Glind
 Nine Pankras en Inge de Jager
 De Gelderlander

en regionale redacties. Een deel van deze redacties werkt niet veel met freelancers, en zeker de gespecialiseerde journalisten die grotere projecten willen doen, zijn vaak in loondienst. Bovendien voorkomen we met de optie Vervangende Kracht dat het Fonds BJP alleen freelancers steunt en het daarmee voor redacties aantrekkelijk maakt om mensen niet in loondienst te nemen.

De optie Vervangende Kracht is in 2023 beduidend vaker toegekend dan een jaar eerder (van één naar zeven keer).

Bij de optie Vervangende Kracht krijgen lokale en regionale journalisten in loondienst géén subsidie voor hun eigen honorarium, ze ontvangen immers al salaris van de redactie waarvoor ze werken, maar wél voor het honorarium van een vervanger die hun reguliere werk tijdelijk zal overnemen. Zo krijgen ze zelf de tijd om in een groot project te duiken. Vervangende Kracht is geen aparte subsidieregeling, het is een losse module die door lokale en regionale journalisten in loondienst kan worden toegevoegd aan bijvoorbeeld een Dossiersubsidie of Uitvoeringssubsidie.

De optie komt tegemoet aan de wens op veel lokale en regionale redacties om grotere projecten niet door freelancers maar door journalisten in loondienst te laten doen. Het zijn in de praktijk namelijk vaak juist de journalisten in loondienst die de meeste kennis van een onderwerp hebben en over het beste netwerk beschikken. Door de optie Vervangende Kracht kunnen zij, via de inzet van een vervanger, alsnog subsidie krijgen voor hun project. Zo krijgt de journalist de kans een groot project uit te voeren en doet de betreffende redactie ook ervaring op met nieuw talent. Tegelijkertijd krijgen de vervangers de kans werkervaring op te doen, hun vaardigheden en netwerk uit te breiden en te laten zien wat ze kunnen.

Samenwerkingen

Naast de Dossiersubsidie en de optie Vervangende Kracht heeft het Fonds BJP ook budget voor het bevorderen van samenwerkingen tussen lokale en regionale journalisten. Zo stimuleren we dat lokale en regionale redacties gebruik maken van elkaars kennis, expertise en netwerk. Dankzij dit budget hebben de dertien regionale omroepen in Nederland in 2023 gezamenlijk een project uitgevoerd rondom de Provinciale Statenverkiezingen op 15 maart 2023. Journalisten van de dertien omroepen hebben samen met Kieskompas per provincie een onafhankelijke stembulp opgezet rond provinciaal belangrijke thema's. Maar liefst bijna drie miljoen mensen hebben de stembulp ingevuld. Ook zijn er vele verkiezingsverhalen gemaakt, die deels ook zijn uitgezonden bij de NOS. Daarmee was de rol van de dertien regionale omroepen in de aanloop naar de Provinciale Statenverkiezingen op volle sterkte, schreef minister Hanke Bruins Slot op 28 maart 2023 aan de Kamer.

"Het project heeft zeer positieve en duurzame gevolgen gehad voor de samenwerking tussen de regionale omroepen", zegt Goos de Boer, projectleider van het verkiezingsproject. "De betrokken journalisten blijven samenwerken. Zo is er een mailgroep ontstaan van de politieke verslaggevers van alle omroepen. Provincieverslaggevers hebben elkaar beter kennen en trekken vaker samen op. In het Noorden rond de Lelylijn, in het Zuiden op stikstofgebied en in Zuid-Holland verzorgen Omroep West en RTV Rijnmond nu gezamenlijk de provinciale verslaggeving. Ook werken de dertien omroepen en de NOS nu samen op het gebied van ondermijning. En ook eindredacteuren weten elkaar inmiddels te vinden. En ook bij de landelijke verkiezingen in november 2023 hebben we samengewerkt."

Aandeel vrouwelijke gedeputeerden in twaalf jaar niet zo laag

Nog geen kwart van de gedeputeerden is vrouw. 'Objectieve' selectiecriteria bevoordelen mannelijke bestuurders, blijkt uit onderzoek.

✍ Maria Bouwman 📅 12 juli 2023

“Voor deze publicatie heb ik veel gehad aan de trainingen datajournalistiek van Winny de Jong. Het was mijn eerste grotere publicatie op basis van datajournalistiek, en ook het eerste stuk waarbij ik – in samenwerking met een collega van de designafdeling – datavisualisaties heb gemaakt. Sindsdien ben ik veel meer met data gaan doen.”

fd. Rabobank en de ontbossers

Jasper Been, Jeroen Groot

Bijna driehonderd kilometer voor Nova Nazaré is het er opeens. Vuur. Eerst als een rode gloed aan de horizon, maar al snel staat de tweebaansweg vol met rook. We stoppen. Door de duisternis is het lastig in te schatten, maar het lijkt er op dat een groot gebied is afgebrand. Het enige wat we horen is het knisperen van het langzaam uitdovende vuur, en af en toe een vallende tak.

“Mijn bijdrage aan deze publicatie betrof vooral het gedeelte datajournalistiek. Deze publicatie leidde tot een beleidswijziging van de ontwikkelingsbank in Brazilië.”

Regeling Jong Talent wordt in 2024

Traineeships Onderzoekjournalistiek

nieuwe trainees gingen van start
per 1 januari 2023 **14**

6

trainees bezochten het
International Journalism Festival in Perugia

verschillende trainingen aangeboden
aan de trainees door Fonds BJP **20**

trainees waren (nog) bezig met
hun traineeship in 2023 (in tweede jaar)

491

sollicitaties in 2023 voor 14 nieuwe
traineeplekken in 2024

redacties aangemeld voor 2024 **40**

23

trainees bezochten
Dataharvest 2023 in Mechelen

3. Ontwikkeling

Sinds 2018 investeert het Fonds BJP in de duurzame professionele ontwikkeling van journalisten – zowel nieuwkomers in het vak als ervaren journalisten die zich verder willen ontwikkelen. Dat doen we met traineeships in de Regeling Jong Talent (begin 2024 omgedoopt tot Traineeships Onderzoeksjournalistiek) en met de Beurs Expertisebevordering (begin 2024 omgedoopt tot de Beurs Journalistieke Ontwikkeling).

3.1 De Regeling Jong Talent

Via de Regeling Jong Talent kunnen journalisten die nog geen drie jaar in het vak zitten zichzelf ontwikkelen in de onderzoeksjournalistiek. Dit doen ze door één of twee jaar lang in dienst te treden op een onderzoeksredactie. Daarnaast nemen ze deel aan een door het Fonds BJP georganiseerd scholingsprogramma dat zich richt op het vergroten van vaardigheden die nodig zijn voor goede onderzoeksjournalistiek. Tijdens het traineeship krijgen deze beginnende journalisten de ruimte zich te verdiepen in specifieke onderwerpen, hun vaardigheden te ontwikkelen, nieuwe praktische skills te leren, hun eigen niche of expertise te ontdekken, hun netwerk uit te breiden en vertrouwen te ontwikkelen om zelf aan de slag te gaan met grotere onderzoeksprojecten. Of zij nu uiteindelijk in vaste dienst komen bij een bestaand platform of bestaande omroep of als freelancer voor meerdere media actief worden, het ontwikkelen van hun vaardigheden en expertise staat voorop.

Het Fonds BJP ondersteunt de betrokken media in de salariskosten, de redacties financieren de werkgeverslasten en verzorgen training on the job en begeleiding, waardoor de redactie zich ook committeert. Het Fonds selecteert de betrokken redacties, de redacties selecteren hun trainee, waarbij zij zich houden aan de criteria die het Fonds BJP heeft opgesteld.

De redacties

Voor de Regeling Jong Talent spreken we ieder jaar met tientallen redacties die interesse hebben om een onderzoekstrainee voor één of twee jaar een plek te bieden. Deze gesprekken, in 2023 waren het er ruim veertig, helpen ons niet alleen bij het kiezen van werkplekken voor de trainees, ze geven ook een goed beeld van de actuele staat van de onderzoeksjournalistiek in Nederland.

In 2023 zagen we: onderzoeksjournalistiek leeft. Het aantal redacties dat zich aanmeldde voor de Regeling Jong Talent is ook in 2023 weer gegroeid. De interesse komt vanuit alle kanten, het zijn zowel lokale, regionale als landelijke redacties, het zijn krantenredacties, collectieven en omroepen. De opzet van de onderzoeksjournalistiek op deze redacties varieert behoorlijk. Sommige media werken met een losse onderzoeksredactie, op andere redacties wordt onderzoek gedaan zonder dat daar een aparte redactie voor is. Ook het beeld wat er van onderzoeksjournalistiek heerst verschilt per redactie en verschuift steeds meer: van het idee dat je een plek als onderzoeksjournalist moet verdienen door eerst jarenlang ervaring op te doen naar waardering voor jonge journalisten met kennis van nieuwe digitale technieken en relevante onderwerpen. Hoofdredacteur Thomas Muntz van onderzoeksplatform Investico verwoordt het als volgt: “Onderzoeksjournalist is geen eretitel meer. Wij zijn onderdeel van de beweging die het genre heeft gedemystificeerd. Het is

simpelweg gebonden aan een aantal methodes en regels en die kun je ook aan beginnende journalisten leren.”²²

Hoofredacteurs en chefs zijn zich in toenemende mate bewust van het belang van – en vaak ook: het gebrek aan – diversiteit en inclusiviteit op hun redacties. Journalisten, en in het bijzonder onderzoeksjournalisten, zijn nog bovengemiddeld vaak wit, man en boven de veertig. Steeds vaker proberen redacties dit te veranderen. Jongeren en vrouwen krijgen meer kansen. Pogingen om redacties minder wit te maken, leveren daarentegen maar heel beperkt resultaat op. Deze waarneming sluit aan bij de resultaten van het onderzoek Onderzoeksjournalistiek in Nederland en Vlaanderen anno 2022: “De diversiteit in de populatie van onderzoeksjournalisten is heel gering. Twee derde is man, twee derde heeft een universitair diploma op zak, twee derde is politiek gezien links georiënteerd. Qua afkomst zijn er nauwelijks onderzoeksjournalisten die niet in Nederland of België zijn geboren of van wie een van de ouders buiten Nederland of Vlaanderen is geboren. Onderzoeksjournalistiek is nog altijd overwegend mannenwerk.”²³ Juist binnen de traineeships kantelt dit beeld echter: niet alleen gaan daar jongere mensen aan de slag als trainee, ook worden vaak vrouwen geselecteerd.

Bij de keuze van de plekken voor de onderzoekstrainees van Jong Talent letten we in het bijzonder op de visie van de hoofredacteurs en op de manier waarop onderzoeksjournalistiek op een redactie is ingebed.

Daarnaast hebben we bij het kiezen van de deelnemende redacties gelet op de manier waarop ze de trainees zullen begeleiden. Onderzoeksjournalistiek is geen makkelijk vak, zeker niet voor jonge journalisten, en de trainees hebben dan ook baat bij goede begeleiders. We zien bij redacties een verschuiving van jonge journalisten in het diepe gooien en dan maar zien wie er komt bovendrijven naar steeds meer het besef dat redacties zelf een belangrijke rol kunnen spelen bij de begeleiding van de nieuwe generatie journalisten. Betere begeleiding kan bovendien een goede strategie zijn om te zorgen voor meer diversiteit op redacties. Als Fonds BJP zien we het belang van meer inclusiviteit op redacties maar al te goed en we willen dat dan ook graag stimuleren. Het is dan ook een belangrijk onderdeel van de gesprekken die we net de redacties voeren. Toch kiezen we er bewust níet voor om diversiteit als voorwaarde voor deelname aan Jong Talent op te nemen. We willen voorkomen dat trainees op een voor hen onveilige plek belanden. Het werkt beter als redacties zelf doordrongen raken van het belang van inclusiviteit en daar zelf mee aan de slag gaan. Een positieve ontwikkeling is de stijging van het aantal aspirant-trainees dat solliciteert op een traineeship bij een regionaal medium: op meerdere regionale redacties verdubbelde het aantal sollicitanten ten opzichte van het aantal voor een eerdere sollicitatieronde voor de traineeships (één of twee jaar geleden).

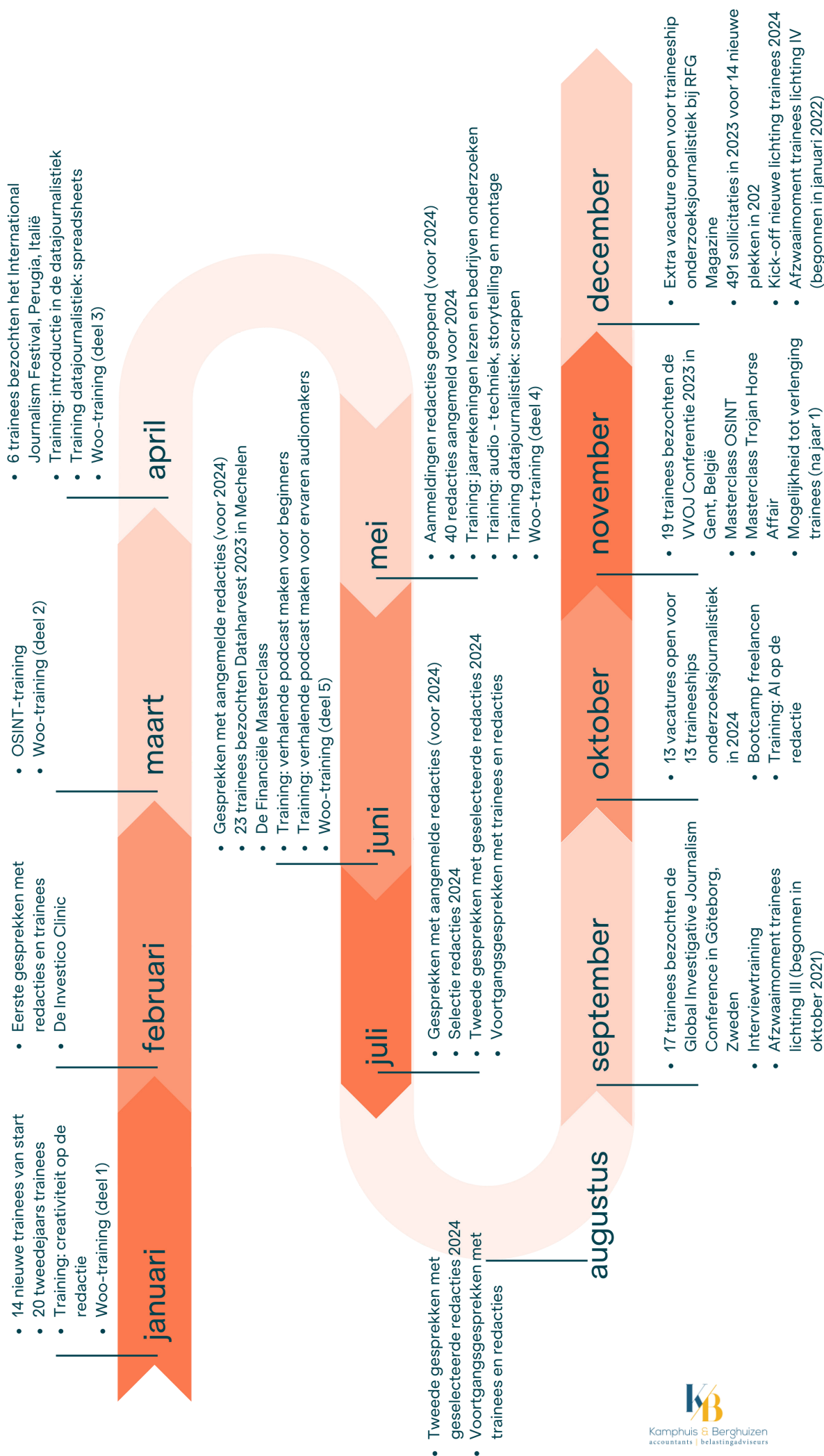
Om een specifieke groep journalisten die mogelijk een waardevolle bijdrage kan leveren aan de Nederlandse journalistiek een kans te geven, is het Fonds BJP eind 2023 een

²² Het hele gesprek van Kustaw Bessems, journalist en ook commissielid van het Fonds BJP, met Muntz is hier te lezen: <https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/investeer-in-onderzoeksjournalistiek-vindt-hoofredacteur-thomas-muntz-van-investico-iemand-die-vertelt-wat-we-ergens-van-moeten-vinden-voedt-het-publieke-debat-niet~b8ec8e70/>.

²³ [Onderzoeksjournalistiek in Nederland en Vlaanderen anno 2022](#), rapport in opdracht van de VVOJ, door onderzoekers Alexander Pleijter (Universiteit Leiden) en Michaël Opgenhaffen (KU Leuven en Universiteit Leiden), verschenen op 18 april 2023 (p.58).

Hoofdstuk 3

Tijddlijn Regeling Jong Talent

samenwerking gestart met RFG Magazine. RFG Magazine is in het leven geroepen om journalisten met een vluchtelingenachtergrond te begeleiden op hun pad naar een stevigere positie op de Nederlandse arbeidsmarkt. Hiertoe is een traineeship ontwikkeld waarbij een journalist deels op de redactie van RFG zal werken en deels gekoppeld zal worden aan een nog te selecteren Nederlandse redactie waar de trainee met specifieke kennis over een bepaald onderwerp of specifieke skills iets unieks kan bijdragen. Dit traineeship zal in 2024 van start gaan.

De trainees en hun werk

In 2023 hebben in totaal twintig trainees hun traineeship afgerond. Uit de evaluatie onder deze trainees blijkt dat de meeste trainees van mening zijn dat zowel het werken op de redactie als het scholingsprogramma aangeboden door het Fonds BJP van hen een betere onderzoeksjournalist heeft gemaakt. Wanneer de ervaringen tegenvielen had dat met name te maken met de mate van begeleiding vanuit de redactie. Nagenoeg alle redacties geven aan dat het meedoen aan het programma hen heel goed is bevallen. Met name het feit dat jonge journalisten komen met nieuwe ideeën en onderwerpen die iets toevoegen aan het huidige aanbod wordt genoemd, net als dat ze een frisse blik hebben en specifieke onderzoeksvaardigheden (als OSINT en datajournalistiek) brengen.

“Het heeft onze redactie een aantal mooie verhalen opgeleverd en ideeën die we (als collega's van andere generaties) waarschijnlijk anders niet gehad hadden. Onze trainees hebben tot dusverre een positieve bijdrage aan de sfeer geleverd en een fijne inhoudelijke inbreng.” – begeleidend redacteur (uit anonieme enquête)

“De belangrijkste les die we geleerd hebben door mee te doen aan dit programma is dat met goede begeleiding én het geven van ruimte de combinatie van trainingen door het Fonds en het werken in de praktijk een researchredacteur echt maakbaar is, mits voorzien van enig talent en de nodige gedrevenheid.” – begeleidend redacteur (uit anonieme enquête)

Op de vraag of de trainees nieuwe vaardigheden hebben geleerd tijdens het traineeship antwoorden ze bijna allemaal met ja. De skills die dan genoemd zijn variëren van OSINT en datajournalistiek tot interviewen en beter leren schrijven.

“De workshops, masterclasses en conferenties die je aangeboden krijgt, bieden je ontzettend veel kennis. Maar de trainees met wie je alles doet zorgen ook voor een ontzettend goed netwerk, waar veel mogelijkheden liggen. Een groot pluspunt is dat je zelf kan aangeven aan wat voor trainingen je behoefte hebt. Vaak wordt er dan iets geregeld. Het traineeship heb ik heel goed ervaren, mede ook door de plek waar ik zat. Ik mocht (en mag) mij uitsluitend bezighouden met onderzoeksjournalistiek en begin mij steeds meer te zien als onderzoeksjournalist. Een stap waarvan ik had gedacht dat dat jaren zou duren, is veel sneller gegaan. Zonder dit traineeship was dat niet gelukt.” – trainee Jong Talent (uit anonieme enquête)

Vrijwel alle trainees die afzwaaiden in 2023 zijn nog werkzaam in de journalistiek, grotendeels voor de redactie waar ze als trainee werkten. Ook van de trainees van de lichten die eerder afzwaaiden is het merendeel nog werkzaam in de (onderzoeks)journalistiek.

“Dit artikel schreef ik naar aanleiding van een lesmethode voor seksuele vorming die ik online vond. De methode heb ik gevonden dankzij OSINT-methoden die we tijdens de training van Henk van Ess hebben geleerd. Het nieuws werd overgenomen door Trouw en Nederlands Dagblad, en het RIVM besloot de methode aan te passen naar aanleiding van mijn artikel.”

Nationale redacties

- Argos Radio
- Binnenlands Bestuur
- EenVandaag
- Het Financieele Dagblad
- Follow the Money
- De Groene Amsterdammer
- The Investigative Desk
- KRO-NCRV (kernteam journalistiek)
- Lighthouse Reports
- Medisch Contact
- Nederlands Dagblad
- NU.nl
- NRC Handelsblad
- One World
- Pointer Radio
- Quote
- RTL Nieuws
- Trouw
- De Volkskrant
- Vrij Nederland

Regionale en lokale redacties

- Achterhoek Nieuws
- AD Regio
- BDUmedia en Bureau Spotlight
- De Balie/Live Journalism
- Den Haag Centraal
- Gezamenlijke onderzoekredactie van Brabants Dagblad, Eindhovens Dagblad en BN De Stem
- Omroep Brabant
- RTV Drenthe
- Omroep Gelderland
- De Gooi- en Eemlander
- De Limburger
- RTV NOF
- Dagblad van het Noorden/Leeuwarder Courant
- Noordhollands Dagblad/Dagblad voor West-Friesland
- Noordhollands Dagblad – Zaanstreek/Waterland
- RTV Oost
- Het Parool
- Tubantia

Kamphuis & Berghuizen
accountants | belastingadviseurs

Stempel voor identificatiedoeleinden.

Foto: Anna Herter, Het Parool

Interview: Anna Herter volgde een Jong Talent-traineeship bij het Parool

Sinds oktober 2021 werkt Anna Herter als onderzoekstraineew bij het Parool. Na twee jaar als trainee te hebben gewerkt heeft ze net te horen gekregen dat ze mag blijven werken op de redactie.

“Ineens was ik nieuws aan het maken in plaats van het na te jagen, en dat vond ik geweldig. Ik maak nu artikelen die er anders niet waren geweest, en een verschil kunnen maken.”

Lokale en Regionale Traineeships

Nieuw in 2023 waren de Lokale en Regionale Traineeships. Dit is een uitbreiding van de Regeling Jong Talent waarbij trainees worden geplaatst op lokale en regionale redacties waar nog niet of niet veel aan onderzoeksjournalistiek wordt gedaan maar waar die wel de ambitie hebben om daarmee aan de slag te gaan. Tijdens gesprekken met lokale en regionale redacties blijkt geregeld dat er ook daar veel gretigheid bestaat om met onderzoeksjournalistiek aan de slag te gaan. Tussen de aanmeldingen voor de Regeling Traineeships Onderzoeksjournalistiek zit al een paar jaar een groeiend aantal lokale en regionale redacties. Het Fonds BJP wil die ontwikkeling graag steunen.

Er zijn in 2023 acht lokale en regionale redacties gekozen waar een onderzoekstrainee van start is gegaan: een brede mix, zowel omroepen als kranten, zowel lokaal als regionaal en verspreid door het land. Een valkuil, zo leert de ervaring uit de beginjaren van de Regeling Jong Talent, is dat trainees op redacties zonder veel onderzoekservaring soms onvoldoende aan het doen van onderzoek toekomen. Minder kennis en ervaring met onderzoeksjournalistiek op een redactie betekent doorgaans ook minder goede begeleiding en minder begrip voor het feit dat onderzoeksprojecten langer duren. Om dat risico te beperken, hebben we de volgende dingen gedaan:

- We hebben bij de selectie van de lokale en regionale redacties extra gelet op de motivatie en de bereidheid van de hoofdredacteur en de rest van de redactie om daadwerkelijk tijd en ruimte te bieden om onderzoek te doen;
- We bieden trainees op redacties met weinig onderzoeksjournalistieke ervaring naast het reguliere scholingsprogramma bovendien een ervaren onderzoeksjournalist die als externe coach optreedt.

De meeste van de acht lokale en regionale trainees zijn eind 2023 begonnen en zullen het merendeel van hun traineeship in 2024 doen. We houden hun ontwikkelingen en ervaringen nauwlettend in de gaten en zullen deze lokale en regionale variant in 2024 evalueren. Bij succes kan het een vast onderdeel worden van de regeling en komen ook de lokale en regionale trainees eventueel in aanmerking voor een verlenging met een tweede jaar. We hopen dat de komst van de onderzoekstrainees op de lokale en regionale redacties een welkome aanvulling zal zijn waar zowel de trainees als de redacties van zullen profiteren.

Een positief effect dat we nu al zien is dat het voeren van selectiegesprekken met lokale en regionale redacties meer oplevert dan alleen een eventuele plek voor een trainee. Het geeft ons ook een goed beeld van wat er speelt in de lokale en regionale journalistiek en het biedt ons de kans om de redacties te vertellen over onze andere subsidies. Zo hebben we diverse lokale en regionale redacties in 2022 gewezen op de mogelijkheid om een Dossiersubsidie (toen nog Thema-aanvraag genoemd) aan te vragen en daar zijn mooie projecten uitgerold. De ervaringen met deze subsidie kunnen aanleiding zijn een redactie later alsnog te selecteren voor de plaatsing van een trainee. Zo sluiten de regelingen goed op elkaar aan.

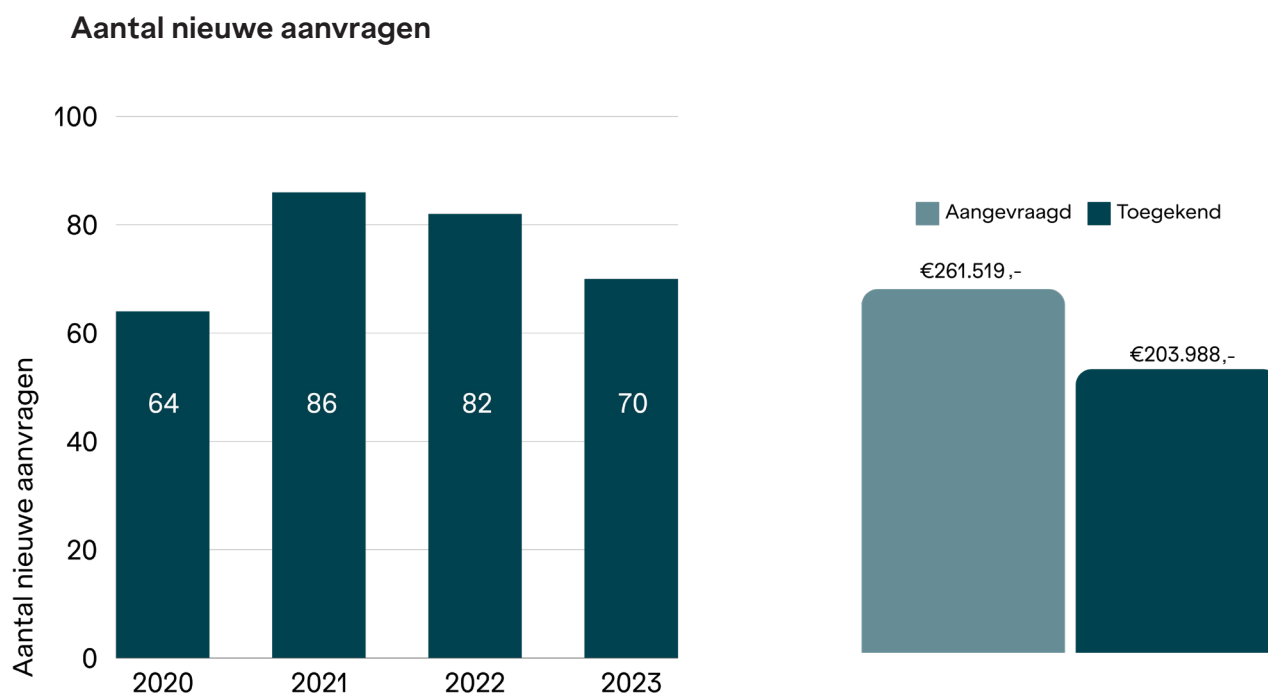
3.2. Beurs Expertisebevordering

De Beurs Expertisebevordering (BEB) is bestemd voor individuele journalisten die ten minste twee jaar in het vak zitten en hun onderzoeksjournalistieke praktijk willen versterken of verdiepen. Met deze beurs ondersteunt het Fonds journalisten die zich willen bijscholen of specialiseren door middel van scholing en training. De beurs kan worden aangevraagd voor scholingsactiviteiten die aantoonbaar bijdragen aan de verdieping, versterking of verbreding

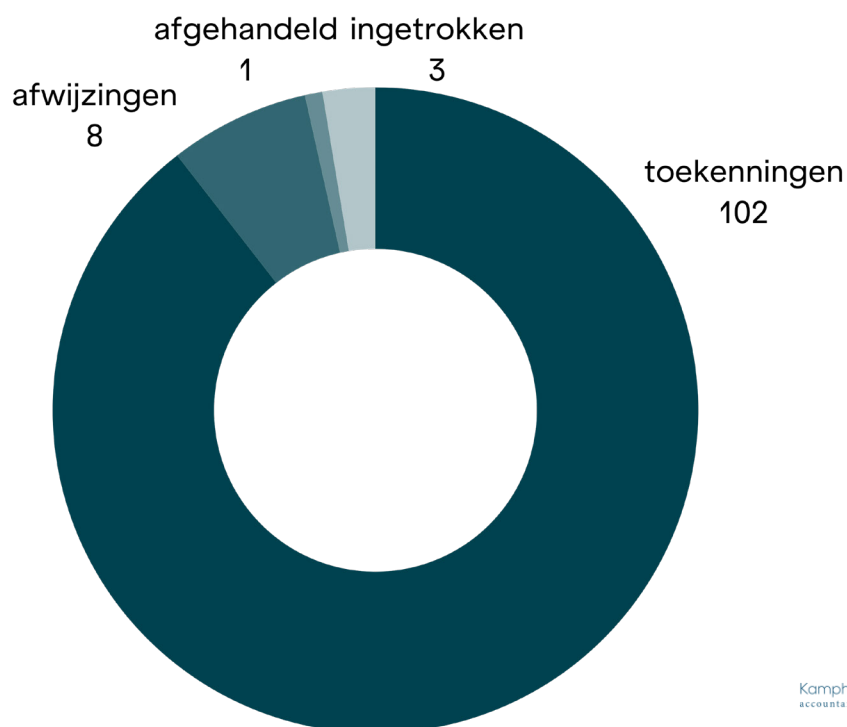

Beurs Expertisebevordering wordt in 2024

Beurs Journalistieke Ontwikkeling

Besluiten

van de journalistieke praktijk, zoals journalistieke cursussen en masterclasses, trainingen binnen en buiten Nederland, conferentiebezoeken en meelooptrajecten op onderzoeksredacties.

In 2023 werden de beurzen aangevraagd voor uiteenlopende scholingsactiviteiten, bijvoorbeeld op het gebied van audiovisuele vaardigheden zoals videojournalistiek, financiële journalistiek, meelooptrajecten, datajournalistieke vaardigheden, interviewtrainingen en voor verhalende journalistiek. Met de beurs willen we ook journalisten die niet de financiële ruimte hebben dure cursussen te volgen of onbetaald ervaring op te doen de kans geven zich te ontwikkelen. Zo stimuleren we ook een diversere instroom en ontwikkeling in het veld. Coen van de Ven, politiek redacteur bij De Groene Amsterdammer en bestuurslid van de VVOJ, verwoordt het als volgt: “Het probleem van onze wereld is dat het haast een vereiste is om enige tijd tegen een heel lage vergoeding ervaring op te doen. Een flinke studieschuld en slecht betaalde stages zijn haast een voorwaarde, maar voor iemand met ‘minder vinkjes’ is dat soms onhaalbaar.”²⁴

In totaal werden er 114 aanvragen ingediend (in 2022 waren dat er 82) waarvan het Fonds 102 aanvragen toekende (in 2022 waren dat er 58) voor een totaalbedrag van 203.988 euro (ten opzichte van 168.165 euro in 2022). De gemiddelde toekenning bedroeg 2.550 euro (ten opzichte van 2.899 euro in 2022). De forse stijging van het aantal ingediende en toegekende aanvragen heeft een aantal verklaringen. In 2023 heeft het Fonds een aantal ticketacties voor conferenties uitgezet waarvan 23 aanvragen zijn toegekend (zie verderop). Daarnaast heeft de adviescommissie op basis van de opbrengsten van bepaalde journalistieke opleidingen 17 langer lopende scholingstrajecten toegekend.

“Zonder de Beurs was het voor mij een stuk ingewikkelder geweest om de activiteiten te volgen. Het is ontzettend fijn dat journalisten zich kunnen blijven ontwikkelen dankzij de Beurs” – Mara Ruijter, freelance journalist en ontvanger van een Beurs Expertisebevordering

In onze communicatie stimuleerden we aanvragers bij uitstek aanvragen in te dienen voor een zelf samengestelde combinatie van activiteiten die samen een geheel vormen. Zie bijlage 3A voor een overzicht van de gehonoreerde aanvragen binnen de Beurs Expertisebevordering. In totaal werden 8 aanvragen niet gehonoreerd, zijn 4 aanvragen ingetrokken en zijn er circa 10 aanhoudingen of aanvragen die in 2022 zijn ingediend maar waarvan de besluitvorming in 2023 heeft plaatsgevonden. Zie bijlage 3B voor een overzicht van de niet gehonoreerde aanvragen en de voornaamste redenen tot afwijzing.

Ticketacties journalistieke conferenties

Voor de grotere journalistieke conferenties heeft het Fonds BJP in 2023 nieuw beleid opgesteld en wordt voortaan een aparte aanvraagprocedure gehanteerd. Freelancers kunnen in aanmerking komen voor een conferentieticket en een tegemoetkoming in de tijdsinvestering of/ en onkosten via speciale ticketacties uitgezet door het Fonds BJP. Via deze ticketacties wil het Fonds freelance journalisten en studenten journalistiek inspireren en stimuleren zich te blijven ontwikkelen door conferenties en andere journalistieke evenementen te bezoeken. Voor deze ticketacties hadden in totaal 98 journalisten en

²⁴ Lees zijn hele voorspelling voor de journalistiek in 2024 hier: <https://www.svdj.nl/nieuws/coen-van-de-ven-laten-we-meer-mensen-een-kans-geven-om-de-journalistiek-binnen-te-komen/>.

studenten journalistiek zich aangemeld en zijn 23 journalisten en studenten geselecteerd om internationale journalistieke conferenties bij te kunnen wonen:

- Vijf freelance journalisten namen deel aan Dataharvest in Mechelen;
- Twaalf freelance journalisten en studenten journalistiek bezochten de VVOJ Conferentie in Gent;
- En zes freelance journalisten woonden de Global Investigative Journalism Conference (GIJC) in Zweden bij. Deze ticketactie werd in samenwerking met de VVOJ opgezet.

Met deze ticketacties vergroot het Fonds de naambekendheid van de Beurs Expertisebevordering en de andere regelingen van het Fonds: de acties blijken reacties van voor het Fonds nieuwe groepen op te leveren. Uit evaluaties onder de geselecteerden journalisten blijkt bovendien dat een conferentiebezoek een waardevolle aanvulling was voor de ontwikkeling van hun journalistieke praktijk.

“Ik denk dat dit soort conferenties zeer belangrijk zijn om naar toe te gaan. Heel praktisch kun je bij allerlei workshops nieuwe onderzoekstechnieken leren. Maar voor mij als internationale onderzoeksjournalist is het vooral van belang om nieuwe mensen in het buitenland te ontmoeten met wie ik kan samenwerken. Dat heb ik gedaan, en daarvoor was deze conferentie echt onmisbaar. Ik hoop dat er een aantal mooie projecten uit zullen voortkomen.” – Tim Luimes, freelance onderzoeksjournalist en ontvanger van een ticket voor GIJC

Samenwerkingen

Binnen de Beurs Expertisebevordering werkte het Fonds in 2023 samen met redacties en andere journalistieke organisaties:

- De samenwerking met de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ) is ook in 2023 voortgezet. Samen met de VVOJ organiseerde het Fonds voor alle genomineerden van de Loep 2021 een speciale OSINT-masterclass met OSINT-specialist en freelance journalist Sébastien Bourdon. Deze workshop werd bijgewoond door achttien journalisten. Vanwege het succes van de workshop over jaarrekeningen lezen op de VVOJ Conferentie organiseerde Het Fonds in samenwerking met de VVOJ daarnaast een uitgebreide workshop over dit thema.
- Het Fonds biedt jonge, beginnende (onderzoeks)journalisten de mogelijkheid een Beurs Expertisebevordering aan te vragen (voor een tegemoetkoming in de tijdsinvestering en een deel van de onkosten) voor langere scholingstrajecten waaronder de Investico-masterclass en voor het Onderzoekslab van The Investigative Desk. Hiermee wordt toegang tot de masterclass ook beschikbaar voor journalisten die zich niet eenvoudig kunnen permitteren enkele maanden onbetaald werk te verrichten. In 2023 ontvingen vijf journalisten een beurs om deel te kunnen nemen aan het Investico-traject 2023-2024 en vier journalisten een beurs om deel te nemen aan het Onderzoekslab (van april tot en met augustus 2023).
- Het Fonds werkte samen met de NLPO bij het aanbieden van beursvouchers voor de winnaars en genomineerden van de Lokale Media Awards. In 2023 werden deze vouchers ingezet voor onder andere een workshop interviewtechnieken en een presentatietraining.

Effecten van de Beurs Expertisebevordering

Uit evaluaties onder journalisten die gebruik hebben gemaakt van een beurs blijkt dat aanvragers zeer te spreken zijn over de inzet van de Beurs Expertisebevordering. De beurs wordt het meest aangevraagd om nieuwe vaardigheden aan te leren en bestaande vaardigheden verder te ontwikkelen. Ook blijkt de uitbreiding van het netwerk vaak een belangrijke motivatie om een aanvraag in te dienen. Op basis van de zeventig respondenten die in 2023 een evaluatie over de beurs invulden, werd de beurs beoordeeld met een gemiddelde van 4,8 (op basis van een beoordelingsschaal van 1 tot 5). Op de vraag in hoeverre verwacht wordt dat de journalistieke praktijk versterkt is door de gevolgde activiteit(en) gaven de respondenten een gemiddeld cijfer van een 4,3.

“Ik weet zeker dat de opgedane kennis mij in de toekomst gaat helpen bij het opzetten van een nieuw onderzoeksproject. Van begin tot eind weet ik wat er komt kijken bij een grote productie, welke tools je kunt gebruiken in de researchfase, hoe je omgaat met anonieme bronnen en hoe het proces tot aan de publicatie werkt.” - Lysanne Wilkens, deelnemer aan het Onderzoekslab 2023

Een relatief groot deel van de toekenningen richtte zich in 2023 op datajournalistiek, zoals het programmeren in Python, het kunnen benutten van grootschalige multimediale databronnen of het visualiseren van data. Daarnaast wordt de beurs voor een verscheidenheid aan journalistieke vaardigheden aangewend: van het leren modereren op (onderzoeks)journalistieke evenementen tot het verbeteren van montage-vaardigheden. Zoals verwoord door Folkert Jensma, juridisch redacteur en voorzitter van de NVJ: “Freelancers hebben de afgelopen jaren een veel grotere betekenis voor het journalistieke product gekregen. Het vak vraagt nu veel meer deskundigheden dan schrijven. Er zijn podcastmakers bijgekomen, datajournalisten, beeldredacteurs.”²⁵ Ook Karlijn Goossen, adjunct-hoofdredacteur van de EO en commissielid binnen de Beurs Expertisebevordering, onderschrijft dit belang van een brede ontwikkeling van journalisten: “Het is niet langer acceptabel dat een (onderzoeks)journalist niets weet van SEO, TikTok-algoritmes of nieuwsbriefopeningspercentages. Iedereen die betrokken is bij content moet op de hoogte zijn van de mogelijkheden, tekortkomingen en werking van grote taalmodellen, betrouwbare factcheck-tools en de juridische en ethische verantwoordelijkheden die daarbij horen.”²⁶ Oftewel: van freelancers wordt steeds meer verwacht. Het aanbod van cursussen en trainingen voor journalistieke vaardigheden groeit dan ook snel.

²⁵ Lees zijn hele voorspelling voor de journalistiek in 2024 hier: <https://www.svdj.nl/nieuws/folkert-jensma-journalisten-dreigen-weg-te-waaien/>.

²⁶ Lees hier meer van haar analyse: <https://www.linkedin.com/pulse/meer-investeren-een-lerende-cultuur-op-journalistieke-karlijn-goossen-si5le%3F/>.

Hoofdstuk 3.1 Traineeships en scholingsactiviteiten

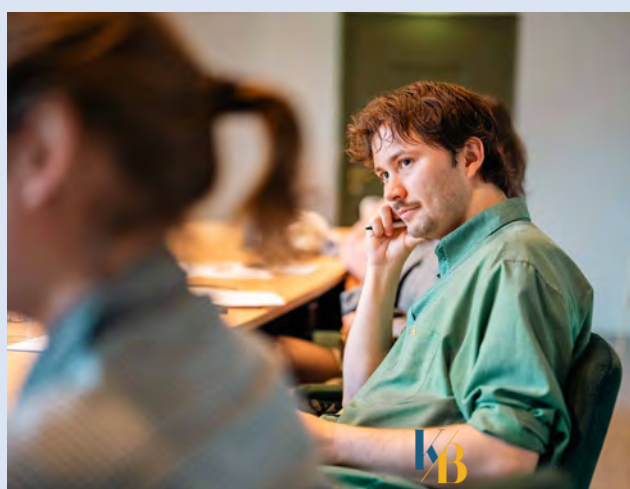

Foto: Isaac Owusu

Trainees lichting VI / 2024-2026

Kick-off evenement in Utrecht voor de nieuwe lichting trainees

4. Versterking

Sinds enkele jaren investeert het Fonds naast projecten en ontwikkeling ook in bredere versterking van het journalistieke veld. Het werk van journalisten wordt gecompliceerder, de uitdagingen en de belangen groter. Daarom helpen we journalisten (en zeker ook freelancers die vaak geen of minder mogelijkheden krijgen via de redacties waarvoor ze werken) zich te wapenen tegen bedreigingen, stimuleren we hen te reageren op journalistieke uitdagingen en belonen we hun werk. Dat doen we door middel van verschillende regelingen en initiatieven.

4.1 Journalistiek+

Het Fonds startte in 2023 met de pilotregeling Journalistiek+. Met deze regeling stimuleren en helpen we journalisten als onderdeel van hun werk aan de slag te gaan met de uitdagingen waarvoor de journalistiek staat. In het eerste jaar van de pilot lag de focus op publiek en bereik: de mate waarin – ook de door ons gesteunde – journalistieke verhalen door een breed en uiteenlopend publiek worden gelezen, bekeken, beluisterd verschilt sterk tussen verschillende delen van de bevolking. En hoewel de politieke of maatschappelijke impact van journalistiek vaak voor de bredere samenleving geldt, vindt het Fonds het wenselijk dat ook de producties zelf bij een breder publiek terecht komen.

Aanleiding was bovendien de behoefte vanuit het veld: we krijgen regelmatig verzoeken van aanvragers die vernieuwende journalistieke projecten willen uitvoeren. Zij willen bijvoorbeeld hun journalistieke onderzoek delen in vormen als YouTube-video's, door middel van virtual of augmented reality en theatervoorstellingen, of ze willen bijvoorbeeld een samenwerking met niet-journalisten aangaan. Er was, kort gezegd, vraag naar subsidies voor journalistieke projecten die qua opzet, publicatievorm of werkwijze buiten de kaders van de (meer) traditionele media of journalistiek vallen. Met dit soort projecten konden aanvragers niet terecht binnen de bestaande regelingen van het Fonds. Met Journalistiek+ kan het Fonds vernieuwende journalistieke projecten ondersteunen en ruimte bieden aan projecten die niet binnen de bestaande regelingen vallen.

Om uiting te geven aan deze doelstelling worden binnen de pilotregeling calls ingericht met een eigen thema, focus en criteria voor aanvragers. Zo kan het Fonds per call inspringen op trends in de journalistiek, urgente thema's en behoeften uit het veld. Als Fonds bewegen we mee met ontwikkelingen in het veld. Ook willen we journalisten bewust laten nadenken over de doelgroepen van hun publicaties, de impact die ze met journalistiek werk maken en ontwikkelingen in journalistieke vertelvormen. Sommige journalisten hebben bijvoorbeeld de doelgroepen van hun publicatie niet in het vizier, waardoor publicaties niet bij de juiste doelgroepen terechtkomen. Als Fonds willen we aanvragers stimuleren om hierover na te denken, zodat publicaties ook buiten de meer traditionele media, op lokaal niveau, of in een andere, meer toegankelijke vorm gepubliceerd kunnen worden. Ook sporen we journalisten aan om hiervoor samenwerkingen aan te gaan met andere journalisten, kunstenaars en makers en andere publicerende media. Want juist zo kan journalistiek bijdragen aan het publiek debat. Zoals verwoord door Thomas Muntz, hoofdredacteur van onderzoeksplatform Investico: "Lange gesprekken op de radio zijn ook publiek debat. Discussies in zaaltjes zijn

Kick-off event Journalistiek+ call 'Bereik je publiek' met een workshop van Stijn Postema, docent journalistiek, lector en promovendus in artistieke journalistiek, over denken in doelgroepen

Veiligheidstraining voor freelance journalisten en studenten journalistiek in samenwerking met Free Press Unlimited en PersVeilig (NVI)

Voorlichting en deelname jury
hackathon 'Klimaat Games' van
Fontys Journalistiek

Foto: Marcia van der Kaan

Deelnemers kick-off event
Journalistiek+ call 'Bereik je publiek'

Masterclass OSINT gegeven door
Sébastien Bourdon voor alle
genomineerden voor de Loep
2021

Foto: Khalid Amakran

Stempel voor identificatiedoeleinden.

ook publiek debat. Als jouw informatie daar mensen bereikt die aan de knoppen zitten, kan de invloed een stuk groter zijn.”²⁷

In 2023 openden twee calls binnen de pilotregeling met als thema het bereiken van nieuwe doelgroepen. De calls werden gelanceerd middels een kick-off en kenden een aanvraagtermijn van een maand. Hoewel de twee calls hetzelfde thema hadden, was de praktische invulling verschillend. Met de twee calls zorgden we ervoor dat journalisten (beter) gingen nadenken over de doelgroepen van hun publicatie. Dit leverde een diversiteit aan aanvragers en projecten op (zie ‘Gehonoreerde aanvragen’). Net als bij de Regeling Projectsubsidies kon de commissie besluiten om bij een toekenning ook coaching te adviseren. Dit is bij vier aanvragen gedaan.

“Ik vond het verrassend en anders om doelgroepen als vertrekpunt te nemen voor journalistieke producties. Ik denk hier al wel over na als ik concepten voor journalistieke projecten bedenkt, maar dit ging verder. Ik denk er nu aan om een bepaalde doelgroep die ik in gedachte heb voor mijn volgende project ook te gaan vragen naar wat zij belangrijk zouden vinden om over dit onderwerp te weten. Het beïnvloedt niet het journalistieke onderzoek, hooguit waar ik op zal focussen in bepaalde uitingen van een project. Of het levert een extra vraag op in het onderzoek.” – deelnemer aan een Journalistiek+ kick-off (uit anonieme enquête)

Gehonoreerde aanvragen

In totaal werden 24 aanvragen ingediend, waarvan er tien zijn gehonoreerd. Net als bij de Regeling Projectsubsidies konden aanvragers een aanvraag indienen voor een Vooronderzoeks- of Uitvoeringssubsidie. De diversiteit onder projecten en aanvragers is groot. Zo bestaat de groep journalisten die met een project aan de slag is gegaan uit schrijvend journalisten, documentairemakers, podcastmakers en audiovisuele makers. Daarnaast is de verscheidenheid aan publicatievormen groot en worden vernieuwende vertelvormen toegepast. Met behulp van de subsidie zullen onder andere luisteravonden, een interactieve kunstinstallatie in de openbare ruimte, een expositie, een performatieve lezing, een beeldverhaal, een theatervoorstelling en podcasts gemaakt worden. In de projecten komen lokale en regionale thema’s aan bod, zoals gereformeerde christenen in de Biblebelt en hun plek in de Nederlandse samenleving, de Amstelveense woningcrisis, en een Zeeuws verhaal over klasse en vrijheid. Ook zitten er landelijke en internationale thema’s bij, zoals het gebruik van risk assessment tools door de politie, de transmigratie vanuit het Surinaamse Brokopondomeergebied, informele pleegzorg, de migratiecrisis en de herkomst van koffie.

Alle projecten die in de eerste twee calls werden ondersteund zijn nog in uitvoering. Binnen de pilotregeling is ook aandacht voor het delen van inzichten en er vindt monitoring van de gehonoreerde projecten plaats. De gehonoreerde journalisten komen periodiek samen om onder leiding van een ervaren journalist de voortgang te bespreken. De informatie die we hiermee ophalen, gebruiken we om te signaleren waar aanvragers behoefte aan hebben om

²⁷ Het hele gesprek van Kustaw Bessems, journalist en ook commissielid van het Fonds BJP met Muntz is hier te lezen: <https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/investeer-in-onderzoeksjournalistiek-vindt-hoofdredacteur-thomas-muntz-van-investico-iemand-die-vertelt-wat-we-ergens-van-moeten-vinden-voedt-het-publieke-debat-niet~b8ec8e70/>.

zo de thema's van calls in 2024 te bepalen en om onze werkwijze – niet alleen voor deze pilot maar ook voor de andere regelingen – aan te scherpen.

4.2 Brusseprijs

Omdat we geloven in het belang van het journalistieke boek en we journalistieke literaire non-fictie willen belonen en stimuleren, reikt het Fonds BJP jaarlijks de Brusseprijs uit. Deze juryprijs bestaat sinds 2006 en is vernoemd naar de toonaangevende journalist M.J. (Rie) Brusse (1873-1941). De winnaar van de prijs ontvangt een oorkonde en een geldbedrag van 10.000 euro.

150 jaar Brusse

Voor de Brusseprijs was 2023 een bijzonder jaar omdat het het 150^e geboortjaar was van M.J. Brusse, de naamgever van de prijs. We hebben van deze feestelijke gelegenheid gebruik gemaakt om terug te blikken op de geëngageerde en vernieuwende manier van werken van Brusse en om te reflecteren op de waarde van zijn werkwijze voor de Nederlandse journalistiek. Naast de jaarlijkse uitreiking van de prijs hebben we in het kader hiervan twee extra evenementen georganiseerd waarin we verschillende generaties journalisten en redacteurs samenbrachten en met hen besproken wat we vandaag de dag nog van dit icoon in de Nederlandse journalistiek kunnen leren. Op 18 april vond de [bekendmaking van de shortlist](#) plaats in de Amsterdamse Athenaeum Boekhandel Zuidoost en op 26 juni [vierden we de 150^e geboortedag van Brusse](#) in Kanteen25 in Amsterdam. Aan deze evenementen leverden onder andere Roline Redmond, de winnaar van de Brusseprijs 2022, en de zoons van Brusse, Peter Brusse en Mark Brusse, inspirerende bijdragen. De belangrijkste conclusie van deze bijeenkomsten was, geheel in de geest van M.J. Brusse, gericht aan journalisten: 'Je moet je bekommeren.'

De jury, die onafhankelijk van maar praktisch ondersteund door het bureau van het Fonds opereert, bestond in 2023 uit juryvoorzitter Hasna El Maroudi (freelance journalist en medeoprichter van Lilith Mag), Jeroen van Bergeijk (freelance journalist en schrijver van undercoverreportages), Marcel Gelauff (oud-hoofdredacteur van de NOS), Floor Milikowski (freelance journalist bij De Groene Amsterdammer en auteur) en Roline Redmond (antropoloog, schrijver en winnaar van de Brusseprijs 2022).

De jury beoordeelde in 2023 in totaal 192 inzendingen. Zij roemde het brede spectrum aan onderwerpen en vertelvormen in het aanbod alsmede de hoge kwaliteit van de boeken en het diepgravende onderzoeks- en schrijfwerk dat veel auteurs hebben geleverd bij de totstandkoming van de publicaties. Uit het aanbod stelde de jury een longlist samen van zestien boeken die volgens de juryleden in gezamenlijkheid de waarde van de journalistiek tonen; 'een vak waarmee niet alleen de macht bevraagd wordt, maar waarmee ook nieuwe verhalen of onderbelichte verhalen worden verteld.', zo stelt het juryrapport.²⁸

²⁸ Lees hier het hele juryrapport: <https://fondsbjp.nl/brusseprijzen/de-indische-doofpot/>.

Foto: Roger Cremers

In Desmet Studio's wordt de Brusseprijs voor het beste journalistieke boek uitgereikt aan Maurice Swirc voor zijn boek "De Indische Doofpot".

Foto: Roger Cremers

Juryleden en laureaat v.l.n.r. Marcel Gelauff, Roline Redmond, Maurice Swirc, Floor Kijkowski, Hasna El Maroudi, Jeroen van Bergeijk

Foto: Roger Cremers

Foto: Renate Beense

Op maandag 26 juni is het precies 150 jaar geleden dat journalist en reportagemaker M.J. Brusse werd geboren. Ter gelegenheid daarvan organiseerde het Fonds BJP een avond waarbij met verschillende gasten en sprekers wordt teruggekeken op zijn journalistieke nalatenschap.

Foto: Renate Beense

Op 18 april 2023 maakte de jury de shortlist bekend:

- Etty Hillesum. Het verhaal van haar leven
Judith Koelemeijer - Uitgeverij Balans
- Ontaard land. De strijd van een Groninger tegen de gasregenten
Ineke Noordhoff - Atlas Contact
- Sywerts miljoenen. De jacht op het mondkapjesgoud
Jan-Hein Strop & Stefan Vermeulen - Follow the Money
- De Indische Doofpot. Waarom Nederlandse oorlogsmisdaden in Indonesië nooit zijn vervolgd
Maurice Swirc - De Arbeiderspers
- Rotterdam. Een ode aan inefficiëntie
Arjen van Veelen - De Correspondent

De prijsuitreiking werd ook in 2023 op feestelijke wijze gevierd in Desmet Studio's in Amsterdam. In het voorprogramma, dat werd gepresenteerd door journalist, programmamaker en presentator Tim Wagemakers, waren er bijdragen van alle genomineerden, de juryleden en 'flexibele opiniemaker' voor de Volkskrant Thomas Hogeling. In de aansluitende uitzending van NOS Met het Oog op Morgen werd de winnaar bekendgemaakt: De Indische Doofpot. Waarom Nederlandse oorlogsmisdaden in Indonesië nooit zijn vervolgd van Maurice Swirc (De Arbeiderspers).

"De auteur laat met zijn boek zien dat het geweld in het Nederlandse optreden in Nederlands-Indië systematisch en 'gewoon' was. Het was de cultuur. De maatschappelijke betekenis van dit boek is dan ook groot omdat het nieuwe inzichten biedt. Het boek houdt ons allen een spiegel voor." – de jury over de Indische Doofpot

Om een bredere doelgroep te bereiken werd in 2023 een Bruseprijs-campagne bij verschillende boekhandels opgezet. Tegelijkertijd liep ook een online campagne met video's van interviews met de genomineerden. Verder trad De Groene Amsterdammer ook in 2023 weer op als mediapartner van de Bruseprijs: de vijf titels van de shortlist werden besproken in het boekenkatern van De Groene Amsterdammer. Ten slotte is de samenwerking die het Fonds BJP sinds 2015 heeft met NOS Met het Oog op Morgen door zowel het Fonds als de redactie van het goed beluisterde radioprogramma wederom goed bevallen. Zij wordt daarom ook in 2024 voortgezet.

4.3 Ingrid Harms Stipendium

In 2023 lanceerde het Fonds BJP het Ingrid Harms Stipendium, op initiatief van en gefinancierd door collega-journalist en mecenas Han Nefkens. Met het stipendium krijgt in elk geval de komende tien jaar jaarlijks een beginnende journalist de kans diens eerste grote verdiepende stuk te schrijven: een longread in de stijl van Ingrid Harms.

Ingrid Harms (1947-2021) schreef voor de kleurenbijlages van Vrij Nederland uitgebreide verhalen over de meest uiteenlopende onderwerpen, zoals Russische vrouwen in Nederland, de wereld van het sadomasochisme of de aidskliniek van het AMC. Harms dompelde zich voor deze stukken langdurig onder in voor buitenstaanders vaak moeilijk toegankelijke werelden, of dat nu een sm-club betrof of de aidsafdeling van een ziekenhuis. Op haar eigen empathische en geestige wijze deed ze nauwgezet en uitvoerig verslag van wat ze er aantrof. Met deze sociaal-geëngageerde aanpak schetste ze niet alleen scherpe beelden

van onbekende stukjes Nederland, maar legde ze ook onderstromen bloot en gaf ze een beeld van de tijdgeest.

“Ze kon op subtiele manier tot de kern doordringen en had de gave om zware onderwerpen op een luchtige en humoristische manier over het voetlicht te brengen. Ingrid had een feilloos moreel kompas. Haar humor kon vlijmscherp zijn wanneer ze hypocrisie, opportunisme en hebzucht bespeurde. Dat kenmerkte ook haar journalistieke stijl: diepgravend, empathisch en humoristisch” – Han Nefkens, collega-journalist en initiatiefnemer van het Ingrid Harms Stipendium

Jaarlijks staat een thema centraal in de oproep, voor de eerste ronde in 2023 was dat haar longread Russische vrouwen, over de gemeenschap van Russische vrouwen in Nederland, waartoe ook Harms' moeder behoorde. Er werden voor het stipendium 21 pitches ingediend, grotendeels door journalisten die bij het Fonds nog niet bekend waren. De inzendingen werden in twee rondes beoordeeld: een schriftelijke ronde en een mondelinge pitch. De stipendiaat van 2023 werd journalist Eva Peek, die naar Oekraïne reist om daar een stuk over Oekraïense vrouwen te schrijven. Naar verwachting wordt haar longread eind 2024 gepubliceerd. Begin 2024 wordt de tweede ronde van het stipendium geopend.

Binnen het stipendium is er ruimte voor ondersteuning van de journalisten die indienen en geselecteerd worden: de indieners konden feedback op hun pitch vragen (wat bijna de helft van hen deed), de journalisten die werden uitgenodigd voor de mondelinge pitch kregen een training en alle niet geselecteerde journalisten kregen de mogelijkheid de Gerard van Westerloolezing bij te wonen, georganiseerd door de Stichting Verhalende Journalistiek.

4.4 Overige vormen van versterking van het veld

Intervisie

Aanvragers geven regelmatig aan behoefte te hebben aan onderlinge ontmoeting en uitwisseling – zeker voor freelancers die niet op een redactie werkzaam zijn is dit niet altijd een vanzelfsprekendheid. Het Fonds BJP wil dit graag stimuleren en faciliteren. We brengen freelance journalisten met elkaar in contact om samenwerking, kruisbestuiving en kennis- en expertisedeling te bevorderen.

Om de behoeftes in kaart te brengen en aansluiting op de praktijk te garanderen organiseerden we in Amsterdam en Utrecht brainstormlunches. Iedereen die tot circa halverwege 2023 een Project- of Dossiersubsidie ontving, werd uitgenodigd. Twintig journalisten meldden zich binnen enkele dagen. Hoewel de lunches in de eerste plaats bedoeld waren ter inventarisatie dienden ze op zichzelf ook als netwerkmoment. De samenkomsten waren inspirerend en informatief. Duidelijk werd dat er brede behoefte is aan zowel fysieke ontmoeting (denk aan presentaties van gesubsidieerde projecten, thema-avonden en discussies), als online ondersteuning (een database voor professionele matchmaking, agenda met lanceringen en premières, uitbreiding van het online spreekuur van het Fonds). Ook was er grote bereidheid zelf (lokale) initiatieven te ontplooiën, waarbij het Fonds financiering of ondersteuning zou kunnen bieden. De input wordt momenteel vertaald naar een concreet aanbod voor 2024.

Veiligheid en mentale gezondheid

Uit de Nederlandse Persvrijheidsmonitor 2022 blijkt dat de individuele vrijheid van journalisten een zorg blijft. Ook is de veiligheidsscore van Nederland op de persvrijheidsindex van journalistenorganisatie Reporters Sans Frontières (RSF) laag. Fysiek geweld en intimidatie naar journalisten nemen toe en met name freelancers en vrouwelijke journalisten hebben te maken met specifieke bedreigingen. Gezien deze toenemende veiligheidsdreigingen voor journalisten onderzoekt het Fonds hoe en waar wij journalisten kunnen bijstaan.

In 2023 organiseerde het Fonds in samenwerking met Free Press Unlimited en PersVeilig een scholingsdag over veiligheid voor een groep jonge en diverse freelance journalisten en studenten journalistiek. Tijdens deze dag kwamen verschillende aspecten van veiligheid aan bod, zoals online veiligheid en hoe om te gaan met verschillende vormen van agressie, het voorkomen en de-escaleren van conflicten, interventie bij collega's en bewustwording van eigen gedrag. Uit de evaluatie blijkt dat deelnemers erg positief waren over de inhoud van de training.

Ook voor mentale gezondheid is steeds meer oog binnen het journalistieke veld: journalisten werken onder hoge druk en komen niet zelden in aanraking met aangrijpende verhalen, getraumatiseerde bronnen of expliciete inhoud. Het Fonds BJP onderzoekt daarom zijn rol bij het verbeteren van de mentale gezondheid en het informeren van redacties over het creëren van een gezond werkklimaat – om te beginnen de redacties waar de trainees werkzaam zijn. Mark Deuze, hoogleraar mediastudies aan de Universiteit van Amsterdam:

“Mediaprofessionals, en journalisten in het bijzonder, hebben drie tot vijf keer zo vaak last van stress- en burn-out-symptomen als gemiddeld. Daarnaast kampen ze vaker met slaapstoornissen, depressie en alcoholmisbruik. Tot slot komen suïcidale gedachten vaker voor binnen deze beroepsgroep dan elders in de maatschappij.”²⁹

Tijdens de VVOJ Conferentie in 2023 hield het Fonds een goedbezochte paneldiscussie om te onderzoeken hoe we gezamenlijk kunnen zorgen voor een gezond werkklimaat, steun en een vangnet voor journalisten. In overleg met relevante partijen bepalen we welke rol het Fonds in dit thema verder zal oppakken. Opties zijn bijvoorbeeld het organiseren van een serie van bijeenkomsten waarin journalisten spreken vanuit hun eigen ervaringen of het opzetten van trainingen met relevante partners voor Nederlandse media en trainees.

Toegang Company.info

Vanaf oktober 2023 tot en met maart 2024 stelde het Fonds Company.info-accounts per maand beschikbaar voor journalisten. Company.info is een waardevolle online tool voor onderzoeksjournalisten die voor freelancers vaak te kostbaar is om een abonnement op af te sluiten. Via een pilot kunnen freelance journalisten die zelfstandig of in een collectief werken of werkzaam zijn op kleine redacties via het Fonds gebruik maken van een tijdelijk account voor een specifiek onderzoeksproject. Van deze mogelijkheid hebben in 2023 zes journalisten gebruik gemaakt. Deze journalisten hebben de tijdelijke toegang tot Company.info onder andere gebruikt om bedrijfsgegevens op te zoeken en financiële informatie op te vragen.

²⁹ Lees zijn hele voorspelling voor de journalistiek in 2024 hier: <https://www.svdj.nl/nieuws/meer-mentaal-welzijn-op-de-redactie-timmer-de-boel-niet-dicht-met-spelregels-en-protocollen/>.

“Ik heb een waardevol inzicht gekregen (...). Dankzij jullie toegang heb ik geleerd dat het tot mijn vaste gereedschap zou moeten behoren” – Niek Donker, journalist, over de toegang tot Company.info

Het Fonds heeft de pilot met Company.info geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat een deel van de deelnemers regelmatig gebruikt maakt van deze tool. De gebruikers lieten unaniem weten dat de toegang ze verder had geholpen met het uitvoeren van hun onderzoek. Ook lieten ze allemaal weten dat ze vaker gebruik willen gaan maken van Company.info. Na afloop van de pilot gaat het Fonds kijken naar de mogelijkheden om in 2023 de toegang tot Company.info verder uit te zetten of als concreet aanbod te combineren met toegang tot andere journalistieke tools.

Fondsvinder voor journalisten

Journalisten hebben in toenemende mate fondsen nodig voor het maken van diepgravende journalistieke producties die veel tijd vragen. Door de structureel verlaagde budgetten van media, de afname van het aantal media en uitgevers in de afgelopen jaren en de matige rentabiliteit van veel boekuitgaven is het gebruik maken van fondsen in veel gevallen noodzakelijk. Tegelijkertijd blijkt uit onderzoek van het Fonds BJP en geluiden uit het veld dat er grote behoefte is aan een handreiking in het zoeken naar beschikbaar en geschikt fondsenaanbod.

In 2022 heeft Fonds BJP daarom besloten om – ter ondersteuning van het werkveld – een online en gratis tool te maken waarmee journalisten op een laagdrempelige manier geschikte fondsen voor hun journalistieke plan of opleiding kunnen vinden. In 2023 zijn daarvoor inhoudelijke gesprekken gevoerd met het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek (SVDJ), de Vereniging voor Onderzoeksjournalisten (VVOJ) en de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) en is er een bureau - Studio Winegum - gekozen die de tool zal bouwen, vullen en vormgeven.

In 2023 is gewerkt aan een blauwdruk van de Fondsvinder voor journalisten en het verzamelen van de data. De Fondsvinder is een zelfstandig draaiende en onafhankelijke website die gebruik maakt van een gecontroleerde database. Een AI-chatbot stelt de gebruiker een reeks vragen over de inhoud van het journalistieke project. Op basis van de antwoorden zal de chatbot vervolgens suggesties doen uit de database. Daarna kan worden doorgelinkt naar de website van het desbetreffende fonds dan wel de desbetreffende fondsen. In 2024 wordt de Fondsvinder in verschillende rondes getest. Lancering van de tool staat medio 2024 gepland.

De vormgegeven techniek kan vervolgens ook ingezet worden voor een scholingsvinder, waaraan tevens veel behoefte blijkt in het veld. Het aanbod van journalistieke trainingen en cursussen is toegenomen en journalisten hebben behoefte aan meer inzicht in beschikbaarheid en kwaliteit van scholing.

Fotostipendium

Als onderdeel van het Fotostipendium heeft het Fonds BJP in 2023 het fotografisch-journalistiek project New Voices II gesteund. In het traject volgden negen gevluchte journalisten en fotografen een reeks workshops ter voorbereiding op een tentoonstelling. Het project is een initiatief van RFG Magazine, een platform dat ruimte biedt aan gevluchte

journalisten, om zich verder professioneel te ontwikkelen en een netwerk op te bouwen in de Nederlandse (foto)journalistiek. Het Fonds levert zo een bijdrage aan de professionele ontwikkeling van de deelnemende journalisten. De opening en presentatie van het project zijn gepland in het voorjaar 2024 in de centrale hal van het gemeentehuis van Den Haag.

"Deze ervaring heeft bij mij een diepe passie aangewakkerd om visuele verhalen te blijven gebruiken als een krachtig medium voor sociale verandering. Het versterkte mijn geloof in het vermogen van beelden om empathie op te wekken en begrip te kweken. Ik beseftte dat mijn rol als fotograaf verder reikte dan alleen het vastleggen van momenten; het werd een verantwoordelijkheid om te getuigen, te pleiten en anderen te inspireren een standpunt in te nemen." – deelnemer Ali Alsaleh (1990, Syrië)

Journalistiek in het Caribisch gedeelte van het Koninkrijk

Vanuit het Fonds BJP is in 2023 onderzoek gedaan naar de huidige stand van zaken op gebied van journalistiek en onderzoeksjournalistiek in het Caribisch gedeelte van het Koninkrijk. Uit interviews met mensen uit verschillende lagen van het journalistieke veld (journalisten, onderzoekers, academici en subsidieverstrekkers in het gebied) en eerder gedaan onderzoek voor UNESCO komt naar voren dat, hoewel er een levendige journalistieke traditie bestaat op de eilanden van het Caribisch gebied, de media er sterk worden beïnvloed door onder meer politieke en commerciële partijen, waardoor de onafhankelijke media en journalistiek onder druk staan.

Uit het onderzoek is ook gebleken dat het Fonds BJP weinig tot niet bekend is in het gebied. De taak van het Fonds is om in eerste instantie naamsbekendheid op te bouwen en journalisten te wijzen op de mogelijkheden die het biedt. Een vervolgstap zal zijn om te onderzoeken welke rol het Fonds kan spelen om journalistiek in het Caribisch gedeelte van het Koninkrijk te versterken, bijvoorbeeld door huidige regelingen meer op maat te maken voor de daar geldende situatie, zoals ook bij de lokale en regionale subsidieregelingen is gebeurd. Het onderzoek zelf heeft intussen reeds geleid tot een vergroting van de naamsbekendheid en heeft enkele aanvragen uit het gebied opgeleverd die zijn gehonoreerd met een projectsubsidie.

5. Positionering

Om het journalistieke veld te kunnen ondersteunen en te faciliteren zorgt het Fonds BJP ervoor dat het kennis heeft van relevante ontwikkelingen. Daarvoor is het van belang dat het Fonds contact onderhoudt met relevante journalistieke organisaties, opleidingen en andere fondsen – lokaal, regionaal en (inter)nationaal.

5.1 Samenwerkingen

Naast samenwerkingen met onderstaande organisaties is uiteraard met meer partijen binnen het veld contact. Zo neemt de directeur-bestuurder deel aan periodieke bijeenkomsten met de andere ondersteunende organisaties binnen de culturele basisinfrastructuur, sector letteren (zoals Stichting Lezen, de Schrijverscentrale en de Schoolschrijver) en aan ontmoetingen met de andere fondsen die in Nederland journalistiek ondersteunen om samen de brede ondersteuning van het veld te bespreken en af te stemmen. Daarbij zijn naast het Fonds BJP onder meer het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek, Adessium, Limelight, Vereniging Veronica en Stichting Democratie en Media vertegenwoordigd. Ook onderhoudt het Fonds contact met journalistieke (belangen)organisaties, zoals NLPO, RPO, NDP Nieuwsmedia, NVJ, PersVeilig en Arena. De directeur-bestuurder neemt verder sinds 2023 zitting in de jury van de Regiohelden Awards, een prijs op initiatief van de RPO, waar de beste journalistiek van de regionale omroepen wordt vertegenwoordigd. Het Fonds is daarnaast vertegenwoordigd bij sessies van Mediawijzer en in het programma In The Mix, een onderzoek naar de financieringsmix voor makers, op initiatief van Cultuur+Ondernemen.

Door de uitvoering van de kernactiviteiten heeft het Fonds sowieso goed contact met een brede vertegenwoordiging van het veld: journalisten zelf, (hoofd)redacteuren van de deelnemende redacties aan het programma Jong Talent en de eigen pool van adviseurs voor de Regeling Projectsubsidies en de Beurs Expertisebevordering. Samenwerkingen worden periodiek geëvalueerd. Daarnaast staat de behuizing van het Fonds op het terrein waar ook het Letterenfonds en andere ondersteunende instellingen uit de sector Letteren zijn gehuisvest en met wie op regelmatige basis overleg plaatsvindt.

Stimuleringsfonds voor de Journalistiek (SVDJ)

Het Fonds BJP en SVDJ overleggen regelmatig, onder meer over de verdeling van de extra gelden voor onderzoeksjournalistiek, zodat beide fondsen complementair zijn: waar het SVDJ de journalistieke infrastructuur ondersteunt, steunt het Fonds individuele journalisten. Regelmatig verwijzen we potentiële aanvragers en mogelijk interessante samenwerkingspartners naar elkaar door.

VVOJ

Het Fonds BJP voert regelmatig inhoudelijk overleg met de VVOJ over onderzoeksjournalistieke initiatieven en platforms, over de VVOJ Conferentie en over de Regeling Talentontwikkeling. In samenwerking met de VVOJ heeft het Fonds BJP een scholingsmiddag georganiseerd, tickets voor de VVOJ Conferentie aan freelancers aangeboden en een training georganiseerd voor alle Loep-genomineerden. Het Fonds BJP was in november 2023 zichtbaar aanwezig bij de conferentie van de VVOJ en droeg bij aan een masterclass en twee sessies tijdens de conferentie: podcastmakers Brian Reed en Hamza Syed deelden hun opgedane kennis en ervaring tijdens het maken van de succesvolle onderzoekspodcast The Trojan Horse Affair. In de podcast onderzoeken zij niet

alleen een affaire in het Britse onderwijs maar ook hun eigen rol als journalist en de manier waarop die vervlochten is met hun eigen identiteit. Verder waren er spreekuren met fondsmedewerkers waar journalisten advies in konden winnen over subsidiemogelijkheden.

Fonds Pascal Decroos / Journalismfund.eu

Met het Vlaamse Fonds Pascal Decroos worden goede contacten onderhouden en kennis en ervaringen uitgewisseld over het implementeren van journalistieke subsidieregelingen. Sinds 2023 maakt de directeur-bestuurder van het Fonds BJP onderdeel uit van de International Advisory Board van Journalismfund.eu.

5.2 Communicatie

Nieuwe website en huisstijl

In 2022 is het Fonds BJP gestart met de transitie naar een nieuwe website en huisstijl om de informatie over het Fonds toegankelijker te maken en een bredere en meer diverse groep journalisten aan te spreken. Het Fonds BJP is daarbij geadviseerd door programmeur Hay Kranen en ontwerper Nienke Huitenga. Op basis van dit advies zijn we een samenwerking aangegaan met het internetbureau SLIK en branding agency DAS BURO. In samenwerking met deze partijen zijn de nieuwe website en huisstijl gelanceerd in december 2023. Tijdens de ontwikkeling is nagedacht over de toegankelijkheid van het Fonds BJP en de behoeften van (potentiële) aanvragers en journalisten. Zo is er zoekhulp gebouwd op de website zodat journalisten gemakkelijker de meest passende subsidie of regeling vinden. Om de privacy van journalisten te waarborgen heeft het Fonds de overstap gemaakt van Google Analytics naar het cookievrije Matomo.

Nieuwe subsidieregelingen

In 2023 is veel aandacht besteed aan communicatie over nieuwe regelingen, zoals Journalistiek+, de Dossiersubsidies en het Ingrid Harms Stipendium. Om de nieuwe subsidieregelingen en activiteiten, met specifieke selectiecriteria zoals binding met de regio of een bepaald onderwerp, onder de aandacht te brengen werden verschillende middelen ingezet, van interviews tot spreekuren en van social mediacampagnes tot gepersonaliseerde mails aan relevante partijen binnen en buiten het netwerk van het Fonds BJP.

Het maandelijks online spreekuur

Elke eerste maandag van de maand houdt het Fonds een online spreekuur waar journalisten vijftien minuten kunnen spreken met een van de medewerkers van het Fonds BJP. Door deze mogelijkheid laagdrempelig aan te bieden, is het Fonds in contact gekomen met nieuwe (potentiële) aanvragers. De afspraken gaan bijvoorbeeld over de mogelijkheden voor projectaanvragen, deelname aan traineeships of praktische hulp bij het opstellen van een begroting. In 2023 maakten zestig mensen gebruik van het online spreekuur.

Nieuwsbrief

In 2023 is de nieuwsbrief verder ontwikkeld en deze wordt nu tweewekelijks verzonden. Met 2.315 abonnees en een openratio van gemiddeld 60% is de nieuwsbrief het belangrijkste communicatiemiddel om journalisten te informeren. De nieuwsbrief wordt ingezet om berichten te verspreiden over de subsidies van het Fonds, belangrijke data en deadlines, vacatures, de Brusseprijs en om bijvoorbeeld testimonials van aanvragers en trainees te delen. Het aantal abonnees groeit gestaag.

Social media

Het Fonds BJP profileert zich op social media via LinkedIn, Instagram, X (Twitter) en Facebook. Met uitzondering van X, waar steeds meer journalisten vertrekken, blijft het aantal volgers op de social mediakanalen toenemen. Naast het aantal volgers speelt betrokkenheid een belangrijke rol. LinkedIn en Instagram zijn op basis van het aantal volgers en de betrokkenheid de belangrijkste social mediakanalen voor de communicatie van het Fonds.

5.3 Voorlichting en educatie

Om de regelingen van het Fonds voor het voetlicht te brengen geeft het Fonds voorlichting op opleidingen journalistiek en is het aanwezig op journalistieke evenementen. Zo was het Fonds bij aanwezig bij Oorzaken Festival, het Regiohelden Festival, de jaarlijkse VVOJ Conferentie, de Lokale Media Awards en het Festival voor de Journalistiek georganiseerd door de NVJ. Het Fonds probeert waar mogelijk ook een inhoudelijk bijdrage te leveren door middel van het organiseren van fysieke spreekuren, masterclasses of sessies.

5.4. Onderzoek en Evaluatie

Het Fonds BJP zet zich in om de beschikbare middelen zorgvuldig, doelmatig en effectief te besteden, door middel van monitoring van gesteunde projecten, impactmetingen van gerealiseerde projecten en doorlopende reflectie op de subsidie-instrumenten en -programma's. Mede naar aanleiding van de in 2022 uitgevoerde onderzoeken naar de effecten van de regelingen van het Fonds is evaluatie een vast onderdeel van de werkzaamheden geworden. Zo worden alle gesubsidieerde trajecten in de Beurs Expertisebevordering afgesloten met een evaluatie, evenals de trainingen in de Regeling Jong Talent, de indienprocedure van het Ingrid Harms Stipendium en de kick-offs van Journalistiek+. Op basis van de verkregen input worden procedures aangescherpt of aangepast. Binnen de Regeling Projectsubsidies worden gesteunde projecten tussentijds gemonitord en vragen we na afloop van gesteunde projecten of de vooraf begrote verhouding van de financiering tussen het Fonds en publicerende media kloppend bleek.

Met commissieleden wordt jaarlijks in een grote bijeenkomst gesproken over de uitdagingen waar de journalistiek voor staat en tussentijds in kleinere samenkomsten over meer praktische onderdelen van de subsidieverlening, zoals over intentieverklaringen van publicerende media en de toegankelijkheid van de procedure voor audiovisuele journalisten.

Om de effecten van de subsidie-instrumenten te monitoren zet het Fonds BJP stappen om het impactmanagement in de organisatie te verankeren. Zo zorgen we ervoor dat de regelingen van het Fonds blijven aansluiten bij de journalistieke praktijk van individuele journalisten.

Foto: Jan Buteijn

Directeur-bestuurder Joëlle Terburg wordt geïnterviewd over de Beurs Expertisebevordering tijdens de Lokale Media Awards 2023, Vlissingen

Foto: Jan Buteijn

Winnaars van de Lokale Media Awards ontvangen Beurs Expertise bevordering voucher voor verdere journalistieke ontwikkeling

Journalisten Brain Reed en Hamza Syed geven een masterclass en keynote tijdens de VVOJ-conferentie en delen inzichten over het maakproces van de podcast 'Trojan Horse Affaire', een samenwerking van het Fonds BJP en de VVOJ

Voorlichting 'Hoe doe je een subsidieaanvraag?' aan studenten journalistiek Fontys Journalistiek, Tilburg

Voorlichting en 1-op-1 sessies tijdens het OORzaken Festival, de Brakke Grond Amsterdam

6. Codes

6.1 Governance Code Cultuur

Het Fonds BJP verleent op aanvraag financiële steun voor de productie van bijzondere journalistieke en non-fictie projecten, resulterend in (bijvoorbeeld) artikelen, boeken, fotoproducties, podcasts of documentaires. Ook wordt steun verleend voor het stimuleren van de verdere ontwikkeling van journalisten en versterkt het Fonds het journalistieke veld met verschillende activiteiten. Zo realiseert het Fonds BJP haar missie: het versterken van onafhankelijke journalistiek door journalisten van vandaag te ondersteunen en bij te dragen aan de ontwikkeling van journalisten van morgen. Het Fonds BJP is een onafhankelijke stichting met ANBI-status, opgericht voor en door journalisten en schrijvers, en kan snel en flexibel inspringen op de behoeftes van journalisten. Sinds 2021 werkt het Fonds met het raad van Toezicht-model (principe 1 van de Governance Code Cultuur). Dit leidt tot een heldere en afgebakende rolverdeling tussen toezichthouders, directeur-bestuurder en commissieleden, inclusief duidelijke afspraken over communicatie, besluitvorming en verantwoording, en over reglementen, profielen, periodieke evaluaties en monitoring van de afspraken op het gebied van governance (principe 4). Bezwaarprocedures, benoemingsprocedures, adviesprotocollen en administratieve organisatie zijn intern vastgelegd en worden periodiek geëvalueerd en indien nodig aangepast.

De Raad van Toezicht bestaat uit zeven leden. Bij de samenstelling wordt gekeken naar journalistieke ervaring en specialistische kennis. Wanneer een termijn van een zittende toezichthouder verloopt, wordt via openbare werving een nieuw lid gevonden. Het Fonds BJP streeft naar diversiteit in leeftijd en culturele achtergrond en naar een evenwichtige genderverhouding (principe 8). De Raad van Toezicht houdt toezicht op de processen en realisatie van de doelstellingen, adviseert de directeur-bestuurder gevraagd en ongevraagd en representeert de stichting. De taken en rollen van de Raad van Toezicht zijn vastgelegd in een reglement. De Raad van Toezicht komt minimaal vijf keer per jaar samen in vergadering, reflecteert op de eigen rol en het eigen functioneren en voert jaarlijks een zelfevaluatie uit (principe 7). Leden van de Raad van Toezicht, de directeur-bestuurder en ander personeel mogen geen gebruikmaken van de subsidies van het fonds. Voor de directeur-bestuurder, medewerkers en commissieleden geldt strikte geheimhouding over de ontvangen subsidie- en beursaanvragen. Directeur-bestuurder en toezichthouders zijn onafhankelijk en melden, indien daarvan sprake zou zijn, onmiddellijk elke vorm van (mogelijke) belangenverstrengeling. De nevenfuncties worden in het jaarverslag vermeld (principe 3). De directeur-bestuurder ontplooit de activiteiten van de stichting overeenkomstig de doelstelling en missie, werkt daarbij samen met relevante partners en ontwikkelt zichzelf om deze taak goed te kunnen vervullen (principe 5). Daarbij worden de aanwezige risico's en perspectieven in het beleid verwerkt. De directeur-bestuurder zorgt voorts voor goed werkgeverschap: de randvoorwaarden voor goed functioneren worden in acht genomen en er is een eerlijk beloningsbeleid. Binnen de Raad van Toezicht is een vertrouwenspersoon voor de medewerkers van het Fonds aangewezen (principe 6).

Beoordeling van aanvragen geschiedt binnen door de directeur-bestuurder aangestelde adviescommissies. Adviseurs ondertekenen een adviesprotocol dat onder meer voorziet in afspraken over vertrouwelijkheid van informatie en het vermijden van (de schijn van) belangenverstrengeling. Ook bij de samenstelling van adviescommissies en incidentele jury's streeft het Fonds naar een evenwichtige samenstelling die rekening houdt met diversiteit op

het gebied van gender, leeftijd, culturele achtergrond en regionale spreiding. Aanvragers wier voorstel is afgewezen, kunnen een verzoek doen tot heroverweging van het besluit, eventueel na een aanpassing van of toelichting op de aanvraag. De aanvraag wordt dan opnieuw onderwerp van besluitvorming en wordt door een deels andere commissie beoordeeld.

Het Fonds legt in het jaarverslag verantwoording af over zijn handelen. Het jaarverslag, de jaarrekening en de accountantsverklaring worden openbaar gemaakt via de website. De jaarrekening geeft inzicht in de diverse kostenposten. De voorwaarden en criteria voor het beoordelen van aanvragen staan eveneens op de website, alsmede de publicaties die met een bijdrage van het Fonds BJP tot stand zijn gekomen (principe 2).

6.2 Fair Practice Code

Het Fonds BJP onderschrijft de Fair Practice Code en zet zich in voor Fair Pay, Fair Share en Fair Chain, juist omdat het primair werkt voor individuele (freelance) journalisten. De kernwaarden solidariteit, transparantie, duurzaamheid, diversiteit en vertrouwen zijn belangrijk in de bedrijfsvoering van het Fonds, de opdrachten die het verstrekt en de subsidierelaties die worden aangegaan.

Concreet betekent dit dat de honorering van het eigen personeel en ook die van trainees binnen het talentontwikkelingsprogramma voor onderzoeksjournalistiek gebaseerd is op de CAO Uitgeverijbedrijf, dat freelance personeel marktconform wordt betaald, dat de Raad van Toezicht vacatiegeld ontvangt en dat commissie- en juryleden een vergelijkbare vergadervergoeding ontvangen als bij de rijkscultuurfondsen. Sinds 2021 wordt een eigen arbeidsvoorwaardenreglement (AVR) voor medewerkers van het Fonds gebruikt. Bij subsidietoekenningen hanteert het Fonds een basistarief voor de tijd die journalisten in projecten stoppen, bedoeld als tegemoetkoming in en niet ter vervanging van de door het betreffende medium verstrekte honorarium. Deze tegemoetkoming wordt periodiek getoetst op redelijkheid en is in 2023 in het kader van Fair Pay substantieel verhoogd. Zo is het uitvoeren van tijdrovende projecten en scholingstrajecten voor een bredere groep van journalisten bereikbaar.

De bedrijfsvoering van het Fonds is transparant en wordt jaarlijks verantwoord in het gepubliceerde jaarverslag. Het Fonds BJP draagt de Fair Practice Code uit door deelname aan het debat over eerlijke beloning, onder meer met andere journalistieke fondsen, en door overleg met belangenorganisaties of ten behoeve van (journalistiek of wetenschappelijk) onderzoek. Waar mogelijk wordt kennis en expertise belangeloos gedeeld, zowel nationaal met gemeentes die (lokaal) beleid voor journalistiek willen ontwikkelen, als internationaal met (potentiële oprichters van) vergelijkbare organisaties in Europa. Het Fonds zet in op een duurzaam sterke journalistieke sector door scholing voor jonge en ervaren journalisten te steunen.

Binnen het maatschappelijk debat en dus ook binnen de journalistiek is het belangrijk dat zoveel mogelijk stemmen worden gehoord. Het Fonds zet zich in voor een inclusieve sector door speciale aandacht te schenken aan startende journalisten, journalisten met ondervertegenwoordigde achtergronden en journalisten in de regio. Het Fonds BJP draagt zorg voor een diverse samenstelling van organisatie, commissies en jury's met het oog op etniciteit, gender, leeftijd, maatschappelijke profilering en woonplaats. Het Fonds hanteert

laagdrempelige aanvraagprocedures en streeft naar een beperking van administratieve druk voor aanvragers. De online aanvraagomgeving vergemakkelijkt het aanvragen en verantwoorden van subsidies voor aanvragers. Aanvragers kunnen voorts advies inwinnen bij medewerkers en krijgen inhoudelijk commentaar na beoordeling door commissies. Bij wijzigingen in inhoud of planning van gehonoreerde projecten denkt het Fonds mee in mogelijkheden in plaats van beperkingen.

In 2023 is de aangepaste recoupmentregeling voor royalty's ingevoerd, met het oog op eerlijke beloning voor de inspanningen en het succes van de auteurs. Bij het ontwerp van nieuwe regelingen wordt bekeken of onderschrijving van de Fair Practice Code een criterium moet zijn voor aanvragers en potentiële partners. Voor het eigen personeel formuleert het Fonds ontwikkelings- en scholingsbeleid voor duurzame inzetbaarheid. Het Fonds BJP neemt deel aan sectoraal overleg over bijvoorbeeld richtlijnen voor betalingen aan zelfstandigen binnen de journalistieke sector, eerlijke financiering voor makers en gedragsrichtlijnen.

6.3. Code Diversiteit en Inclusie

Het belang van diversiteit in de journalistiek is groot: een gebrek aan een gediversifieerde en inclusieve journalistieke sector leidt tot blinde vlekken bij publiek en beleidsmakers. Het Fonds BJP erkent daarin zijn rol en onderschrijft de Code Diversiteit en Inclusie. Het Fonds zet zich in om de diversiteit van de Nederlandse samenleving tot haar recht te laten komen in zijn activiteiten, personeelsbestand, publieksbereik en samenwerkingen.

Bij het invullen van bureauvacatures wordt gelet op afspiegeling van de samenleving. Toezichthoudende functies staan open voor sollicitaties en er wordt gelet op diversiteit van de samenstelling. Bij de werving van adviescommissieleden is expliciet aandacht voor inclusiviteit wat betreft leeftijd, culturele achtergrond, gender(identiteit), regionale spreiding, levensbeschouwing en maatschappelijke profilering, met als doel pluriformiteit van geluiden aan tafel te hebben, noodzakelijk om de uiteenlopende journalistieke aanvragen op waarde te kunnen schatten en te beoordelen. Ook bij de samenstelling van jury's voor de Brusseprijs wordt gelet op diversiteit. Het Fonds werkt aan een toegankelijke organisatie die de samenleving afspiegelt. De samenstelling van bureau, Raad van Toezicht, adviescommissie en Brussejury's is te vinden op onze website. In het arbeidsvoorwaardenreglement is gelet op inclusiviteit: vrije dagen zijn flexibel op te nemen en niet meer standaard gekoppeld aan de gangbare christelijke religieuze feestdagen en er wordt genderneutraal taalgebruik gebezigd.

Daarnaast werkt het Fonds doorlopend aan optimale zichtbaarheid van de subsidiemogelijkheden bij een breed publiek van potentiële aanvragers. Journalisten van alle achtergronden en identiteiten moeten het Fonds kunnen vinden en zich door bureau en beoordelaars gesteund en professioneel gerespecteerd voelen. Daartoe wordt contact gezocht met en voorlichting gegeven bij specifieke platformen en (belangen)organisaties en wordt flexibel opgetreden om regelingen toegankelijker te maken. Zo kunnen oorspronkelijk niet-Nederlandstalige aanvragers, onder wie inwoners van Caribisch Nederland, desgewenst Engelstalige subsidieaanvragen indienen en is op de in 2023 gelanceerde nieuwe site sterk gelet op toegankelijkheid. Een steeds diversere groep van publicerende platformen is betrokken bij gehonoreerde aanvragen, waardoor ondersteunde publicaties hun weg vinden naar een breder publiek (regionaal, jongerenplatforms, kranten en tijdschriften met

uiteenlopende identiteiten en doelgroepen). De pilot Journalistiek+ is in 2023 gefocust geweest op publieksbereik en heeft geleid tot publicaties met gerichte plannen om een bredere doelgroep te bereiken. Om de door het Fonds gepubliceerde informatie over subsidieregelingen of andere content ook beschikbaar te maken voor mensen met een visuele of auditieve beperking worden foto's op social media voorzien van een alt-tekst waarin het beeld in tekst beschreven wordt, ondertitelen we de video's die we publiceren en zorgen we voor geschreven transcripties van gepubliceerde audio. In gesprekken met de redacties die deel willen nemen aan de Regeling Jong Talent worden diversiteit en inclusie als standaard gespreksonderwerp opgenomen. We kiezen ervoor geen eisen aan de deelnemende redacties te stellen op het gebied van diversiteit, om zo onveiligheid in de werkomgeving voor trainees te voorkomen. In plaats daarvan voeren we doorlopende gesprekken over het onderwerp om het bewustzijn bij deelnemende media waar het onderwerp nog niet als urgent gezien wordt te vergroten.

Het Fonds BJP heeft naast de projectsubsidies regelingen die deelname aan scholings- en coachingstrajecten mogelijk maken die anders alleen bereikbaar waren voor journalisten die zich kunnen veroorloven enkele maanden onbezoldigde arbeid te verrichten. Door financiële ondersteuning van dergelijke trajecten, verwacht het Fonds de toegang tot de journalistieke arbeidsmarkt voor diverse groepen te vergemakkelijken.

7. Personeel en organisatie

De Raad van Toezicht van het Fonds BJP bestond in 2023 uit de volgende leden. Ook weergegeven zijn hun rol in de drie commissies die de raad telt en hun nevenfuncties:

Lem van Eupen 1e termijn: januari 2021- januari 2024 2e termijn: januari 2024- januari 2027	Voorzitter & lid Remuneratiecommissie	- Directeur Nationaal Agentschap Erasmus+ / Manager Europa, Nuffic; - Lid raad van toezicht Netherlands Institute for Multiparty Democracy, NIMD; - Lid Adviesraad Taith (per 1 januari 2024).
Hans de Clercq 1e termijn: mei 2022 – mei 2025	Lid Commissie Journalistieke Kwaliteit	- Directeur Instituut voor Media van de Hogeschool Utrecht; - Lid van het Bestuur van het Domein Creative Technologies; - Lid van de Mediaraad van NH Nieuws (Regionale omroep Noord-Holland).
Abi Daruvalla Datum van aftreden: april 2024	Lid Commissie Journalistieke Kwaliteit	Eigenaar/directeur U2Media: training & vertaling.
Roel Janssen Datum van aftreden: 30 september 2023	Lid Auditcommissie	Freelance schrijver en journalist.
Laura de Jong Datum van aftreden: juni 2025	Lid Remuneratiecommissie & Commissie Journalistieke Kwaliteit	Redacteur Boeken bij de Volkskrant.
Joost Oranje 1e termijn: januari 2023 – januari 2026	Lid Commissie Journalistieke Kwaliteit	- Coördinator onderzoeksjournalistiek Nieuwsuur/NOS; - Mentor bij Stichting Stimuleringsfonds Journalistiek Suriname.
Gerard Schuiteman 1e termijn: oktober 2023 – oktober 2026	Lid Auditcommissie	- Directeur-bestuurder RTV Utrecht. Uit hoofde van die functie: - Enig aandeelhouder RTV Utrecht Reclame BV; - (Vertegenwoordigend) Vennoot VOF Regiogroei; - Commanditair Vennoot ORN Sales CV en CRS CV; - Lid Overleg Regionale Omroepen.

		- Directeur-bestuurder bij Omroep Utrecht Stichting, de lokale omroep voor de gemeente Utrecht.
Arne Westerhof	Lid Auditcommissie	- Uitgever en directeur van Performa Uitgeverij;
1e termijn: januari 2021- januari 2024		- Bestuurslid en secretaris van Stichting Haagse Historie en Erfgoed;
2e termijn: januari 2024- januari 2027		- Bestuurslid en penningmeester van Stichting Publicaties Haags Erfgoed;
		- Bestuurslid en secretaris van PARTS Project (Den Haag);
		- Bestuurder van De Academy (Nijmegen).

Ultimo 2023 kende het Fonds BJP de volgende vaste personeelsbezetting:

- Directeur-bestuurder: Joëlle Terburg (1,0 fte);
 - De bestuurder heeft één nevenfunctie, als lid van de International Advisory Board van Journalismfund.eu;
- Medewerker pr & communicatie: Livia Benders (0,89 fte);
- Medewerker projectsubsidies: Zola Can (0,89 fte);
- Medewerker impact en beleid: Eva Kiemeney (1,0 fte);
- Coördinator talentontwikkeling: Evelien Kunst (0,67 fte);
- Medewerker projectsubsidies: Jan Rosseel (0,89 fte);
- Coördinator projectsubsidies: Tom Springveld (0,89 fte);
- Coördinator regionale en lokale subsidieregelingen: Maaïke Wind (0,78 fte).

De formatie kende ultimo 2023 verder de volgende medewerkers:

- Managementassistent: Iman Rabih Senhaji (0,67 fte);
- Projectmedewerker talentontwikkeling: Mance Spoorenberg (0,89 fte);
- Medewerker projectsubsidies: Ella Kuijpers (0,89 fte);
- Medewerker communicatie: Nirma Sluijs (0,89 fte).

Verder is op oproep- en freelancebasis gebruikgemaakt van de diensten van:

- Noortje van Dorp – communicatie, fondsvinder & Journalistiek+;
- Erik de Kruijff – communicatie, Brusseprijs, interview.

Werkzame personen

	2023			2022		
	Aantal pers	Aantal fte/uren	Bedrag*	Aantal pers	Aantal fte/uren	Bedrag*
Uren werkweek fte		36 uur			36 uur	
Werknemers in vaste dienst (onbepaalde tijd)	6,50	5,51 fte	288619	3,67	2,56 fte	141927
Werknemers in tijdelijke dienst (bepaalde tijd)	5,50	4,01 fte	178433	8,33	3,51 fte	152068

Ingehuurde zelfstandigen /freelancers	2	708	42491	1	54 uur	9320
Overige werkzame personen	0	fte	0	0	fte	0
Stagiair(e)s	0	fte		0	fte	
Vrijwilligers	0	fte		0	fte	

*Onder 'bedrag' valt het totaal aan personeelskosten: salarissen, sociale lasten, pensioen en overige emolumenten.

Bij de advisering over aanvragen binnen de Regeling Projectsubsidies en de Beurs Expertisebevordering maakt het Fonds gebruik van de kennis en expertise van externe adviseurs uit een [adviseurspool](#). Zij ontvangen voor hun werkzaamheden een bescheiden vrijwilligersvergoeding. Per 31 december 2023 bestond die pool uit Youssef Abij, Paulien Bakker, Ratiba Basir, Sjors van Beek, Kustaw Bessems, Rowan Blijd, Paul Brill, Jaap Cohen, Sanne Derks, Elma Drayer, Arlette Dwarkasing, Claire van Dyck, Kaj van Ek, Malika El Ayadi, Rasit Elibol, Joost Engelberts, Karlijn Goossen, Bas Haan, Sander Heijne, Nina Jansen, Winny de Jong, Marc Josten, Wendy Kennedy, Margalith Kleijwegt, Wubby Luyendijk, Yvet Maassen, Ratna Mahabier, Jacqueline Maris, Mario Miskovic, Elvira van Noort, Martha Riemsma, Paul Ruigrok, Marianne Slegers, Bas van Sluis, Laura Stek, Hans Steketee, Sanne Terlingen en Misha Wessel.⁴⁸

In 2023 was de interne meldingsprocedure voor klachten en (vermoedens van) misstanden zo ingericht dat het personeel weet bij wie ze terecht kunnen met klachten of (vermoedens van) misstanden. Voor de trainees uit het Jong Talent-programma is een vertrouwenspersoon aangesteld in de persoon van Evelien Kunst, coördinator van het Talentontwikkelingsprogramma. Zij rondde in 2022 daarvoor een opleiding af en is gecertificeerd vertrouwenspersoon.

8. Wet Normering Topinkomens (WNT)

Het Fonds BJP houdt zich aan de Wet Normering Topinkomens (WNT). Voor de honorering van de directeur-bestuurder en de rest van het team volgt het Fonds BJP in grote lijnen de loonstructuur van de cao voor het Uitgeverijbedrijf (Dagbladjournalistiek). De bezoldiging van de directeur-bestuurder blijft ruimschoots binnen de normen. De toezichthouders die daarvoor kiezen, ontvangen bescheiden vacatiegeld voor het bijwonen van vergaderingen. Zij kunnen na overleg met de directeur-bestuurder gemaakte onkosten declareren. Voor details zie de jaarrekening.

9. Toekomst

Diepgravende journalistiek, onderzoeksjournalistiek en journalistieke talentontwikkeling wordt in Nederland structureel en omvangrijk gesubsidieerd vanuit publieke en inmiddels ook private middelen. Deze situatie geeft enerzijds aan dat er een breed maatschappelijk en politiek draagvlak voor subsidiëring is, dat nut en noodzaak van (onderzoeks)journalistiek worden onderkend en dat er bereidheid is er geld voor ter beschikking te stellen. Anderzijds is het betreuenswaardig dat lokale, regionale en landelijke redacties niet (meer) in staat zijn deze vormen van journalistiek in voldoende mate zelf te financieren als onderdeel van hun gewone bedrijfsvoering.

Financieel

Het Fonds BJP streeft naar een brede basis aan structurele steun, afkomstig van overheden en eventueel andere publieke en private partijen. Het Fonds BJP ontving in 2023 subsidies van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Uit de Cultuurbegroting (Culturele Basisinfrastructuur) komt geld beschikbaar voor de Regeling Bijzondere Journalistiek (RB) en uit de Mediabegroting voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek en de Regeling Talentontwikkeling (samen: RO). Binnen de gelden uit de Mediabegroting wordt sinds 2022 onderscheid gemaakt tussen regeerakkoordmiddelen – de middelen die het Fonds sinds 2018 ten behoeve van de onderzoeksjournalistiek ontvangt – en de coalitieakkoordmiddelen – middelen die, eveneens ten behoeve van de ondersteuning van onderzoeksjournalistiek, met ingang van 2022 zijn toegekend. Daarnaast ontving het Fonds in 2023 een bescheiden bijdrage van Stichting Lira, ten behoeve van de Lira Fondssubsidie voor jonge journalisten, en van particulier financier Han Nefkens, ten behoeve van het Ingrid Harms Stipendium. Naar verwachting wordt financiering van beide partijen in 2024 voortgezet. Met Han Nefkens is een overeenkomst voor tien jaar afgesloten. Onafhankelijkheid van het Fonds BJP is bij het aantrekken van extra financiering de belangrijkste leidraad. Vergelijken we de verschillende inkomstenbronnen voor het Fonds dan vormen de gelden van OCW, vooral die voor de onderzoeksjournalistiek, veruit de grootste geldstromen. Het Fonds realiseert zich dat het niet haalbaar is op korte termijn alternatieve inkomstenbronnen te genereren die een stopzetting van rijkssubsidie kunnen compenseren.

Vanuit de Cultuurbegroting van OCW is in september 2021 voor de jaren 2021-2024 een jaarlijkse subsidie van € 446.981 toegekend, exclusief loonprijsindexering. Het Fonds BJP valt binnen de culturele basisinfrastructuur als ‘ondersteunende instelling’ onder de sector Letteren. Met deze toekenning is de financiële basis voor de werkzaamheden voor de Regeling Bijzondere Journalistieke Projecten voor de komende jaren gelegd. In januari 2024 is een aanvraag voor een voortzetting van deze financiering in de periode 2025-2028 ingediend. Gedurende die periode zal de culturele basisinfrastructuur hervormd worden, waardoor het stelsel er met ingang van 2029 geheel anders uit kan zien. In de komende tijd zal moeten blijken wat de positie van het Fonds BJP binnen die herziene basisinfrastructuur is. Hierbij hoopt het Fonds op een positie die recht doet aan de brede ondersteuning van makers en journalisten die het Fonds levert – die inmiddels door de uitbreiding van de regelingen verder gaat dan alleen ondersteuning van de letterensector. De ondersteuning is bovendien uitgebreid van louter verstrekking van projectsubsidies naar uitgebreide programma's voor talentontwikkeling en versterking van het veld, waarbij er oog is voor de behoeften vanuit journalisten en vanuit de maatschappij.

De toekenning vanuit de Mediabegroting van OCW geschiedt sinds 2018 jaarlijks. De verantwoording van deze RO-gelden is met ingang van de jaarrekening van 2023 in de exploitatierekening opgenomen. Het bedrag dat is toegekend aan RO-gelden in de periode RO 2018-2020 was per ultimo 2020 niet volledig besteed. Het Ministerie van OCW heeft in 2021 ingestemd met het verzoek van het Fonds dit 'surplus' in de periode tot en met 2024 alsnog te mogen besteden. Dat doet het Fonds op basis van een extra activiteitenplan en via een aparte deeladministratie. Deze uitgaven worden in een bijlage verantwoord.

In 2021 is een DAEB (Dienst Algemeen Economisch Belang) voor het Fonds BJP ingesteld om continuering van de regelingen Onderzoeksjournalistiek en Jong Talent mogelijk te maken voor de jaren na 2020. In 2020 is de RO-aanvraag voor 2021 gedaan en toegekend. Voor 2022 is de aanvraag in 2021 ingediend en eveneens gehonoreerd. Voorwaarde aan beide toekenningen was dat de RO-gelden voor 2021 en 2022 voor eind 2022 moeten zijn besteed. Eind 2022 heeft het Fonds bij het ministerie aangegeven dat de uitputting van de middelen nog niet geheel geschied was. Daarom is door OCW toestemming gegeven om de einddatum van de besteding met een jaar te verlengen, tot 31 december 2023. Diezelfde einddatum geldt voor de RO-gelden die in 2023 werden toegekend voor het lopende jaar.

In het najaar van 2023 is een aanvraag ingediend voor een voortzetting en uitbreiding van de middelen voor de onderzoeksjournalistiek voor 2024. Of deze aanvraag is gehonoreerd, is nog niet bekend. Met de contactpersonen van OCW worden gesprekken gevoerd over de wenselijkheid van tweejaarlijkse in plaats van jaarlijkse subsidies. De uitkomsten van die gesprekken zijn evenmin bekend.

In 2024 voert het ministerie van OCW een onafhankelijke evaluatie uit van de opbrengst van de investering in de onderzoeksjournalistiek van de afgelopen jaren, de impact voor de sector en de rol van het Fonds BJP daarin. Mede op basis daarvan hoopt het Fonds BJP in de jaren vanaf 2025 op een meer structurele (meerjaren)subsidie voor onderzoeksjournalistiek en talentontwikkeling.

Om de verschillende OCW-subsidies goed te kunnen verantwoorden, wordt de financiële administratie en de jaarrekening steeds complexer. De RO-gelden worden in 2024 voor het eerst via de balans verantwoord, waar dit eerst uitsluitend voor de RB-gelden gebeurde. De RO-gelden werden verantwoord in een bijlage. Voor 2024 en verder geldt dus dat de exploitatie van zowel de RB- als de RO-gelden via de staat van baten en lasten (exploitatierekening) loopt, en die van het surplus via een bijlage. Naar verwachting is 2024 het laatste jaar waarin een deel van de financiering via een bijlage verantwoord wordt omdat 2024 het laatste jaar van de uitgaven binnen het surplus is.

Tot en met 2019 ontving het Fonds 75 procent van de royalty's van boeken die geschreven zijn door journalisten met subsidie van het Fonds, met een maximum van 75 procent van het ontvangen honorariumbedrag. Als onderdeel van de corona-coulancemaatregelen heeft het Fonds besloten in 2020 en in 2021 af te zien van deze royalty's zodat deze ten goede zouden komen aan de auteurs, veelal freelancers die beperkt waren in hun verdienmogelijkheden tijdens de coronaperiode. Over 2022 worden in het eerste kwartaal van 2023 voor het eerst weer royalty's ontvangen. Met ingang van 2023 heeft het Fonds de oude royaltyregeling, die ook gold vanaf de eerste druk van het boek, aangepast. De nieuwe regeling geldt voor boekprojecten die vanaf 1 januari 2023 zijn toegekend. De regeling houdt

in dat het Fonds BJP 10% van de jaarlijkse royalty's ontvangt, vanaf een oplage van 2.000 exemplaren. Zo worden alleen de goedverkopende uitgaven belast met een afdracht aan het Fonds.

Bestuurlijk-organisatorisch

Sinds januari 2023 heeft de Raad van Toezicht zijn definitieve aantal van zeven zetels. In 2024 zal één van de zittende leden worden opgevolgd door de afloop van diens tweede termijn. De bestuurder en toezichthouders roepen indien nodig externe expertise in.

In 2023 was het team op volledige sterkte na enige tijd van onderbezetting. Er waren twee medewerkers communicatie om de overgang naar een nieuwe website en huisstijl in goede banen te leiden. Het team werd versterkt met een extra medewerker projectsubsidies en stonden twee freelancers het team bij voor tijdelijke projecten. In 2024 zal het team met het oog op de uitbreiding van de activiteiten waarschijnlijk uitgebreid worden met een extra medewerker.

Met behulp van werkgroepen met staf en adviseurs zijn een fotografiestipendium, nieuwe residency's en coachingsmogelijkheden gerealiseerd en uitgebreid, net als de pilot Journalistiek+ en het Ingrid Harms Stipendium. In 2024 worden deze activiteiten voortgezet.

10. Risico's

Financieel

Het voornaamste financiële risico voor het Fonds BJP is de grote afhankelijkheid van incidentele baten, die jaarlijks worden toegekend. Alleen de subsidie uit de Cultuurbegroting van OCW (de RB-gelden voor bijzondere journalistiek uit de Culturele Basisinfrastructuur) is min of meer structureel te noemen, omdat hier een beschikking geldt voor vier jaar (2021-2024) en de subsidietoekenning een voorgeschiedenis heeft van enkele decennia. In het advies over de voortzetting van de culturele basisinfrastructuur vanaf 2029 werpt de Raad voor Cultuur echter de vraag op in hoeverre het Fonds BJP vanuit deze basisinfrastructuur bekostigd moet worden. De subsidie uit de Mediabegroting van OCW (RO-gelden voor onderzoeksjournalistiek en talentontwikkeling) kent niet alleen een minder lange voorgeschiedenis, maar is ook sinds de start in 2018 een jaarlijks in te dienen en toe te kennen aanvraag. Sinds de instelling van de DAEB in 2021 is er weliswaar iets meer zekerheid over het doorlopen van de middelen, maar de DAEB-status biedt daarin geen garanties. De DAEB-status loopt daarbij af in 2025. Alle overige baten zijn ook niet structureel – voor de RO-gelden geldt daarbij dat deze benoemd worden in de Ombuigingslijst 2023, een lijst die als input geldt voor besluiten over mogelijke bezuinigingen door het nieuwe kabinet. Aangezien het grootste deel van de inkomsten meerjarig incidenteel is in plaats van structureel, levert dit extra onzekerheid op bij het opstellen van meerjarenbeleid, bij uitbreiding van de vaste staf van het bureau of bij het toekennen van langlopende projecten.

Een tweede financieel risico vormt de inhaalslag die in de jaren 2022-2024 gemaakt wordt om de eerdere surplusgelden RO uit de periode 2018-2020 alsnog te verdelen onder subsidieaanvragers bij het Fonds. In 2024 is, uitgaande van een continue jaarlijkse RB-bijdrage van circa €425.000, een RO-bijdrage van circa €4.200.000 en €150.000 aan te besteden surplusgelden, een jaarbudget aan rijkssubsidie van circa €4.775.000 beschikbaar. Dit zijn de bedragen voor loonprijsindexering. Slechts 9 procent van de baten zijn daarmee (semi)structureel, 91 procent is (meerjarig) incidenteel. Het aandeel van de incidentele middelen neemt nog verder toe door de verhoging van het bedrag ten behoeve van de onderzoeksjournalistiek. Dat betekent een zeer groot risico voor de continuïteit van de organisatie. Op het moment dat de RO-gelden wegvallen, zullen lopende processen en projecten afgerond moeten worden en dienen we rekening te houden met de kosten van afvloeiing van personeel en ontbinding van (leveranciers)contracten. Een tweede risico van de huidige meerjarig incidentele financiering is een toenemende complexiteit van de (financiële) administratie, die zich toont in een toenemende tijdsinvestering en daaraan gekoppelde kosten.

Om risico's bij de subsidietoekenning en bedrijfsvoering rond de surplusgelden tegen te gaan heeft het Fonds met ingang van 2022 de baten en lasten van deze gelden apart geadministreerd en de leverancierscontracten op dit gedeelte zoveel mogelijk tijdelijk gehouden. Het jaarlijks zodanig flexibel houden van de activiteiten- en beheerslasten van de reguliere RO-gelden zodat ze elk jaar per 31 december kunnen stoppen, is echter niet haalbaar. Het Fonds heeft in de afgelopen jaren het team flink uitgebreid om de uitvoering van de regelingen en activiteiten in goede banen te leiden en inmiddels heeft een aantal medewerkers een vast contract gekregen.

Het Fonds calculeert in dat zij in geval van stopzetting van de jaarlijkse RO-gelden een beroep zal moeten doen op het Ministerie van OCW, zeker zolang de huidige RO-beschikkingen het niet toelaten om een algemene RO-reserve aan te houden.

Technisch zou het mogelijk zijn eventuele afwikkelingskosten van de RO-gelden (gedeeltelijk) te financieren uit de algemene reserve. Maar deze is opgebouwd uit RB-gelden en andere publieke en private middelen. De vraag rijst of dit de rechtmatig zal zijn en of dit niet de continuïteit van het resterende deel van het Fonds in gevaar zal brengen. In 2024 zal het Fonds deze risico's blijven bespreken met het ministerie van OCW.

Aanvraagprocedure

Een tweede risico ligt bij de uitvoering van de zorgvuldig ontwikkelde en geadmistreerde digitale aanvraagprocedures voor subsidies en beurzen aan journalisten. De beveiliging van persoonsgegevens en de vertrouwelijkheid van de inhoud van de aanvragen zijn bij die ontwikkeling leidende principes. De aanvragen worden ingediend via een aanvraagportaal waarin ook verdere communicatie met de aanvragers plaatsvindt. Risico hierbij is dat een grote afhankelijkheid voor de uitvoering van dit proces ontstaat van een externe aanbieder, zowel voor het aanvraagstelsel als voor de gegevensopslag. Met de systeembeheerder van het aanvraagportaal zijn, evenals met alle andere benodigde partijen, naast overeenkomsten over werkzaamheid van de systemen, verwerkersovereenkomsten aangegaan om te waarborgen dat alle persoonsgegevens overeenkomstig de Algemene Verordening Gegevensbescherming worden verwerkt. In 2023 is het privacybeleid van het Fonds verder ontwikkeld in het kader van de bouw van de nieuwe website. Deze ontwikkeling wordt in 2024 voortgezet.

Bestuurlijk-organisatorisch

Het kantoor van het Fonds BJP bestond in 2023 uit een team van twaalf personen, exclusief de inzet van twee freelancers. Waar de kleine formatie die het Fonds tot circa 2021 kende voordelen had, bijvoorbeeld op gebied van kosten en efficiëntie, maakte die het Fonds ook kwetsbaar, zeker in het licht van de toegenomen werkzaamheden en verplichtingen. Met het huidige team kan het Fonds de sterk uitgebreide activiteiten goed uitvoeren. Om de continuïteit nog verder te waarborgen zijn de werkzaamheden vastgelegd in gedetailleerde werkbeschrijvingen en planningen, zodat die, indien noodzakelijk, ook door anderen uitgevoerd kunnen worden.

Door de snelle groei van het Fonds de afgelopen jaren is meer personeel in loondienst genomen, van wie inmiddels ook een deel vaste contracten heeft. Het HR-beleid is in 2021 grondig gewijzigd: tot dan toe was het doel zo lang mogelijk medewerkers op tijdelijke basis aan te houden. In het kader van continuïteit en goed werkgeverschap is sindsdien het streven personeel juist na een korte tijdelijke basis in vaste dienst te nemen, idealiter wanneer daar (semi-)structurele financiering tegenover staat, maar gezien het feit dat een groot deel van de financiële basis meerjarig incidenteel is en niet structureel, is dit niet altijd haalbaar.

Sinds medio 2021 heeft het Fonds een eigen arbeidsvoorwaardenreglement (AVR), aangezien de werkzaamheden van het Fonds onvoldoende aansluiten bij een bestaande cao. Binnen dit eigen AVR wordt de loontabel uit de cao voor het Uitgeverijbedrijf, functiegroep Dagbladjournalisten gevolgd.

In 2023 werd een balans gevonden tussen thuiswerken en werken op kantoor. Voor de werknemers van het Fonds is een goede thuiswerksituatie gecreëerd door te zorgen voor goed meubilair en voor laptops, beeldschermen en andere benodigdheden om verantwoord thuis te kunnen werken. Het Fonds is in 2022 aangesloten bij de BHV-organisatie van de andere bewoners van het terrein van het Letterenfonds, waar het Fonds BJP zich medio 2019 vestigde. In 2023 heeft een aantal van de medewerkers een BHV-cursus gevolgd.

11. Toelichting financiën

Het doel van het Fonds BJP is en blijft zoveel mogelijk van haar ontvangen baten te besteden aan kwalitatief hoogwaardige bijzondere en onderzoeksjournalistiek en aan impactvolle talentontwikkeling. In de jaarrekening van 2023 worden de subsidies uit de cultuurbegroting (Regeling Bijzondere Journalistiek, RB) en de mediabegroting (Regeling Onderzoeksjournalistiek, RO) voor het eerst samen in de exploitatierekening verantwoord. Vanaf het eerste jaar van de toekenning (2018) tot aan vorig boekjaar werden de gelden voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek in aparte bijlages verantwoord. De jaarrekening 2023 kent nog slechts één bijlage: de verantwoording van de besteding van de nog resterende baten uit de Regeling Onderzoeksjournalistiek uit de periode 2018-2020, die met instemming van OCW nog tot en met 2024 besteed mogen worden. Deze gelden zijn in de administratie aangeduid als 'surplusgelden'.

Kengetallen 2023

Kijkend naar de kengetallen 2023 is het Fonds BJP financieel gezond: er zijn geen langlopende schulden en de uitgaven vallen binnen de kaders van de beschikbare middelen. De algemene reserve is op peil, per 31 december 2023 bedraagt deze €240.720. In 2022 bedroeg deze reserve nog €220.006. De baten uit de Regeling Bijzondere Journalistiek à €20.714 komen ten gunste van de algemene reserve, te weten in het deel dat tijdens de looptijd van de BIS-toekenning (2021-2024), ingezet kan worden voor de financiering van nieuwe RB-projecten.

De liquiditeitspositie bedraagt 1,06 (€4.025.773/€3.785.053) - in 2022 was dat 1,07. De post liquide middelen is in het boekjaar 2023 gestegen met €555.435 (ten opzichte van een stijging van €6.562 in 2022). Het betreft hier restsubsidies van lopende projecten die na afronding alsnog moeten worden uitbetaald en nog niet gespendeerde middelen voor de Fair Practice Ophoging, die het Fonds vanwege de late toekenning niet geheel heeft kunnen besteden gedurende het boekjaar. De grote stijging ten opzichte van 2022 hangt samen met de verhoging van de subsidiebudgetten en de toegekende Fair Practice Ophoging. De solvabiliteit bedraagt 6,0%. Dit is relatief laag en geeft een vertekend beeld: op de balans zijn de reeds toegekende subsidies die (deels) nog niet zijn uitbetaald opgenomen als kortlopende schulden.

Verschil in opbouw jaarrekening 2022 - 2023

In de jaarrekening van 2023 worden de middelen die het Fonds sinds 2018 ontvangt ten behoeve van de Regeling Onderzoeksjournalistiek voor het eerst niet in een bijlage maar in de balans verantwoord. Dit levert een aanpassing in de vormgeving van de jaarrekening op, vooral in de toelichting op de exploitatierekening, waar de verschillende subsidiestromen te vinden zijn: geconsolideerd (in de eerste twee kolommen), maar ook afzonderlijk van elkaar. Dat betekent ook dat er nog maar één bijlage bij de jaarrekening zit, die waarin de surplusgelden worden verantwoord. In 2024 wordt de besteding van de surplusgelden afgerond, dat zal dan ook het laatste jaar zijn waarin deze bijlage onderdeel van de jaarrekening uitmaakt.

Toelichting algemeen

Het uitgangspunt is dat alle kosten die direct toerekenbaar zijn aan RB- dan wel RO-activiteiten, ook als zodanig worden toegerekend aan RB respectievelijk RO. Voor de

resterende niet-toerekenbare beheerslasten geldt een met OCW afgestemde verdeelsleutel van 90% RO en 10% RB. De niet specifiek aan projecten toewijsbare activiteiten- en beheerslasten worden dan nogmaals verdeeld naar rato van de inkomsten uit de middelen uit het regeer- en coalitieakkoord en de surplusgelden, met respectievelijk 83% en 17%.

In 2023 is een bedrag van €600.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van het doorvoeren van een Fair Practice Ophoging van de subsidiertarieven voor projectaanvragen en beurzen. Omdat de toekenning van de Middelen ten behoeve van de Onderzoeksjournalistiek pas in augustus 2023 officieel werden toegekend, is deze verhoging pas met ingang van 1 september ingevoerd. Het Fonds heeft het ministerie verzocht de overgebleven middelen uit dit budget in 2024 nog uit te mogen geven aan projectsubsidies tegen de verhoogde tarieven. In 2023 zijn kosten gemaakt voor werkzaamheden die in 2021-2022 uitgesteld waren: het betreft hier de werkzaamheden aan de nieuwe huisstijl en website en aan een extra aantal traineeships. Deze kosten zijn te vinden onder de activiteitenlasten in de toelichting op de exploitatierekening.

De posten onder Vooruitontvangen subsidie in de toelichting op de balans betreffen voornamelijk:

- De surplusgelden zoals die in de bijlage zijn verantwoord;
- Het saldo van openstaande subsidietoekenning uit de periode 2021-2023:
 - o Het saldo 2021-2022 liep in 2023 terug van € 708.974 tot € 58.502;
 - o Het saldo van 2023 bedraagt een restant dat grotendeels bestaat uit:
 - Het nog niet uitgegeven deel van het budget 2023 aan Fair Practice Ophoging;
 - De terugvloeiende gelden uit ingetrokken subsidies (door vroegtijdige beëindigde traineeships of onderzoeksprojecten).

In 2023 was het saldo van de rentebaten en -lasten voor het eerst in geruime tijd positief: €22.448. Onder de prestatieverantwoording zijn voor het eerst ook de projectsubsidies en beurzen uit de Regeling Onderzoeksjournalistiek opgenomen, omdat de verantwoording van de gelden RO nu ook via de exploitatierekening loopt.

Toelichting verschillen

Met het Ministerie van OCW en de accountant is afgesproken dat verschillen van meer dan 10% ten opzichte van de begroting worden verklaard, zolang deze van materieel belang zijn. Dit gebeurt voor de geconsolideerde exploitatie en waar relevant voor de gelden voor de Regeling Bijzondere Journalistiek en de Regeling Onderzoeksjournalistiek afzonderlijk.

Baten

In 2023 is er een totaal van €4.082.347 aan baten en €4.084.081 aan lasten. Rentebaten waren €22.448. De subsidiebaten zijn iets hoger dan begroot, dankzij de loon- en prijsbijstelling van €81.303. Ook de royaltybaten zijn hoger dan begroot: €61.833 versus de begrote €40.000. In 2023 is voor het eerst weer royalty-afdracht geweest nadat daar als coronasteunmaatregel de afgelopen jaren van was afgezien.

Beheerslasten RO en RB

- De kosten voor boekhouding en salarisadministratie overschrijden het begrote bedrag, door een toegenomen omvang en complexiteit van de financiële administratie. Dat is het

gevolg van een toegenomen aantal van subsidieregelingen, toekenningen en personeelsleden;

- In 2023 werden de kosten voor personeel opnieuw onder de loep genomen en is geconstateerd dat een groter aandeel van deze kosten toerekenbaar is aan activiteiten: het zijn kosten die expliciet samenhangen met het uitvoeren van de verschillende subsidieregelingen en -activiteiten. Daardoor is een deel van de beheerslasten verschoven naar activiteitenlasten.

Activiteitenlasten RO en RB

- De uitgaven voor de Brusseprijs zijn iets hoger in verband met uitgaven voor het 150-jarige geboortjaar van de naamgever van de prijs;
- Activiteiten in het kader van Nieuwe Journalistiek worden in 2024 uitgevoerd met het budget uit de gehele toekenning van 2021-2024;
- Binnen de RB werd in 2023 voor het eerst het Ingrid Harms Stipendium ten uitvoer gebracht, gefinancierd uit een particuliere schenking;
- Binnen de RO werd het fotografiestipendium ten uitvoer gebracht, als onderdeel van de projectsubsidies onderzoeksjournalistiek;
- De extra impuls aan de traineeships onderzoeksjournalistiek à €600.524 is uitgevoerd ten laste van de resterende RO-baten van 2021-2022;
- Er vloeiende €112.533 terug uit de ingetrokken subsidie – het betreft hier hoofdzakelijk vroegtijdig gestopte traineeships onderzoeksjournalistiek;
- Aan de posten Beurs Expertisebevordering en Coaching werd minder besteed dan begroot. Dit hangt ermee samen dat de Beurs in 2023 gesplitst werd in deze twee onderdelen: het aanbieden van coaching als nieuwe en separate regeling startte in 2023. Naar verwachting zullen de uitgaven hiervoor vanaf 2024 hoger zijn.
- Zoals benoemd is er een groot verschil tussen het begrote en uitgegeven bedrag aan de Fair Practice-ophoging. Omdat de subsidietoekenning waaruit deze structurele verhoging van de honorariumbudgetten voor aanvrager werd bekostigd, pas medio augustus verleend werd, is de ophoging van het budget per 1 september 2023 ingegaan.
- De kosten voor de onafhankelijke adviescommissies die de subsidie- en beursaanvragen beoordelen waren in 2023 hoger dan begroot, vooral binnen de RO. Dit is het gevolg van een sterk toegenomen aantal vergaderingen naar aanleiding van het toegenomen aantal regelingen en subsidieaanvragen;
- De hoger dan begrote post projectmedewerkers is het gevolg van de verschuiving van een deel van de kosten van (niet-toerekenbare) beheerslasten naar (wel toerekenbare) activiteitenlasten. Uit het budget van 2021-2022 zijn hier de personeelslasten voor de uitvoering van de uitgestelde traineeships weergegeven;
- In de post Voorlichting en communicatie zijn veel extra kosten gemaakt, deels uit een reservering uit voorgaande jaren, voor het realiseren van een nieuwe huisstijl en website, die in december 2023 gelanceerd zijn;
- Onder de post Coördinatie, ontwikkeling en onderzoek zijn de toegenomen coördinatiekosten voor de regelingen opgenomen. Uit het budget van 2021-2022 zijn hier de coördinatielasten voor de uitvoering van de uitgestelde traineeships weergegeven.

Joëlle Terburg

Directeur-bestuurder Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Bijlagen

Jaarverslag 2023

Bijlage 1A Toekenningen Regeling Bijzondere Journalistiek

	Achternaam	Voornaam	Project	Subsidie	Bedrag	Vorm I	Vorm II	Publicatie- jaar	Publicerend medium
1	Altchouler	Yula	Moeder-Land	Vooronderzoek	€ 6.130,00	Documentaire	Artikel	2024	VPRO
2	Boogaard	Anna Eva	De meisjes	Uitvoering	€ 15.000,00	Boek	Podcast	2024	De Arbeiderspers
3	Broekkamp	Thijs	Op zoek naar een identiteit	Vooronderzoek	€ 6.000,00	Boek	Artikel	2024	Murrow
4	Cleven	Eva	Zwart gat	Vooronderzoek	€ 6.740,00	Podcast	Artikel	2023	FunX
5	De Blaauw	Piet	Ontsnappen aan de geschiedenis	Vervolg na vooronderzoek	€ 12.680,00	Documentaire		2024	BNNVARA
6	Derkx	Renske	Kleedkamerpraat	Uitvoering	€ 3.110,00	Fotografie		Verschenen in 2024	Trouw / De Verdieping
7	Fidder	Marijn	Left Behind	Uitvoering	€ 6.000,00	Artikel		2024	National Geographic
8	Franssen	Anne	Acht seizoenen bij de Sami	Startsubsidie	€ 2.500,00	Boek	Artikel	2025	Alfabet Uitgevers
9	Godschalk	Lara	Jazzisme	Vooronderzoek	€ 5.250,00	Podcast		2023	VPRO
10	Godschalk	Lara	Jazzisme	Vervolg na vooronderzoek	€ 8.010,00 *excl. coaching (zie bijlage 3A)	Podcast		2023	VPRO
11	Haringsma	Phaedra	De vergeten tragedie van Brokopondo	Uitvoering	€ 5.360,00	Longread		Verschenen in 2023	De Correspondent Uitgevers B.v.
12	Heijden, van der	Paul	Een Surinamer in Indië	Uitvoering	€ 20.000,00	Boek		2025	Querido
13	Houwink ten Cate	Lotte	Vrouw en man	Uitvoering	€ 10.000,00	Boek		2024	De Bezige Bij
14	Hummelen	Heleen	Lieve Lies	Uitvoering	€ 19.240,00	Podcast	Documentaire	2024	VPRO
15	Hup	David	De wasbeer op komst	Aanvullende subsidie	€ 4.200,00	Artikel	Fotografie	2024	NRC Media
16	Jansen	Suzanna	Eva's schuld	Vooronderzoek	€ 7.340,00	Podcast	Boek	2023	Ambo Anthos
17	Jurna	Nina	Ma Chefe, de vrije papegai	Uitvoering	€ 9.500,00	Boek	Artikel	2023	LM Publishers

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Bijlage 1A Toekenningen Regeling Bijzondere Journalistiek

18	Kaper	Joris	PSV in de Tweede Wereldoorlog	Uitvoering	€ 16.870,00 *excl. coaching (zie bijlage 3A)	Multimediaal project	Artikel	2024	Eindhovens Dagblad, Vesper Publishing
19	Kemman	Alex	Kurdise / Zelfs een steen zou breken	Uitvoering	€ 6.820,00	Artikel	Artikel	2024	National Geographic
20	Kok	Auke	Mussert, De biografie	Uitvoering	€ 3.500,00	Boek		2024	Overamstel Uitgevers
21	Koopman	Edwin	Hotel Humboldt	Uitvoering	€ 1.800,00	Reportage	Podcast	Verschenen in 2023	De Groene Amsterdammer
22	Kromer	Frank	Ludmilla in Dallas	Vooronderzoek	€ 5.970,00	Podcast	Boek	2023	NTR
23	Kruk	Marijn	Het Westen contra het Westen.	Start	€ 2.500,00	Boek	Longread	2024	Uitgeverij Prometheus
24	Lillioja	Anna	Waarom werken we?	Vooronderzoek	€ 6.310,00	Boek		2023	Vrij Nederland, Murrow
25	Loon, van	Nadine	Bezinning– de koopmansgeest in transitie	Vooronderzoek	€ 8.640,00	Documentaire	Anders	2024	Doxy
26	Maas	Jonathan	Mijn broer Manuel	Uitvoering (na startsubsidie)	€ 13.240,00	Boek	Artikel	Verschenen in 2023	Uitgeverij Balans
27	Molen, van der	Rianne	Trans Christen	Vooronderzoek	€ 2.180,00	Podcast	Artikel	2023	VPRO Radio
28	Oord, van den	Steffie	Kinderen in oorlogstijd	Uitvoering	€ 12.000,00	Boek		2025	Querido
29	Padidar	Niki	WHEN TEENAGERS JOINED THE REVOLUTION	Vooronderzoek	€ 6.880,00	Documentaire	Anders	2023	Prospektor, VPRO
30	Pelt, van	Eva	Bad Guys	Vervolg na vooronderzoek	€ 14.950,00	Documentaire	Multimediaal project	2025	KRO-NCRV
31	Pennewaard	Aline	De Ambassade	Uitvoering	€ 4.460,00	Longread	Boek	2024	NIW
32	Poel, de	David	Finale verzoening	Vervolg na vooronderzoek	€ 12.500,00	Boek		2024	Nijgh & Van Ditmar
33	Ponsteen	Sharon	Kijk in de wijk	Vooronderzoek	€ 2.920,00	Anders	Video	2023	1Trente
34	Rijsman	Thomas	In het spoor van Mohamed Ihattaren	Start	€ 3.000,00	Boek		2024	Uitgeverij Atlas Contact
35	Salomons	Michelle	Middel X	Uitvoering	€ 3.210,00	Podcast		2024	VPRO en HUMAN Argos

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Bijlage 1A Toekenningen Regeling Bijzondere Journalistiek

36	Schaap	Kees	Junkie	Vooronderzoek	€ 7.880,00	Documentaire	Anders	2024	Episode One B.V.
37	Schure, ter	Inge	Spoedzorg	Uitvoering	€ 2.080,00	Podcast	Artikel	2024	VPRO Radio
38	Sijtsma	Thomas	De mythe Bartali, waarheid of leugen?	Start	€ 7.650,00	Podcast	Multimedia al project	2024	Uitgeverij De Muur
39	Sluisdom	Renate	De geheime (Afrikaanse) talen van Suriname	Vervolg na vooronderzoek	€ 9.180,00 *excl. coaching (zie bijlage 3A)	Longread	Documen- taire	2024	Parbode Magazine
40	Smulders	Ellis	Knokke in Cadzand	Vooronderzoek	€ 4.780,00	Documentaire		2023	BNNVARA
41	Stamper	Melissa	Het verdriet van het Koninkrijk	Vooronderzoek	€ 6.600,00	Boek		2024	EW Magazine
42	Suntjens	Anouk	Wildgemis	Uitvoering	€ 10.370,00	Documentaire		2024	VPRO
43	Tets, van	Fernande	Vluchten kan niet meer	Vooronderzoek	€ 5.010,00	Podcast	Artikel	2024	VPRO Radio
44	Teunissen	Paul	Mantelzorg op Afstand	Uitvoering	€ 3.060,00	Longread		2024	Volkskrant Magazine
45	Valk, van der	Leendert	Nieuw Nederland: de basis voor Amerikaanse slavernij en landjepik	Vervolg na vooronderzoek	€ 7.430,00	Longread	Podcast	2024	De Groene Amsterdammer
46	Veer, van der	Gerard	Wat is er gebeurd in Tarnowitz?	Uitvoering	€ 22.060,00	Documentaire		2024	Omrop Fryslân
47	Wassenberg	Sabine	Jong en Vrij	Uitvoering	€ 18.260,00	Podcast	Boek	2024	Lemniscaat
48	Wijkhuijs	Jozien	Afslag Maas en Waal	Vooronderzoek	€ 2.860,00	Podcast	Artikel	2024	De Gelderlander
49	Wilgenhof	Joost	Gevangen Stemmen	Vooronderzoek	€ 6.500,00	Podcast		2024	NTR/DOCS
50	Willekens	Daan	De Maastrichtse droom: 10 jaar later	Vooronderzoek	€ 4.370,00	Documentaire	Anders	2023	L1, NTR
51	Zijlstra	Jikke	Ze schoten mijn vader dood: een beladen familiegeschiedenis	Vooronderzoek	€ 3.500,00	Onderwerp van vooronder- zoek		2024	Mediahuis Noord (Leeuwarder Courant & DvhN)

Bijlage 1B. Niet-gehonoreerde subsidieverzoeken Regeling Bijzondere Journalistiek

Binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek zijn in 2023 in totaal 89 aanvragen afgewezen (inclusief aanvragen die in 2022 zijn ingediend), waarvan 13 op formele gronden. De afwijzingen op formele gronden betroffen aanvragen zonder intentieverklaring van een onafhankelijk publicerend medium.

Het bestuur heeft in totaal 76 aanvragen op inhoudelijke gronden afgewezen. De meest voorkomende redenen waren:

- het ontbreken van een journalistieke en/of actuele invalshoek (te algemeen, geschiedkundig, educatief, voorlichtend of te persoonlijk van aard);
- twijfel over de kwaliteit van het uiteindelijke product (opzet oppervlakkig, ondoordacht werk plan, twijfel over stijl en schrijfvaardigheid);
- te weinig actualiteitswaarde, geen toegevoegde waarde;
- twijfel over neutrale blik, journalistieke distantie en objectiviteit;
- onvoldoende kwaliteit (slordig, geen doordachte aanpak, onduidelijk, geen focus, te summier, feitelijke onjuistheden, niet-onderbouwde aannames);
- de overtuiging dat het project ook zonder steun van het Fonds tot stand zou komen;
- te beperkt belang van het onderwerp voor een algemeen publiek (te specialistisch, te particulier).

	Onderwerp	Publicatievorm I	Publicatievorm II	Aangevraagd bedrag
1	Politiek	Artikel	Boek	€ 1.800,00
2	Biografie	Boek		€ 2.500,00
3	Maatschappij	Podcast	Artikel	€ 2.550,40
4	Oorlog	Artikel	Artikel	€ 2.600,00
5	Maatschappij	Artikel		€ 3.250,00
6	Gezondheidszorg	Artikel	Artikel	€ 3.493,00
7	Biografie	Boek		€ 3.500,00
8	Maatschappij	Boek	Podcast	€ 4.413,00
9	Buitenland	Longread	Longread	€ 4.425,00
10	Cultuur	Artikel	Fotografie	€ 4.525,00
11	Cultuur	Podcast	Longread	€ 5.222,00
12	Klimaat/milieu	Artikel	Boek	€ 5.235,00
13	Oorlog	N.t.b.		€ 5.244,00
14	Wonen en bouwen	Documentaire		€ 5.266,70
15	Criminaliteit	Artikel	Longread	€ 5.395,00
16	Cultuur	Boek	Artikel	€ 5.405,00
17	Politiek	Getekende journalistiek		€ 5.670,00
18	(Im)migratie	Artikel	Boek	€ 5.805,00
19	Cultuur	Podcast		€ 5.952,00
20	Buitenland	Artikel	Multimediaal project	€ 6.180,00

Bijlage 1B Niet-gehonoreerde subsidieverzoeken
Regeling Bijzondere Journalistiek

21	Onderwijs	Artikel		€ 6.420,00
22	(Im)migratie	Fotografie		€ 6.500,00
23	Maatschappij	Artikel		€ 6.655,00
24	Oorlog	Podcast		€ 6.705,00
25	(Im)migratie	Boek	Artikel	€ 6.707,50
26	Cultuur	Boek	Artikel	€ 6.750,00
27	Cultuur	Documentaire	Artikel	€ 6.875,00
28	Klimaat/milieu	Documentaire	Artikel	€ 6.930,00
29	Koloniale geschiedenis	Artikel		€ 6.950,00
30	Klimaat/milieu	Artikel	Documentaire	€ 6.950,00
31	Oorlog	Documentaire		€ 6.994,00
32	Discriminatie	Documentaire		€ 7.000,00
33	Maatschappij	Boek		€ 7.000,00
34	Koloniale geschiedenis	Multimediaal project		€ 7.000,00
35	Maatschappij	N.t.b.		€ 7.000,00
36	Klimaat/milieu	Fotografie	Boek	€ 7.000,00
37	Oorlog	Artikel	Multimediaal project	€ 7.500,00
38	Gezondheidszorg	Podcast		€ 7.562,00
39	Discriminatie	Boek	Anders	€ 8.000,00
40	Maatschappij	Boek	Artikel	€ 8.020,00
41	Cultuur	Boek	Longread	€ 9.153,40
42	(Im)migratie	Podcast		€ 9.187,50
43	Discriminatie	Podcast	Boek	€ 9.600,00
44	Oorlog	Boek		€ 9.600,00
45	Cultuur	Boek		€ 10.636,00
46	Maatschappij	Documentaire		€ 10.700,00
47	Buitenland	Fotografie		€ 11.410,00
48	Biografie	Boek		€ 11.500,00
49	Klimaat/milieu	Boek		€ 11.830,00
50	Politiek	Boek		€ 12.165,00
51	Cultuur	Longread	Podcast	€ 12.308,20
52	Koloniale geschiedenis	Boek	Boek	€ 12.500,00
53	Cultuur	Boek	Artikel	€ 13.500,00
54	Buitenland	Artikel	Multimediaal project	€ 14.885,00
55	Gezondheidszorg	Documentaire	Anders	€ 15.000,00
56	Cultuur	Documentaire	Artikel	€ 15.085,00
57	Technologie	Boek		€ 16.000,00
58	Cultuur	Longread	Artikel	€ 16.720,00
59	Maatschappij	Boek	Multimediaal project	€ 16.730,00
60	Biografie	Boek		€ 16.870,00
61	Gezondheidszorg	Longread	Boek	€ 17.284,60
62	Oorlog	Podcast		€ 18.760,00
63	Buitenland	Boek		€ 19.000,00
64	Maatschappij	Podcast		€ 20.000,00
65	Maatschappij	Boek	Documentaire	€ 20.000,00
66	Biografie	Boek		€ 20.000,00
67	Koloniale geschiedenis	Boek		€ 20.000,00
68	Gezondheidszorg	Podcast	Multimediaal project	€ 20.000,00
69	Klimaat/milieu	Boek	Reportage	€ 20.075,00
70	Biografie	Boek		€ 21.150,00
71	Cultuur	Documentaire	Artikel	€ 22.911,32
72	Biografie	Boek	Artikel	€ 23.150,00
73	Ouderen	Video	Video	€ 23.545,00

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Bijlage 1B Niet-gehonoreerde subsidieverzoeken
Regeling Bijzondere Journalistiek

74	Oorlog	Boek		€ 25.850,00
75	Koloniale geschiedenis	Documentaire	Artikel	€ 26.203,00
76	Cultuur	Boek		€ 29.085,00

Bijlage 2A Toekenningen Regeling Onderzoeksjournalistiek

	Achternaam	Voornaam	Project	Subsidie	Bedrag	Vorm I	Vorm II	Publicatie- jaar	Publicerend medium
1	Baazil	Diederik	Het kritische vermogen van de fiscale wetenschap	Uitvoering	€ 3.420,00	Longread		2023	De Groene Amsterdammer
2	Bakker	Maarten	Belastingontwijking	Vervolgsubsidie (na vooronderzoek)	€ 7.710,00	Longread		2024	The Investigative Desk
3	Bakkeren	Hanno	Afvalverbranding- en import, reststromen en risico's voor mens en milieu	Uitvoering	€ 2.590,00	Artikel	Podcast	Verschenen in 2023	Follow the Money
4	Beentjes	Jesse	De Grote Castreerder	Journalist-in-residence Buitenplaats Doornburgh	€ 4.130,00	Boek	Artikel	2024	De Bezige Bij
5	Bekker, de	Dirk	Rookgordijnen van Gif	Uitvoering	€ 13.830,00	Longread	Podcast	2024	De Groene Amsterdammer
6	Beld, van de	Jolanda	Artikel, werkt het eigenlijk wel?	Vooronderzoek	€ 3.880,00	Longread	Artikel	2023	Investico
7	Berg, van den	Mona	Ik besta	Uitvoering	€ 18.900,00	Boek	Reportage	2025	Uitgeverij Jurgen Maas
8	Bergboer	Ernst	Van Twente tot Oekraïne	Uitvoering	€ 16.790,00	Reportage	Anders	Verschenen in 2024	1Twente
9	Boer, de	Sanne	Wat ik van de maffia over de wereld leerde	Nias	€ 17.510,00	Boek	Longread	2024	Uitgeverij Nieuw Amsterdam
10	Boer, de	Leo	We eten er wel van	Uitvoering	€ 10.000,00	Documentaire	Artikel	2024	RTV Amstelveen
11	Boer, den	Hester	Kamp Erika	Journalistiek+ Uitvoering	€ 19.970,00 *excl. coaching (zie bijlage 3A)	Video's		2024	
12	Boomen, van den	Tijs	Land in Zicht	Journalistiek+	€ 15.000,00	Boek	Artikel	2024	nai010 uitgevers

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Bijlage 2A Toekenningen Regeling Onderzoeksjournalistiek

13	Boomen, van den	Tijs	Snelwegkerken als publieke plek	Uitvoering	€ 16.420,00	Boek	Anders	2025	Querido
14	Boon	Lex	Jacob, dood in Qatar	Uitvoering	€ 6.950,00	Podcast	Documentaire	2024	Submarine
15	Boon	Lex	Jacob, dood in Qatar	Journalistiek+ Uitvoering	€ 14.460,00	Film	Podcast	2024	Submarine
16	Borg, ter	Lucette	Toezicht houden of wegstijgen?	Uitvoering	€ 7.500,00	Longread	Podcast	Deels verschenen in 2023	NRC Handelsblad
17	Bout	Erik	De West-Friese landschapsrationalisering, de impact in verleden, heden en toekomst	Dossiersubsidie	€ 16.820,00	Dossier		2024	NH Media / NH Radio / NH Nieuws
18	Braak, van den	Sylvana	Geen kennis nodig voor kennismigrantenregeling	Vooronderzoek	€ 2.600,00	Artikel	Artikel	2023	Investico
19	Braam	Stella	linlichtingendienst	Vooronderzoek	€ 5.440,00	Boek		2023	Nijgh & Van Ditmar
20	Brink, van den	Elyse	Lhbtq + Ede	Dossiersubsidie	€ 6.880,00	Artikel	Podcast	Verschenen in 2023	BDUmedia
21	Broeders	Ron	De gaten in de cyberveiligheid	Vervolgsubsidie (na vooronderzoek)	€ 14.100,00	Longread	Multimediaa I project	2024	Vers Beton
22	Broeders	Ron	Gone with the wind	Vooronderzoek	€ 5.940,00	Longread	Multimediaa I project	2024	Small Stream Media
23	Broer	Thijs	Remkes. Fikser in een stuurlaas land	Uitvoering	€ 14.000,00	Boek		2024	Uitgeverij Pluim
24	Bubbert	Fleur	Belangenverstrengeling	Vooronderzoek	€ 1.680,00	Nader te bepalen		2023	BDUmedia
25	Buck, de	Merel	Hoe het mis gaat in de sociale woningbouw in Utrecht	Uitvoering	€ 6.750,00	Artikel	Anders	2024	De Nieuwe Utrechtse Krant (NUK)
26	Budelman	Jet	Spaanse aardbei met bittere bijmaak	Uitvoering	€ 7.400,00	Reportage	Fotografie	2024	Nederlands Dagblad
27	Busstra	Marjolein	School of Hope	Vervolgsubsidie (na vooronderzoek)	€ 23.800,00	Documentaire		2025	Omroep Zwart
28	Busstra	Marjolein	Team Zeden - Niets is wat het lijkt.	Vooronderzoek	€ 6.750,00	Documentaire	Fotografie	2023	Halal Docs

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Bijlage 2A Toekenningen Regeling Onderzoeksjournalistiek

29	Buter	Loek	Zeilende vrachtvaart - emmissievrij vervoer op zee	Uitvoering	€ 9.940,00	Fotografie	Fotografie	2024	National Geographic
30	Canel	Özgür	Een sprankje hoop in een onmogelijke regio	Vooronderzoek	€ 5.630,00	Documentaire		2023	Evangelische Omroep
31	Canel	Özgür	ELAH, sprankje hoop in een moeilijke regio	Vervolgsubsidie (na vooronderzoek)	€ 16.640,00	Documentaire		2024	NTR
32	Clemens	Robin Alysha	Oselyata	Uitvoering	€ 4.950,00	Fotografie	Fotografie	Verschenen in 2023	Straatnieuws
33	Colson	Manon	Een nieuw leven in Heerlen	Dossiersubsidie	€ 9.320,00	Video	Artikel	Verschenen L1 in 2023 & 2024	
34	Corner	Rachel	The United Ukrainian Ballet, dansers in ballingschap	Uitvoering	€ 3.020,00	Reportage		Verschenen in 2023	De Groene Amsterdammer
35	Crezee	Bart	De klimaatbom	Uitvoering	€ 21.720,00	Boek	Reportage	2024	Querido
36	Dallinga	Maarten	Een refo in het theater	Journalistiek+ Uitvoering	€ 17.756,00	Journalistieke voorstelling		2024	
37	De Blaauw	Piet	Ontsnappen aan de geschiedenis	Vooronderzoek	€ 7.000,00	Documentaire	Anders	2023	BNNVARA
38	Deceuninck	Zoë	Mennonieten in Suriname	Uitvoering	€ 1.660,00	Artikel		2024	De Groene Amsterdammer
39	Deceuninck	Zoë	Surilines Financiën	Uitvoering	€ 12.730,00	Multimediaal project		2024	Nieuw Wij
40	Delleman	Lars	En toen gebeurde het	Vooronderzoek	€ 5.350,00	Podcast	Artikel	2023	Pointer (KRO- NCRV)
41	Dijk, van	Romy	De digitale kast: anti-LHBTI sentimenten online	Uitvoering	€ 3.470,00	Longread		Verschenen in 2023	De Groene Amsterdammer
42	Dijken, van	Grietje	Uitgebuit paradijs of stad van de toekomst?	Vervolgsubsidie (na vooronderzoek)	€ 10.080,00	Reportage	Podcast	2025	Vrij Nederland
43	Dirks	Esmee	Onmenselijke zorg: 'Flat denial'	Vooronderzoek	€ 5.500,00	Reportage		2023	Pointer (KRO- NCRV)
44	Dominicus	Teun	De hoofdstad in het vizier	Uitvoering	€ 8.390,00	Artikel		2024	Het Parool
45	Dorssen, van	Thijs	De crash van de crypto's	Vooronderzoek	€ 2.850,00	Reportage	Artikel	Verschenen in 2023	Pointer (KRO- NCRV)

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Bijlage 2A Toekenningen Regeling Onderzoeksjournalistiek

46	Duin	Maartje	Mina & Mevrouw	Journalistiek+ Uitvoering	€ 23.000,00	Publieks- avonden		2024	
47	Duin	Maartje	Mina & Mevrouw (uitvoering)	Vervolgsubsidie (na vooronderzoek)	€ 27.470,00	Podcast	Anders	Verschenen in 2024	OVT VPRO
48	Eikelenboom	Siem	Katoen uit Xinjiang	Uitvoering	€ 9.000,00	Longread	Fotografie	2024	Follow the Money
49	Eleveld	Simone	Pariba	Vooronderzoek	€ 7.590,00	Podcast	Artikel	2024	De Volkskrant
50	Estrada	Adrián	Bestaansrecht in een klimaatneutraal Nederland	Uitvoering	€ 12.500,00	Artikel	Artikel	Verschenen in 2023	De Groene Amsterdammer
51	Fidder	Marijn	Disability laws	Uitvoering	€ 12.000,00	Fotografie	Anders	2024	National Geographic
52	Geerdink	Frédérique	Levenslang - dan liever de doodstraf	Vooronderzoek	€ 1.130,00	Artikel		2023	De Groene Amsterdammer
53	Gercama	Ingrid	De tentakels van de internationale octopushandel uit Afrika	Uitvoering	€ 7.500,00	Artikel	Anders	2024	De Groene Amsterdammer
54	Gercama	Ingrid	Onze afgekeurde auto's voor de Balkan	Uitvoering	€ 8.260,00	Longread	Longread	Verschenen in 2024	Trouw / De Verdieping
55	Geurts	Olaf	De kernenergielobby	Vervolgsubsidie (na vooronderzoek)	€ 9.180,00	Artikel		2024	Vrij Nederland
56	Geurts	Olaf	Het Klimaatfonds	Vooronderzoek	€ 5.390,00	Artikel		2023	The Investigative Desk
57	Gool	Rosa	Waarom Italië niet verandert	Journalist-in- residence KNIR	€ 5.120,00	Boek		2024	
58	Goppel	Daan	De vergeten Oranjefans van West-Papoea	Vooronderzoek	€ 7.000,00	Reportage	Video	Verschenen in 2023	Moesson
59	Goutier	Nele	Algoritmegebruik van Nederlandse gemeenten: een blinde vlek?	Vooronderzoek	€ 8.000,00	Nader te bepalen		2024	De Volkskrant
60	Groeneveld	Laurens	Was de PVV onderdeel van Russische beïnvloedingscampagnes in Europa	Uitvoering	€ 4.470,00	Artikel	Podcast	Verschenen in 2023	The Investigative Desk
61	Haaij	Sarah	Moderne Slavernij in eigen achtertuin	Vooronderzoek	€ 6.810,00	Boek	Reportage	2024	Uitgeverij Balans

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Bijlage 2A Toekenningen Regeling Onderzoeksjournalistiek

62	Hanna	Bo	Haar verloren zoon	Vervolgsubsidie (na vooronderzoek)	€ 16.740,00	Boek		2024	Ambo Anthos Uitgevers
63	Haringsma	Phaedra	De vergeten tragedie van Brokopondo	Journalistiek+ Uitvoering	€ 20.000,00 *excl. coaching (zie bijlage 3A)			2024	De Correspondent Uitgevers B.v.
64	Hijink	Marc	ASML en de groeiexplosie van de chipindustrie	Uitvoering	€ 7.570,00	Boek	Artikel	Verschenen in 2023	Uitgeverij Balans
65	Hoek	Anne-Lot	Vlucht naar de Kaap; NSB'ers in Afrika	Uitvoering	€ 20.000,00	Boek	Artikel	2027	De Bezige Bij
66	Hofman	Lennart	Wie weet waar de Europese wapens voor Oekraïne terecht komen?	Uitvoering	€ 14.375,00	Longread	Longread	Verschenen in 2023	NRC Handelsblad
67	Houwelingen, van	Karlijn	Werktitel: Dierenverhalen uit New York	Uitvoering	€ 8.000,00	Boek	Artikel	Verschenen in 2023	Overamstel Uitgevers
68	Hulst	Hans	Exit Myanmar	Uitvoering (na startsubsidie)	€ 16.400,00	Boek	Artikel	2024	Overamstel Uitgevers
69	Jensma	Albert	IN ALLE STATEN	Uitvoering	€ 12.500,00	Documentaire		2024	Omrop Fryslân
70	Jeu, de	Mathilde	Bedrijfskeurmerken	Uitvoering	€ 13.910,00	Longread	Artikel	2024	Follow the Money
71	Jong, de	Tim	Vertragende verhalen	Vooronderzoek	€ 5.680,00	Artikel	Boek	2023	Vrij Nederland
72	Kabel	David	Het wilde westen van privédetectives: Hoe slachtoffers van stalking in de armen worden gedreven van dure detectives die regels aan hun laars lappen	Uitvoering	€ 4.250,00	Podcast		Verschenen in 2023	Pointer (KRO-NCRV)
73	Kalkman	Pamela	Sole	Uitvoering	€ 10.400,00	Documentaire	Reportage	2024	Cinetree, Bureau Buitenland

Bijlage 2A Toekenningen Regeling Onderzoeksjournalistiek

74	Keppel	Pepijn	Herinneringen aan Usquert	Journalist-in-residence Atelier aan de Middendijk Usquert	€ 15.820,00	Longread	Expositie	2024	De Groene Amsterdammer
75	Kerkhoven, van	Marco	Hoe de landbouwindustrie via de Wageningse landbouwuniversiteit zelf de spelregels schrijft voor toelating van hun pesticiden	Uitvoering	€ 6.970,00	Artikel	Artikel	Verschenen in 2023	Vrij Nederland
76	Keuchenius	Anthon	Pop up store & exhibition Zuivere koffie	Journalistiek+ Uitvoering	€ 5.000,00 *excl. coaching (zie bijlage 3A)	Tentoonstelling		Verschenen in 2024	
77	Keulen	Brechtje	Schipholkinderen	Vooronderzoek	€ 6.950,00	Artikel	Podcast	2023	Vrij Nederland
78	Klop	Julian	Gas erop!	Uitvoering	€ 15.000,00	Documentaire	Longread	Verschenen in 2024	Omroep West
79	Klungel	Martijn	Achter de poort naar Nederland	Uitvoering (i.c.m. optie Vervangende Kracht)	€ 17.000,00	Documentaire	Artikel	2023	RTV Noord
80	Kootstra	Anouk	De jacht op 'fraude' met studiefinanciering	Uitvoering	€ 3.850,00	Longread	Artikel	Verschenen in 2023	Investico, Trouw, De Groene Amsterdammer
81	Kuijsters	Marleen	Wat betekent 10 jaar decentralisatie zorg?	Vooronderzoek	€ 2.600,00	Anders	Artikel	2024	De Gelderlander
82	Laarhoven, van	Kasper	Het Cornelius Haga Lyceum, orthodoxie in tijden van islamkritiek	Journalist-in-residence NIAS	€ 12.500,00	Boek	Podcast	2024	De Bezige Bij
83	Langler	Thereza	Strijd om stikstofruimte: Welke toekomst heeft de boer in Noord-Nederland?	Dossiersubsidie (i.c.m. optie Vervangende Kracht)	€ 14.380,00	Artikel	Reportage	Verschenen in 2023	Dagblad van het Noorden
84	Leclaire	Annemiek	Iedereen alleen	Uitvoering	€ 12.500,00	Artikel	Boek	2024	Vrij Nederland

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Bijlage 2A Toekenningen Regeling Onderzoeksjournalistiek

85	Lohuizen, van	Kadir	Food for Thought	Uitvoering	€ 32.850,00	Fotografie	Documentaire	2024	Trouw / De Verdieping
86	Luckhardt	Cees	Plakkaatboeken Bonaire	Dossiersubsidie	€ 1.640,00	Dossier		2024	Antilliaans Dagblad
87	Meent, van de	Yvonne	Promoveren op nepstudies en vervalste data, hoe kan dat?	Vooronderzoek	€ 6.320,00	Longread		Verschenen in 2023	NRC Handelsblad & Folia
88	Meijer	Marina	Jeugdzorgen	Vooronderzoek	€ 7.000,00	Documentaire	Anders	2023	Human
89	Modderkolk	Huib	Niemand die het ziet	Aanvullende subsidie	€ 8.900,00	Documentaire	Artikel	Verschenen in 2024	BNNVARA
90	Mohamed	Sahra	Online gokreclames	Vooronderzoek	€ 3.870,00	Longread		2023	De Groene Amsterdammer
91	Muusse	Talitha	Podcast Journalistiek Portret Pieter Omtzigt	Vooronderzoek	€ 5.260,00	Podcast	Artikel	2024	BNR Nieuwsradio
92	Neurink	Judit	Opdat we hen blijven herinneren	Vervolgsubsidie (na vooronderzoek)	€ 15.000,00	Boek	Artikel	2024	Uitgeverij Jurgen Maas
93	Njiokiktjien	Ilvy	Climate Safe Havens	Uitvoering	€ 14.500,00	Longread	Anders	2025	NRC Media
94	Nur	Qali	(Inn) a State of Siege	Uitvoering	€ 20.570,00	Documentaire		2024	VPRO
95	Pankras-Coert	Nine	Misstanden in Jeugddorp De Glind, van 2000 tot nu	Dossiersubsidie (i.c.m. optie Vervangende Kracht)	€ 15.000,00	Dossier		2024	Omroep Gelderland
96	Peled	Nirit	OFF THE RECORD	Journalistiek+ Uitvoering	€ 23.000,00	Publieks-avonden		2024	
97	Pelt, van	Stan	Te mooi om waar te zijn	Vooronderzoek	€ 6.730,00	Boek	Artikel	2023	Murrow
98	Peters	Micha	De Nederlandse Centrale	Uitvoering	€ 16.550,00	Boek	Podcast	2024	Vesper Publishing
99	Plas, van de	Rens	Extreemrechts in Limburg: wie zitten er achter de groep Wolvenrad?	Vooronderzoek	€ 2.710,00	Artikel		Verschenen in 2023	De Limburger
100	Poelman	Frits	Aanpak Ring Zuid	Dossiersubsidie	€ 12.500,00	Dossier		2024	Dagblad van het Noorden
101	Ponsteen	Sharon	Verzwegen arbeidsongevallen in de zorg	Uitvoering	€ 11.360,00	Artikel		Deels verschenen in 2023	De Twentsche Courant Tubantia

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Bijlage 2A Toekenningen Regeling Onderzoeksjournalistiek

102	Puijl, van der	Mirjam	De antiwitwasindustrie	Uitvoering	€ 8.600,00	Artikel		2023	Follow the Money
103	Raalte, van	Jeroen	Dossier	Uitvoering	€ 3.770,00	Artikel		2024	Trouw / De Verdieping
104	Raalte, van	Jeroen	Affaire De Mos	Dossiersubsidie (i.c.m. optie Vervangende Kracht)	€ 3.960,00	Artikel	Podcast	2023	Den Haag Centraal
105	Ramaer	Joost	De sluipende commercialisering van de Nederlandse publieke omroep	Uitvoering	€ 5.250,00	Artikel		2024	Vrij Nederland
106	Ramaer	Coen	De totstandkoming van het Nationaal Strategisch Plan	Vooronderzoek	€ 4.000,00	Artikel		2024	Follow the Money
107	Ramaer	Coen	Geen water maar vuur	Uitvoering	€ 7.130,00	Artikel	Artikel	2024	RTV Utrecht
108	Reek, van den	Petrus	Hoe bestrijdingsmiddelen omwonenden ziek maken	Uitvoering	€ 4.270,00	Podcast	Artikel	Verschenen in 2023	Pointer (KRO-NCRV)
109	Rietman	Lex	De vergeten oorlog om de Westelijke Sahara	Uitvoering	€ 9.950,00	Longread	Reportage	2024	De Groene Amsterdammer
110	Roelen	Niels Olav	Veranderd	Uitvoering	€ 16.840,00	Boek	Artikel	Verschenen in 2023	Uitgeverij Volt
111	Roeters	Sjors	Fossiele misleiding?	Journalist-in-residence Besiendershuis	€ 8.930,00	Artikel		2024	Vrij Nederland
112	Romashuk	Diane	Kerk in kaart	Dossiersubsidie	€ 15.380,00	Dossier		2024	Friesch Dagblad
113	Rooijakkers	Lennaert	Het Dorp	Uitvoering	€ 15.410,00	Documentaire	Artikel	2024	RTV Rijnmond
114	Rotman	Marieke	Boeren zonder grenzen	Uitvoering	€ 12.500,00	Longread	Artikel	Verschenen in 2023	De Groene Amsterdammer
115	Sadée	Tijn	De middelvinger van Orbán	Uitvoering	€ 10.500,00	Boek		2024	Uitgeverij Prometheus
116	Sadeghi	Bahram	Hoe gaat het nu met mijn bomen?	Uitvoering	€ 5.000,00	Artikel		2024	Trouw / De Verdieping
117	Sadelhoff, van	Lisanne	De verwevenheid tussen de overheid en Nederlandse denktanks	Uitvoering	€ 6.650,00	Longread		2024	Vrij Nederland
118	Schipper	Meike	Data Dilemma	Startsubsidie	€ 4.000,00	Artikel		Verschenen in 2023	Lilith Mag

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Bijlage 2A Toekenningen Regeling Onderzoeksjournalistiek

119	Schot	Evaline	Leegloop team belastingen Veenendaal	Uitvoering	€ 4.600,00	Artikel		Verschenen in 2023	BDUmedia
120	Sedee	Menno	Mannemancipatie	Uitvoering	€ 7.970,00	Artikel		2024	Vrij Nederland
121	Slotboom	Anton	Kopzorgen	Uitvoering	€ 16.250,00	Boek	Podcast	2024	Vesper Publishing
122	Sluisdom	Renate	De geheime (Afrikaanse) talen van Suriname	Vooronderzoek	€ 2.500,00 *excl. coaching (zie bijlage 3A)	Longread	Documentaire	2023	Parbode Magazine
123	Smits	Germieke	Veel te weinig Nederlands resthout voor stoken biomassacentrales	Uitvoering	€ 7.090,00	Longread	Artikel	2024	Follow the Money
124	Staalduine, van	Jochem	Witwassen in Nederland	Uitvoering	€ 10.440,00	Artikel	Artikel	2024	De Groene Amsterdammer
125	Stap, van der	Paul	This Bittersweet Life - Een broos Transnistrië tussen oost en west	Uitvoering	€ 12.480,00	Boek	Longread	2024	Uitgeverij Slowdocs
126	Stein	Jair	Onaantastbaar	Uitvoering	€ 19.160,00	Podcast	Artikel	2024	NTR/DOCS
127	Sterren, van der	Luuk	Reconstructie VanMoof	Uitvoering	€ 3.480,00	Longread		Verschenen in 2023	NRC Handelsblad
128	Stoop	Daan	Zit er PFAS in onze melk?	Uitvoering	€ 8.310,00	Longread	Anders	2024	VPRO en HUMAN Argos
129	Terborg	Nicole	Kweekjes gesprekken & expositie	Journalistiek+ Uitvoering	€ 22.350,00	Publieks-avonden		2024	
130	Tomesen	Remco	Nederland en de Apartheid	Uitvoering	€ 13.750,00	Podcast		Verschenen in 2023	NPO Luister
131	Uijtewaai	Rosa	Hoe Parlevliet een grote vis werd	Uitvoering	€ 3.300,00	Artikel		Verschenen in 2023	Het Financieele Dagblad
132	Veldhuis	Patricia	Wie wil er nog voor de klas?	Uitvoering	€ 7.630,00	Boek	Artikel	Verschenen in 2023	Nijgh & Van Ditmar
133	Verkerk	Rinke	Het Hele Dorp Wist Het	Vervolgsubsidie (na vooronderzoek)	€ 22.870,00	Boek	Artikel	Verschenen in 2024	De Correspondent Uitgevers B.v.
134	Vervaeke	Leen	China in tijden van covid: hoe een virus een wereldmacht in chaos stortte	Uitvoering	€ 13.480,00	Boek	Artikel	2024	Murrow

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Bijlage 2A Toekenningen Regeling Onderzoeksjournalistiek

135	Visser	Fifi	BLOEDLIJNEN	Vervolgsubsidie (na vooronderzoek)	€ 22.790,00	Documentaire	Anders	2024	Omroep Zeeland
136	Visser-Kieboom	Hannie	De raadselachtige verdwijning van Germa van den Boom	Vervolgsubsidie (na vooronderzoek)	€ 2.200,00	Artikel	Artikel	Verschenen in 2023	BDUmedia
137	Vriend	Eva	De asielzoekers van Schokland	Journalistiek+ Uitvoering	€ 23.000,00 *excl. coaching (zie bijlage 3A)	Podcast		2024	
138	Wallast	Jorien	Saluut, Batavia - Biografie van een KNIL soldate	Vervolgsubsidie (na vooronderzoek)	€ 17.000,00	Boek	Anders	2025	Alfabet Uitgevers
139	Warning	Tanja	Ontheemd	Journalistiek+ Vooronderzoek	€ 7.000,00			2024	
140	Warning	Tanja	Scheef: van wie wordt Amstelveen?	Vervolgsubsidie (na vooronderzoek)	€ 28.180,00	Documentaire	Artikel	2024	NH Media / NH Radio / NH Nieuws
141	Warning	Tanja	Scheve Woningbouw Amstelveen (werktitel)	Vooronderzoek	€ 3.810,00	Documentaire	Reportage	2023	NH Media / NH Radio / NH Nieuws
142	Wastiaux	Max	De strijd om de paling	Uitvoering	€ 10.570,00	Longread		2024	Follow the Money
143	Weijnen	Parcival	De nieuwe zedenwet	Uitvoering	€ 5.000,00	Artikel		Verschenen in 2023	Vrij Nederland
144	Wichgers	Lisanne	Melatonine: slaapopwekker of gezondheidsgevaar?	Vooronderzoek	€ 2.980,00	Artikel	Video	2024	Pointer (KRO-NCRV)
145	Wichgers	Lisanne	Trustdienstverlening in verzamelkantoren	Uitvoering	€ 6.090,00	Longread	Artikel	Verschenen in 2023	De Groene Amsterdammer
146	Wijnsema	Petra	Wolven in Drenthe	Uitvoering	€ 6.000,00	Documentaire	Video	2024	RTV Drenthe
147	Wilkens	Lysanne	Uitbuiting van Keniaanse topatleten	Vooronderzoek	€ 5.850,00	Artikel	Fotografie	2023	Trouw / De Verdieping
148	Woerden, van	Ivo	Volg mij	Uitvoering (na startsubsidie)	€ 19.250,00	Boek		2024	Meulenhoff Boekerij

Bijlage 2A Toekenningen Regeling Onderzoeksjournalistiek

149	Woude, van der	Marc	Frustratie over burgerparticipatie	Dossiersubsidie	€ 6.740,00	Dossier	2024	Edese Vos
150	Wu	Pete	De reuzenkinderen	Uitvoering	€ 23.000,00	Boek	2024	Das Mag
151	Yücel	Suzan	De eeuw van Turkije: Hoe Turkije zich de komende jaren verder zal ontwikkelen tot regionale supermacht	Journalist-in-residence Nederlands Instituut Turkije (NIT)	€ 10.080,00	Longread Multimediaal project	Verschenen in 2024	De Correspondent Uitgevers B.v.
152	Zonneveld	Michiel	Groene Plan van de Arbeid	Uitvoering	€ 11.470,00	Artikel	Anders Verschenen in 2023	De Groene Amsterdammer

Bijlage 2B. Niet-gehonoreerde subsidieverzoeken Regeling Onderzoeksjournalistiek

Binnen de Regeling Onderzoeksjournalistiek zijn in 2023 in totaal 106 aanvragen afgewezen (inclusief aanvragen die in 2022 zijn ingediend), waarvan 10 op formele gronden. De afwijzing op formele gronden betroffen aanvragen zonder intentieverklaring van een onafhankelijk publicerend medium en aanvragen waarbij de beoogde publicatievormen buiten de criteria vallen.

Het bestuur heeft in totaal 96 aanvragen op inhoudelijke gronden afgewezen. De meest voorkomende redenen waren:

- het ontbreken van een journalistieke en/of actuele invalshoek (te algemeen, geschiedkundig, educatief, voorlichtend of te persoonlijk van aard);
- twijfel over de kwaliteit van het uiteindelijke product (opzet oppervlakkig, ondoordacht werk plan, twijfel over stijl en schrijfvaardigheid);
- te weinig actualiteitswaarde, geen toegevoegde waarde;
- twijfel over neutrale blik, journalistieke distantie en objectiviteit;
- onvoldoende kwaliteit (slordig, geen doordachte aanpak, onduidelijk, geen focus, te summier, feitelijke onjuistheden, niet-onderbouwde aannames);
- de overtuiging dat het project ook zonder steun van het Fonds tot stand zou komen;
- te beperkt belang van het onderwerp voor een algemeen publiek (te specialistisch, te particulier).

	Onderwerp	Publicatievorm I	Publicatievorm II	Aangevraagd bedrag
1	Schulden	Reportage	Artikel	€ 727,48
2	Wetenschap	Artikel		€ 1.675,00
3	Rechtspraak	Artikel	Artikel	€ 1.944,00
4	Maatschappij	Longread		€ 1.950,00
5	Duurzaamheid	Artikel		€ 2.500,00
6	Schulden	Artikel		€ 2.500,00
7	Criminaliteit	Boek	Artikel	€ 2.500,00
8	Gezondheidszorg	Longread	Artikel	€ 2.600,00
9	Vluchtelingen	Multimediaal project	Artikel	€ 2.615,71
10	Maatschappij	Boek		€ 2.875,00
11	Politiek	Artikel		€ 2.892,50
12	Politiek	Artikel		€ 3.000,00
13	Criminaliteit	Boek		€ 3.100,00
14	Gezondheidszorg	Boek	Artikel	€ 3.391,00
15	Werk	Artikel		€ 3.461,05
16	Maatschappij	Artikel	Boek	€ 3.750,00
17	Oorlog	Boek	Podcast	€ 3.750,00
18	Politiek	Artikel	Anders	€ 3.750,00
19	Koloniale geschiedenis	Boek	Artikel	€ 3.750,00
20	Klimaat/milieu	Boek	Video	€ 3.750,00
21	Gezondheidszorg	Anders	Anders	€ 3.750,00
22	Oorlog	Podcast	Artikel	€ 3.750,00
23	Maatschappij	Boek		€ 3.750,00

Bijlage 2B Niet-gehonoreerde subsidieverzoeken
Regeling Onderzoeksjournalistiek

24	Duurzaamheid	Artikel		€ 3.826,00
25	Gezondheidszorg	Longread		€ 4.000,00
26	Werk	Podcast	Boek	€ 4.250,00
27	Maatschappij	Podcast		€ 4.315,00
28	Klimaat/milieu	Dossier		€ 4.430,18
29	Koloniale geschiedenis	Documentaire	Reportage	€ 4.565,00
30	Biografie	Boek	Longread	€ 5.000,00
31	Klimaat/milieu	Boek	Artikel	€ 5.000,00
32	Armoede	N.t.b.		€ 5.253,00
33	Criminaliteit	N.t.b.		€ 5.350,00
34	Politiek	Boek		€ 5.447,00
35	Klimaat/milieu	Fotografie	Anders	€ 5.712,50
36	Buitenland	Longread	Podcast	€ 5.766,28
37	Vluchtelingen	Podcast	Artikel	€ 5.998,00
38	Grondstoffen	Artikel	Podcast	€ 6.037,00
39	Oorlog	Documentaire	Anders	€ 6.040,00
40	Cultuur	Fotografie	Artikel	€ 6.250,00
41	Maatschappij	N.t.b.		€ 6.375,00
42	(Im)migratie	Fotografie		€ 7.000,00
43	Criminaliteit	Podcast		€ 7.000,00
44	Gezondheidszorg	Boek	Artikel	€ 7.267,00
45	Oorlog	Longread	Longread	€ 7.338,50
46	Rechtspraak	Multimediaal project		€ 7.380,00
47	Criminaliteit	Reportage	Boek	€ 7.500,00
48	Duurzaamheid	Boek	Documentaire	€ 7.500,00
49	Vluchtelingen	Longread		€ 7.921,70
50	Maatschappij	Boek		€ 8.050,00
51	Economie	Publieksevenementen		€ 8.060,00
52	Cultuur	Boek		€ 8.750,00
53	Cultuur	Podcast	Artikel	€ 8.960,00
54	Maatschappij	N.t.b.	Artikel	€ 9.050,00
55	Buitenland	Boek	Artikel	€ 9.080,00
56	Maatschappij	Boek		€ 10.000,00
57	Gezondheidszorg	Podcast	Artikel	€ 10.041,50
58	Voedsel	Podcast	Artikel	€ 10.050,00
59	Onderwijs	Artikel	Artikel	€ 10.100,00
60	Maatschappij	Reportage	Boek	€ 11.753,00
61	Cultuur	Boek		€ 12.000,00
62	Economie	Dossier		€ 12.170,00
63	Economie	Artikel	Artikel	€ 12.244,20
64	Maatschappij	Boek	Artikel	€ 12.375,00
65	Duurzaamheid	Longread	Podcast	€ 12.498,00
66	Cultuur	Artikel	Boek	€ 12.500,00
67	Criminaliteit	Podcast	Boek	€ 12.500,00
68	Maatschappij	Artikel	Longread	€ 12.500,00
69	Werk	Boek	Longread	€ 12.500,00
70	Wonen en bouwen	Podcast	Multimediaal project	€ 12.500,00
71	Werk	Boek	Artikel	€ 12.500,00
72	Politiek	Boek		€ 12.500,00
73	Lokale democratie	Dossier		€ 13.470,00
74	Klimaat/milieu	TV		€ 13.484,00
75	Klimaat/milieu	Video	Artikel	€ 13.740,00

Bijlage 2B Niet-gehonoreerde subsidieverzoeken
Regeling Onderzoeksjournalistiek

76	Maatschappij	Podcast	Artikel	€ 13.750,00
77	Buitenland	Boek	Reportage	€ 13.800,00
78	Werk	Publieksavonden		€ 14.314,00
79	Belasting	Longread		€ 14.375,00
80	Criminaliteit	Dossier		€ 14.899,30
81	Mensenhandel	Podcast	Artikel	€ 14.954,35
82	Cultuur	Reportage	Multimediaal project	€ 15.000,00
83	Oorlog	Boek	Multimediaal project	€ 15.000,00
84	Maatschappij	Dossier		€ 15.669,50
85	Maatschappij	Dossier		€ 16.314,75
86	Vluchtelingen	Dossier		€ 17.220,00
87	Maatschappij	Boek	Artikel	€ 17.750,00
88	(Im)migratie	Fotografie	Video	€ 17.985,00
89	Politiek	Boek		€ 20.000,00
90	Werk	Boek	Artikel	€ 20.378,00
91	Maatschappij	Boek		€ 21.500,00
92	(Im)migratie	Fotografie		€ 23.000,00
93	Maatschappij	Podcast	Documentaire	€ 24.485,50
94	Maatschappij	Podcast	Artikel	€ 25.729,20
95	Gezondheidszorg	Transmediaal project		€ 26.020,00
96	Maatschappij	Fotografie	Boek	€ 30.000,00

Bijlage 3A Toekenningen Beurs Journalistieke Ontwikkeling
(voorheen: Beurs Expertisebevordering)

	Achternaam	Voornaam	Scholingsactiviteit	Bedrag
1	Afrifa	Dan	Vergoeding Veiligheidstraining 2023	€ 150,00
2	Alkabra	Ghenva	Reiskosten voor Minor Cross-border Journalism aan de Hogeschool Utrecht	€ 1.815,00
3	Baarsen, van	Romy	Vergoeding ticketactie VVOJ-Conferentie 2023	€ 200,00
4	Baarsen, van	Romy	Vergoeding Veiligheidstraining 2023	€ 150,00
5	Benthem, van	David Chi-An	Investico verlenging 2022-2023	€ 800,00
6	Berg, van den	Irene	Dataharvest & Global Investigative Journalism Conference	€ 1.695,00
7	Blok, de	Anne	Scenario basiscursus - Scriptacademie, Workshop voor scriptontwikkelaars - Scriptacademie, Oral History Interviewen - Podcast Netwerk, Online business English course - The English Center	€ 5.295,00
8	Boddaert	Celeste	Onderzoeksjournalistieke workshop van journalist Luuk Sengers (verzilvering BEB voucher)	€ 500,00
9	Boer, de	Sanne	De track Schrijven van de Meestervertellers Academie van Stichting Verhalende Journalistiek	€ 1.585,00
10	Bosma	Freyan	Investico verlenging 2022-2023	€ 800,00
11	Bouchtili, El	Sofyan	de Investico Masterclass 2023/2024	€ 11.136,00
12	Breimer	Sanne	Vergoeding ticketactie VVOJ-Conferentie 2023	€ 200,00
13	Bubbert	Fleur	NVJ Cursus Podcast maken - basis	€ 250,00
14	Buck, de	Merel	Cursus Academie voor de Rechtstaat	€ 1.090,00
15	Cheng	Qian Wen	NICAR conference & 4 daags Data Journalism Bootcamp	€ 4.660,00
16	Coppes	Leonie	Het Onderzoekslab (apr. t/m sept 2023)	€ 5.400,00
17	Coppes	Leonie	Vergoeding ticketactie Dataharvest 2023	€ 250,00
18	Cornelia	Naima	de Investico Masterclass 2023/2024	€ 11.136,00
19	Dequeker	Simon	Investico verlenging 2022-2023	€ 800,00

Bijlage 3A Toekenningen Beurs Journalistieke Ontwikkeling
(voorheen: Beurs Expertisebevordering)

20	Duin	Maartje	Meeting of Independent Radio Producers, een tweedaagse bijeenkomst / conferentie voor onafhankelijke radio- en podcastmakers (verzilpering BEB-voucher)	€ 500,00
21	Dupont-Nivet	Daphné	Coaching door Rosanne Kropman via Mentorenprogramma Vrouw en Media	€ 490,00
22	Estrada	Adrián	De Meestervertellers Academie van de Stichting Verhalende Journalistiek (verzilpering BEB-voucher)	€ 820,00
23	Etemad	Mina	Cursus leren modereren	€ 1.030,00
24	Geurts	Olaf	Programma expertisebevordering energiesector	€ 795,00
25	Groeneveld	Laurens	-Online cursus Woo-en(Wobben) bij de NVJ -Cursus Spaans A2.1, A2.2. Cervantes instituut -Cursus onderzoeksjournalistiek bij de NVJ	€ 405,00
26	Hofman	Lennart	NVJ Academy 'Onderzoeksjournalistiek', NVJ Academy 'Online Cursus Woo-en (de nieuwe WOB)' en bezoek aan drie wapenbeurzen	€ 360,00
27	Hofman	Lennart	Vergoeding ticketactie GIJC 2023	€ 750,00
28	Honée	Louise	De cursus 'Het journalistieke interview' aan de Hoge school Utrecht	€ 2.660,00
29	Hordijk	Lucien	Individueel maatwerk programma Kennisoverdracht - Axon Healthcare (verzilpering BEB-voucher)	€ 900,00
30	Hummels	Franka	Winter School "How to document the present: Oral History and Memory of the War"	€ 2.375,00
31	Janssen	Gerard	De conferentie 'Hacking in Parallel'	€ 960,00
32	Jeu, de	Mathilde	Cursus Verslaggeving in conflictgebieden van de NVJ	€ 875,00
33	Jong, de	Beitske	Makersdag (track 3) van het Oorzaken Festival	€ 260,00
34	Jongebloed	Jantine	Cursus "Brainstormen in je eentje"	€ 420,00

Bijlage 3A Toekenningen Beurs Journalistieke Ontwikkeling
(voorheen: Beurs Expertisebevordering)

35	Kabel	David	Basiscursus financiële journalistiek	€ 850,00
36	Kabel	David	De cursus Schrijftraining bij de Schrijversvakschool	€ 1.270,00
37	Klaver	Kelly	Vergoeding ticketactie VVOJ-Conferentie 2023	€ 200,00
38	Kleyngeld	Arwen	Data als kans	€ 1.545,00
39	Klooster, ten	Daphne	Investico verlenging 2022-2023	€ 800,00
40	Klop	Julian	Zoek Het Uit Leidinggeven aan journalistiek onderzoek	€ 1.320,00
41	Kluit	Anne-Geer	Het Onderzoekslab	€ 4.515,00
42	Koeyvoets	Christa	Vergoeding ticketactie Dataharvest 2023	€ 250,00
43	Koppen, van	Manon	NTI cursus Python programmeren (verzilvering BEB-voucher)	€ 500,00
44	Kropman	Rosanne	Vergoeding ticketactie GIJC 2023	€ 750,00
45	Lam	Monica	Bijscholing in datajournalistiek, door het bijwonen van de volgende conferenties: - VVOJ Conferentie in Gent (november 2023) - Media van Morgen in Amsterdam (november 2023)	€ 815,00
46	Leeuwen, van	Erik	Training (journalistieke) presentatievaardigheden door Machteld Kooij	€ 500,00
47	Logger	Bram	International Journalism Festival in Perugia	€ 605,00
48	Louman	Muriël	de Investico Masterclass 2023/2024	€ 11.136,00
49	Luimes	Tim	Vergoeding ticketactie GIJC 2023	€ 750,00
50	Menses	Marthe	Data als kans	€ 685,00
51	Minczeles	Cathérine	Jaarplan: Masterclass Financiële Journalistiek, Het Onderzoekslab (apr. t/m sept 2023), Dataharvest, cursus 'column schrijven' aan de Schrijversvakschool en het Global Investigative Journalism Conference in Gothenburg	€ 6.885,00
52	Moeys	Noah	Cursus Verslaggeving in conflictgebieden van NVJ Academy	€ 865,00
53	Moeys	Noah	Vergoeding ticketactie GIJC 2023	€ 750,00
54	Moeys	Noah	Vergoeding Veiligheidstraining 2023	€ 150,00

Bijlage 3A Toekenningen Beurs Journalistieke Ontwikkeling
(voorheen: Beurs Expertisebevordering)

55	Nelissen	Carmen	De NVJ-cursus Onderzoeksjournalistiek en de NVJ-cursus Interviewen met durf (verzilvering BEB-voucher)	€ 500,00
56	Nelissen	Bart	Masterclass interviewen (verzilvering BEB-voucher)	€ 500,00
57	Nelissen	Bart	Workshop interviewtechnieken en montage van nieuwsitems (verzilvering BEB-voucher)	€ 500,00
58	Niessen	Daniël	Het journalistieke interview, cursus aan de HU	€ 1.750,00
59	Nur	Qali	Schik Podcast School en Arabische taalcursus voor gevorderden	€ 3.895,00
60	Oukhiar	Ilham	Vergoeding ticketactie Dataharvest 2023	€ 250,00
61	Plas, van de	Rens	Vergoeding ticketactie VVOJ- Conferentie 2023	€ 200,00
62	Ploegman	Judith	De opleiding Documentary van scholingsinstituut Reducation	€ 7.080,00
63	Polm	Sophie	Investico verlenging 2022-2023	€ 800,00
64	Raalte, van	Jeroen	Data als kans	€ 730,00
65	Ramaer	Coen	Cursus Datajournalistiek aan de Hogeschool Utrecht	€ 2.000,00
66	Ramaer	Joost	International Journalism Festival (IJF) in Perugia	€ 855,00
67	Ruijter	Mara	Het Onderzoekslab (apr. t/m sept. 2023)	€ 5.400,00
68	Santen, van	Annelies	Workshop voice-over Charles Groenhuijzen (verzilvering BEB- voucher)	€ 500,00
69	Sardari	Reza	Deeltijdopleiding Onderzoeksjournalistiek & Ondernemen bij Open Eyes Institute	€ 7.990,00
70	Schipper	Meike	Vergoeding ticketactie VVOJ- Conferentie 2023	€ 200,00
71	Schramade	Krijn	Vergoeding Veiligheidstraining 2023	€ 150,00
72	Sengers	Fred	Tweedaagse training Verhalende Podcasts Maken bij 2 of the Guys Trainersburo	€ 990,00
73	Sluisdom	Renate	Vergoeding ticketactie GIJC 2023	€ 750,00
74	Soepenbergh	Jessy	Verslaggeving in conflictgebieden van de NVJ (Verzilvering BEB- voucher)	€ 500,00
75	Spaans	Vera	De cursus Leren Modereren	€ 1.175,00
76	Sudiono	Tonya	Vergoeding ticketactie VVOJ- Conferentie 2023	€ 200,00
77	Tjan A Way	Euritha	Vergoeding ticketactie GIJC 2023	€ 2.100,00

Bijlage 3A Toekenningen Beurs Journalistieke Ontwikkeling
(voorheen: Beurs Expertisebevordering)

78	Treffers	Laurie	Het Onderzoekslab	€ 4.430,00
79	Twaalfhoven	Sterre	Bijdrage voor de master 'Ethnographic and Documentary Films' aan de University College London	€ 10.000,00
80	Ubbens	Charlie	de Investico Masterclass 2023/2024	€ 11.136,00
81	van den Braber	Coen	Vergoeding Veiligheidstraining 2023	€ 150,00
82	van der Sterren	Luuk	Vergoeding ticketactie Dataharvest 2023	€ 250,00
83	van der Sterren	Luuk	Vergoeding ticketactie VVOJ-Conferentie 2023	€ 200,00
84	Veer, de	Marieke	Samengesteld traject: Opleiding Open Eyes, Camjo-opleiding van Open Studio, Summer School Vers Pers en Transom Storytelling Workshop van Rob Rosenthal	€ 9.260,00
85	Velden, van der	Teun	Presentatietraining Petra Strik, persoonlijke begeleiding nadat ik al een groepstraining gevolgd heb (verzilvering BEB-voucher)	€ 500,00
86	Verbrugh	Roos	Vergoeding ticketactie VVOJ-Conferentie 2023	€ 200,00
87	Verhoef	Gijs	Vergoeding Veiligheidstraining 2023	€ 150,00
88	Verkerk	Adriana	Onderzoeksjournalistieke begeleiding van Anne de Blok	€ 3.150,00
89	Vermond	Bas	Vergoeding ticketactie GIJC 2023	€ 750,00
90	Vernooij	Willem	Vergoeding ticketactie VVOJ-Conferentie 2023	€ 200,00
91	Vollebregt	Milou	Vergoeding ticketactie VVOJ-Conferentie 2023	€ 200,00
92	Voogt	Felix	De podcastschool van AudioCollectief SCHIK (Verzilvering BEB-voucher)	€ 1.000,00
93	Vooren, van de	Jurryt	Data als Kans: een cursusreeks over het gebruik van grootschalige multimediale databronnen.	€ 1.450,00
94	Vos	Simone	Vergoeding ticketactie VVOJ-Conferentie 2023	€ 200,00
95	Wessels	Patricia F.	Vergoeding Veiligheidstraining 2023	€ 150,00
96	Wichgers	Lisanne	Het Onderzoekslab	€ 3.800,00
97	Wichgers	Lisanne	Vergoeding ticketactie VVOJ-Conferentie 2023	€ 200,00

Bijlage 3A Toekenningen Beurs Journalistieke Ontwikkeling
(voorheen: Beurs Expertisebevordering)

98	Wilkens	Lysanne	Het Onderzoekslab (apr. t/m sept. 2023) en Global Investigative Journalism Conference (GIJN) in Gothenburg	€ 5.400,00
99	Wilschut	Jaco	de Investico Masterclass 2023/2024	€ 11.136,00
100	Witte	Astrid	Bijdrage jaaropleiding Onderzoeksjournalistiek & Ondernemen bij Open Eyes Institute Amsterdam	€ 2.908,00
101	Woude, van der Hanne		Inkomstenderving en onkosten die nog gaan komen voor post-hbo cursus het Journalistieke Interview aan de HU	€ 1.250,00
102	Woude, van der Marc		Vergoeding ticketactie Dataharvest 2023	€ 250,00

Coachingstoekenningen in combinatie met projectsubsidies binnen de Regeling Bijzondere Journalistiek en Regeling Onderzoeksjournalistiek:

	Achternaam	Voornaam	Project	Bedrag
1	Keuchenius	Anthon	Pop up store & exhibition Zuivere koffie & live journalism	€ 250,00
2	Vriend & De Vri	Eva & Nathan	De asielzoekers van Schokland	€ 500,00
3	Boer	Hester	Kamp Erika	€ 250,00
4	Kaper	Joris	PSV in de Tweede Wereldoorlog	€ 250,00
5	Godschalk	Lara	Jazzisme	€ 250,00
6	Haringsma	Phaedra	De vergeten tragedie van Brokopondo	€ 250,00
7	Sluisdom	Renate	De geheime (Afrikaanse) talen van Suriname	€ 250,00
8	Sluisdom	Renate	De geheime (Afrikaanse) talen van Suriname	€ 250,00

Bijlage 3B. Niet-gehonoreerde subsidieverzoeken Beurs Journalistieke Ontwikkeling

Van de 70 ingediende aanvragen zijn er 8 op inhoudelijke gronden afgewezen. Daarnaast zijn 3 aanvragen ingetrokken: de aanvrager besloot het traject niet meer te willen volgen, de aanvrager diende een geheel nieuwe aanvraag in of wegens persoonlijke omstandigheden. Eén aanvraag wordt op formele gronden afgewezen, wegens het niet voldoen aan de criteria.

Het bestuur heeft in totaal 8 aanvragen op inhoudelijke gronden afgewezen. De meest voorkomende redenen waren:

- twijfels over hoe de gekozen activiteit bijdraagt aan de professionele ontwikkeling van de aanvrager op het gebied van onderzoeksjournalistiek;
- ontbreken van minimaal twee jaar (onderzoeks)journalistieke werkervaring of een afgeronde hbo- of wo-opleiding journalistiek;

	Scholingsactiviteit	Aangevraagd bedrag
1	Bezoek aan International Journalism Festival (Perugia, Italië), Dataharvest (Mechelen, België) & Global Investigative Journalism Network Conference (Gothenburg, Sweden)	€ 4.314,37
2	Coaching en cursus Column Schrijven	€ 5.429,00
3	Cursus 'Leren Modereren'	€ 513,08
4	Data als kans	€ 1.705,32
5	Een taalcursus van een maand lang in Toulouse bij ESL.	€ 4.530,37
6	Loopbaancoaching bij Jolan Douwes (Ervaren Register Loopbaanadviseur)	€ 1.330,80
7	Master's Programme in Investigative Journalism aan de Universiteit van Göteborg	€ 20.505,00
8	Privécursus Italiaanse les bij Alessandra Antonello	€ 1.876,36

Bijlage 4 – Financiële afwikkeling

Bij de bepaling van de omvang van het subsidiebedrag wordt uitgegaan van de volgende normen:

Regeling Projectsubsidies

- Onkosten (reis-, verblijf- en kantoorkosten) worden à fond perdu toegekend;
- Honorariumbijdrage van maximaal € 2.900 per fulltime maand (het aantal maanden is begrensd, de maximaal toe te kennen subsidie bedraagt € 23.000, voor projecten met meerdere aanvragers €35.000);
- Er kan alleen subsidie worden aangevraagd voor nog te verrichten werkzaamheden/nog te maken onkosten, gerekend vanaf indiening van de aanvraag;
- Bij boekprojecten moesten tot 2019 honoraria tot 75% van het uitgekeerde bedrag worden terugbetaald uit eventueel te ontvangen royalty's. In 2020 en 2021 werd als coronamaatregel afgezien van deze terugbetaling. Met ingang van 2023 geldt een royalty-afdracht van jaarlijks 10% van de aan de auteur uit te keren royalty's, vanaf 2.000 gedrukte exemplaren. Het Fonds BJP ontvangt royalty's over zowel gedrukte boeken als e-books, met een maximum van 100% van het toegekende subsidiebedrag (honorarium, onkosten en overhead samen).;
- Van de toegekende subsidie wordt bij aanvang twee derde deel uitgekeerd, het resterende bedrag wordt overgemaakt nadat het project is voltooid, de publicatie in het bezit is van het Fonds BJP en aan alle andere voorwaarden is voldaan;
- Desgevraagd moet de ontvanger van subsidiegelden een afrekening overleggen van de gemaakte kosten. Het is mogelijk dat bij wijze van uitzondering, op grond van het bijzondere karakter van een aanvraag of project, van deze regels wordt afgeweken.

Beurs Expertisebevordering

- Onkosten (reis-, verblijf- en kantoorkosten) worden à fond perdu toegekend;
- Tegemoetkoming in de tijdsinvestering van maximaal € 2.900 per fulltime maand;
- Er kan alleen een beurs worden aangevraagd voor nog plaats te vinden scholingsactiviteiten, gerekend vanaf indiening van de aanvraag;
- Van de toegekende subsidie wordt bij aanvang twee derde deel uitgekeerd, het resterende bedrag wordt overgemaakt nadat de activiteit is afgerond en de evaluatie is ingevuld;
- Desgevraagd moet de ontvanger van subsidiegelden een afrekening overleggen van de gemaakte kosten.

Het Fonds kan ertoe besluiten de subsidie of beurs geheel of gedeeltelijk terug te vorderen dan wel de resterende subsidie niet uit te betalen, indien:

- Het project niet, of niet geheel, wordt uitgevoerd binnen de afgesproken termijn;
- Het project niet overeenkomstig de door het Fonds BJP gehonoreerde aanvraag is uitgevoerd;
- De aanvrager in strijd handelt met de in de leidraad vastgelegde voorwaarden;
- Een voor de beoordeling van de aanvraag relevante omstandigheid niet of onjuist is vermeld;
- De door het Fonds BJP verleende steun niet in de publicatie(s) is vermeld.

Het Fonds kan, op grond van een met redenen omkleed verzoek van degene aan wie subsidie is verleend, besluiten van terugvordering af te zien.

Bijlage 5. Prijzen & Nominaties

Regeling Bijzondere Journalistiek

Carola Houtekamer, Jaap van Heusden, Jefta Varwijk – Multimediale productie: “Blauw Licht, herinneringen van een ambulancebroeder (NRC)

Winnaar De Tegel 2022, categorie: Interview

Jan Banning – Het Oordeel. De zaak Christina Boyer (Schilt Publishing)

Longlist Brusseprijs 2023

Judith Koelemeijer – Biografie Etty Hillesum (Uitgeverij Balans)

Longlist en shortlist Libris Geschiedenisprijs 2023

Longlist Boekenbon Literatuurprijs 2023

Marcel Metze – Hoog Spel: De politieke biografie van Shell (Uitgeverij Balans)

Longlist en shortlist Libris Geschiedenisprijs 2023

Naomi Steijger – Podcast: Zwermelingen (VPRO)

Uitgelicht in lijst ‘De beste podcasts van 2023’ door VPRO Podcastgids

Regeling Onderzoeksjournalistiek

Adrian Estrada en Angeniet Berkers – Artikel met fotografie: Een schandaal, een pandemie en een oorlog: hoe elke crisis dezelfde Rotterdamse gezinnen raakt (Vers Beton)

Nominatie De Tegel 2023, categorie: Regionaal/Lokaal

Annegriet Wietsma – Podcast: De Zwembadclub (NPO Radio 1)

Uitgelicht in lijst ‘De beste podcasts van 2023’ van Trouw

Anne Branbergen – Artikel: Een tapijt van hazelnoten (De Groene Amsterdammer)

Winnaar De Loep 2022, categorie: Signalerende journalistiek

Anouk Kootstra et al. – Artikelen: DUO beschuldigt studenten met migratieachtergrond opvallend vaak van fraude (De Groene Amsterdammer, Trouw, Investico)

Nominatie De Tegel 2023, categorie: Onderzoek

Christoph Schmidt – Boek: Dé EU bestaat niet: Hoe democratisch is de Europese politiek? (De Arbeiderspers)

Longlist Prinsjesboekenprijs voor het beste politieke boek 2023

Gerard Janssen – Boek: Hackers. Over de vrijheidsstrijders van het internet (Thomas Rap)

Longlist Brusseprijs 2023

Jan-Hein Strop & Stefan Vermeulen – Boek: Sywerts miljoenen. De jacht op het mondkapjesgoud (Follow The Money)

Longlist en shortlist Brusseprijs 2023

Jaap van den Beukel – Fotoproject: Mijn Noord (de Volkskrant & AT5)

Nominatie Dutch Photographers SO Awards 2023

Bijlage 5. Prijzen en Nominaties

Jasper Been en Jeroen Groot – Multimediale productie: Rabobank en de ontbossers (Het Financieele Dagblad)

Nominatie De Tegel 2023, categorie: CBS Data

Jelle Krings – Fotoreportage: Finalist: Evacuation Train (National Geographic)

Finalist voor Pictures of the Year International, categorie: War in Ukraine

Daily Life

Jeroen Visser – Boek: Noord-Korea zegt nooit sorry (Das Mag)

Longlist Brusseprijs 2023

Nicole Terborg – Podcast ‘Kweekje, mi kweekipikin’ (VPRO)

Uitgelicht in lijst ‘De beste podcasts van 2023’ van VPRO Podcastgids

Uitgelicht in lijst ‘De beste podcasts van 2023’ van Het Parool

Maarten Dallinga – Podcast: Niet van de Wereld (Omroep Gelderland)

Nominatie De Tegel 2022, categorie: Audio/Podcast

Nominatie Regiohelden Awards, categorie: De Luistervink

Maurice Swirc - De Indische Doofpot (De Arbeiderspers)

Winnaar Brusseprijs 2023

Marieke Rotman, Felix Voogt, Sebastiaan Grosscurt et al. – Artikelen: Boeren zonder grenzen (Tubantia, Investico, Eindhovens Dagblad)

Nominatie De Tegel 2023, categorie: CBS Data

Rinke van der Molen – Radiodocumentaire: Het gebutste brein van mijn vader (2Doc)

Nominatie Prix Europa 2023

Teun Voeten – Drug van de Duivel. De wereldwijde opmars van Crystal Meth (Pelckmans Uitgeverij)

Longlist De Loep 2022, categorie: Signalerend

Tjitske Lingsma – Artikel: Seksueel misbruik door bisschop en Nobelprijswinnaar Belo (De Groene Amsterdammer)

Winnaar De Loep 2022, categorie: Opsporende journalistiek

Tobias van der Valk & Beike Looijse – Podcast: Hoge Bomen. Jumbo: van supermarkt naar supermacht (BNR)

Nominatie De Tegel 2022, categorie: Audio/Podcast

Beurs Expertisebevordering

Bijou van der Borst, Karlijn Saris, Romy van Dijk, Coen Ramaer en Janna Nieuwenhuijzen - artikel: Gooien met grond: de verdozing van Nederland gepubliceerd (De Groene Amsterdammer en Investico)

Volgden mede met steun van het Fonds BJP de Investico Masterclass en wonnen daarmee De Loep 2022, categorie: ASN Aanmoedigingsprijs

Regeling Jong Talent

Jasper Been, trainee bij Het Financieele Dagblad – Artikel: De Groninger Gasmiljarden (Het Financieele Dagblad)

Winnaar De Tegel 2022, categorie: Pionier

Matthijs van Dam, trainee bij Trouw – Artikel: ‘Gastarbeider’ in Qatar: ‘Ik dacht dat ik ging sterven’ (Trouw)

Nominatie De Tegel 2022, categorie: Pionier

Romee Tap, trainee bij Omroep Gelderland

Genomineerd voor ‘Beste nieuwkomer in 2022’

Bijlage 6A. Verschenen publicaties Regeling Bijzondere Journalistiek

	Auteurs:	Project:	Publicatievorm:	Verschenen bij:
1	Aerts Lara & Coppejans, Ernst	Intersekse	Fotoproject	Het Parool, NRC
2	Amatmoekrim, Karin	In wat voor land leef ik eigenlijk	Boek	Prometheus
3	Benda-Beckmann von, Bas	Het kleedje voor Hitler: een familiegeschiedenis	Boek	Querido
4	Bij van der, Fleur	Loesje, de biografie (journalist-in-residence NIAS)	Boek	Querido
5	Blok, Mischa	Mama Lee	Boek	Meulenhoff
6	Brouwer, Erik	Leen Sanders. De bokser die levens redde in Auschwitz	Boek en artikel	Thomas Rap, De Nieuwe Revu
7	Corner, Rachel	Krachtige pirouettes in de kelder	Fotoproject	De Groene Amsterdammer
8	Doppert, Monique	Amsterdam, de roze geschiedenis	Boek	Boom uitgevers Amsterdam
9	Frank, Brankele	Over de kop	Boek	Das Mag
10	Houwelingen van, Karlijn	Komt een olifant bij de dokter	Boek	Murrow
11	Kleijer, Pauline	Cinema Express	Boek	Uitgeverij Fragment
12	Koopman, Edwin et al.	Een utopie die niet bestaat	Artikel	De Groene Amsterdammer
13	Kropman, Rosanne	Het donkerste donker	Boek	Nieuw Amsterdam
14	Lit van, Anya & Itzkovitch, Hadas	Love Zone	Fotoproject	Trouw
15	Maas, Jonathan	Een broer als Manuel	Boek	Uitgeverij Balans
16	Melissen, Hans Jaap	Van oorlog ga je houden	Boek	De Geus
17	Merkens, Jessica	Op eigen houtje	Boek	Ambo Anthos
18	Metze, Marcel	Hoog Spel: De politieke biografie van Shell	Boek	Balans
19	Nijboer, Ronald	Wereldzee in de polder	Boek	Uitgeverij Harper Collins
20	Noord van, Lidewey	Verhalen uit de volgwagen	Boek	Atlas Contact
21	Oomen, Mar	Kigilya wil naar huis	Artikel	De Groene Amsterdammer
22	Oosterhoff, Inge	Indische Nederlanders in Amerika	Artikel	De Groene Amsterdammer

Bijlage 6A. Verschenen publicaties Regeling Bijzondere Journalistiek

23	Rijken, Kemal	Monarchie, koningshuizen in Europa vanaf 1940, geschiedenis, uitdagingen en overlevingskansen	Boek	Ambo Anthos, HP/De Tijd, De Groene Amsterdammer
24	Scheijen, Sjeng	Gelukskind, het leven van Hans van Manen	Boek	Prometheus
25	Scholten, Wilfred	Dansen op het Dodenkoord	Boek	Boom Uitgevers
26	Schoonenboom, Merlijn	Het gezicht. Een cultuurgeschiedenis van sluier tot selfie	Artikelen en boek	Atlas Contact & De Groene Amsterdammer
27	Schreuder, Esther	Tonia Stieltjes. Activiste, model en wilskracht dokter	Boek	Waanders Uitgeverij
28	Sedee, Menno	De man als probleem	Artikelen	Vrij Nederland
29	Steijger, Naomi	Zwermlingen	Podcastserie	VPRO
30	Terborg, Nicole	Kweekje, mi kweekipikin	Podcastserie	VPRO
31	Thomas, Casper	Amerika's laatste kans	Boek	Atlas Contact
32	Veldhuis, Patricia	Wie wil er voor de klas?	Boek en artikel	Nijgh & Van Ditmar, NRC
33	Viet de, Arie	Boerenzoon in het verzet, Piet Groenewege 1920-1942	Boek en artikelen (print)	Kick Uitgevers, De Eendrachtbode
34	Visser-Kieboom, Hannie en Monster, Alex	Vermissing Germa van den Boom	Artikelenreeks	De Stad Gorinchem
35	Vries de, Marleen	Verlicht en vilein	Boek	Uitgeverij Balans
36	Vuijsje, Herman	Wij waren geen soldaat	Boek en artikelen	Walburg Pers, HP/De Tijd
37	Zee van der, Sytze	Willy Lages, Ceremoniemeester van de dood	Boek	Prometheus
38	Zonneveld, Michiel	Het Groene Plan van de Arbeid	Artikelenreeks	De Groene Amsterdammer

Bijlage 6B. Verschenen publicaties 2023
Regeling Onderzoeksjournalistiek

	Auteurs:	Project:	Publicatievorm:	Verschenen bij:
1	Bakkeren, Hanno	Afvalverbranding- en import, reststromen en risico's voor mens en milieu	Artikelen	Follow The Money
2	Bloemink, Sanne & Mulder, Frank	Elementen voor een duurzame toekomst	Artikelenreeks	De Groene Amsterdammer
3	Boer den, Hester	Kamp Erika	Boek en artikel	Atlas Contact, De Groene Amsterdammer
4	Borg Ter, Lucette	Toezicht houden of weggijken?	Artikel	NRC
5	Borg ter, Lucette	Hoe de beeldende-kunstsector worstelt met klimaattransitie	Artikel	NRC
6	Boström, Charlotte	Waarom Zweedse Vrouwen niet gratis werken	Boek	Uitgeverij Balans
7	Brink van den, Elyse	Lhbt in Ede	Artikelenreeks (Dossiersubsidie)	Ede Stad
8	Bruls, Willem	Een zucht van Aleppo	Boek	Jurgen Maas Uitgeverij
9	Clemens, Robin Alysha	Oselyata	Fotoreportage	NRC, Straatkrant Z!
10	Colson Manon & Nieuwkoop Barbara	Een nieuw leven in Heerlen	Artikelen, podcastaflevering, documentaire	L1
11	Cooker de, Jessy & Brugman, Marius	Duurzaamheidsbeleid bij Nederlandse profvoetbalclubs	Artikel	Brabants Dagblad
12	Debruyne, Arthur	De Mexicaans methode	Boek	Ambo Anthos
13	Deceuninck Zoë & Coblijn van, Mirjam	Surilines Onderwijs	Artikelenreeks	NieuwWij, AfroMagazine, Parbode

Bijlage 6B. Verschenen publicaties 2023

Regeling Onderzoeksjournalistiek

14	Dijk van, Romy et al.	De toenemende online lhbt+-haat	Artikel	De Groene Amsterdammer
15	Dillen, Manon & Sneep, Willemijn	Emancipatie van Oost-Europese Rotterdamers	Artikel	Vers Beton
16	Dorssen, Thijs	De gevolgen van de cryptocrash	Radiouitzending en artikel	Pointer
17	Ende van den, Teun	Grote investeerders op de woningmarkt	Artikelen (Dossiersubsidie)	Vers Beton
18	Estrada, Adrián & Berkers, Angeniet	Een schandaal, een pandemie en een oorlog: hoe elke crisis dezelfde Rotterdamse gezinnen raakt	Artikel en fotoreportage	Vers Beton
19	Estrada, Adrián & Voogt, Felix	De verduurzaming van de chemische industrie	Artikelen	De Groene Amsterdammer, Trouw
20	Fidder, Marijn	Disability laws	Artikel (print)	National Geographic
21	Floris, Meinardi	Strijdbaar	Documentaire	RTV Utrecht
22	Groeneveld, Laurens	Gelekte documenten bewijzen tot nu toe onbekende connecties tussen Rusland en de PVV	Artikel	Follow The Money
23	Groot de, Dolf	Onrecht	Boek	Alfabet Uitgevers
24	Groot, Jeroen et al.	Rabobank en de ontbossers	Multimediale productie	Het Financieele Dagblad
25	Haaij, Sarah & Buijs, Marieke	Een onderzoek naar de rol van farmaceuten bij psychische zorg aan mensen in nood	Artikel	Trouw, Vrij Nederland, De Groene Amsterdammer

Bijlage 6B. Verschenen publicaties 2023

Regeling Onderzoeksjournalistiek

26	Haegens, Koen	Op zoek naar de verstrooide tijd (journalist-in-residence Buitenplaats Doornburgh)	Boek	Ambo Anthos
27	Heinermann, Claudia	Siberian Exiles II	Fotoboek	
28	Hess Schuurman, Marije	Help: het geheim van goede hulp	Podcastserie	KRO-NCRV
29	Hijink, Marc	Focus: De wereld van ASML Het machtsspel om de meest complexe machine op aarde	Boek en artikel	Balans, NRC
30	Hofman, Lennart & Groeneveld, Laurens	Tussenhandelaren verdienen goud geld aan wapenleveranties aan Oekraïne	Artikel	NRC
31	Hordijk, Lucien	Farmamarketing	Artikelen	Follow the Money
32	Jeu, de Mathilde & Berg van den, Irene	Fast Food Nation	Artikelen	Vers Beton, Den Haag Centraal, Vrij Nederland
33	Kabel, David	Hulp bij stalking, hoe ver mogen privédetectives gaan?	Radiouitzending	Pointer Radio
34	Kemman Alex	Grenshekken	Artikel en fotoreportage	Trouw
35	Kerkhoven van, Marco	Hoe de landbouwindustrie via de Wageningse landbouwuniversiteit zelf de spelregels schrijft voor toelating van hun pesticiden	Artikel	Vrij Nederland
36	Keuchenius, Anthon	Een goeie bak koffie kan veel goeddoen	Artikel	Vrij Nederland, Mo* Magazine

Bijlage 6B. Verschenen publicaties 2023

Regeling Onderzoeksjournalistiek

37	Klaassen, Saskia	Bij de wijkrechtbank op Zuid begint het rechte pad vaak met verplichte hulp	Artikel	Vers Beton
38	Kodde, Jacomien	De werf	Documentaire	Omroep Zeeland
39	Kootstra, Anouk	Fraudesysteem DUO	Artikelen	Investico, Trouw, De Groene Amsterdammer
40	Krings, Jelle	Het Oekraïense spoor: een belangrijk wapen in de oorlog tegen Rusland	Fotoreportage (print)	National Geographic
41	Kuijsters, Marleen	Hoe vergaat het Brabantse pardonners?	Video en artikel	Brabants Dagblad, Het Algemeen Dagblad
42	Langeler, Thereza	Strijd om stikstofruimte: Welke toekomst heeft de boer in Noord-Nederland?	Artikelen	Dagblad van het Noorden, Leeuwarder Courant
43	Menkhorst, Roos & Spijkerman, Catrien	Personeelstekorten in de ouderenzorg: 'Wij zijn slijtende werkpaarden'	Artikel	De Groene Amsterdammer
44	Olsthoorn, Ronald	De Strijd om de Havenstraat	Documentaire	AT5
45	Oosterhoff, Inge	Rohingya in Nepal: Een leven in limbo	Artikel	De Groene Amsterdammer
46	Plas van de, Rens et al.	Limburg broeiest van extreemrechtse groeperingen: van hardcore neonazi's tot radicaalrechts	Artikelen	De Limburger
47	Ponsteen Sharon Dijken van Margriet & Gaiwa Slooten	Verzwegen arbeidsongevallen in de zorg	Artikelen	Tubantia, Dagblad van het Noorden, Brabants Dagblad

Bijlage 6B. Verschenen publicaties 2023

Regeling Onderzoeksjournalistiek

48	Raadschelders, Ellen	Klimaatfinanciering komt in bosrijk Suriname moeizaam tot stand	Artikelen	Trouw, Parbode
49	Raalte van, Jeroen	Affaire De Mos	Artikelen	Den Haag Centraal
50	Ramaer, Joost & Keken van, Kim	De sluipende commercialisering van de Nederlandse publieke omroep	Artikelen	Vrij Nederland
51	Rammeloo Eva	Alles onder controle	Boek en artikel	Uitgeverij Balans, Trouw
52	Reek van den, Piet, Hoogenraad, Laura & Dielesen, Rosalie	De prijs van bestrijdingsmiddelen: omwonenden voelen zich een proefkonijn	Artikel en radiouitzending	Pointer
53	Reijnders, Maarten	De hackers die Nederland veranderden	Boek	Uitgeverij Podium
54	Rijk de, Mirjam	Help het kapitaal neemt ons over	Artikelenreeks	De Groene Amsterdammer
55	Roelen, Niels & Joolen van, Olof	Sporen. Veteranen na hun missie	Boek en artikelen	Volt, de Telegraaf
56	Ronner, Eline	De koude crypto-oorlog	Podcastserie en artikelen	BNR
57	Rotman, Marieke, Voogt, Felix & Grosscurt, Sebastiaan	Boeren zonder grenzen	Artikelen	Brabants Dagblad, Eindhovens Dagblad, BN De Stem, De Groene Amsterdammer, Tubantia, De Gelderlander
58	Royen van, Marjon	Illegale goudmijnen in Brazilië	Artikelen	De Groene Amsterdammer
59	Saris, Karlijn et al.	TikTok als fuik van de eetstoornis	Artikel	De Groene Amsterdammer
60	Schipper, Meike	Data Dilemma	Artikel	Lilith Magazine
61	Schmidt, Christoph	De EU bestaat niet	Boek en artikel	De Arbeiderspers, Trouw

Bijlage 6B. Verschenen publicaties 2023

Regeling Onderzoeksjournalistiek

62	Schot, Evaline	Leegloop team belastingen Veenendaal	Artikel	Bureau Spotlight, De Rijnpost, De Woudenberger
63	Slegers, Saar	Vriend of Vijand (journalist-in-residence NIAS)	Podcastserie	Argos (NPO Radio 1)
64	Slingerland, Claire	Verstoten	Documentaire	AT5
65	Sterren van der, Luuk	Reconstructie VanMoof	Artikel	NRC
66	Stravens, Manon & Berg van den, Irene	Douwe Egberts weet niet waar zijn 'verantwoorde' koffiebonen vandaan komen	Artikel	Vrij Nederland
67	Tim Luimes & Tomas Vanheste	Langzaam begint het PFAS-gevaar Europa te dagen	Artikelen	NRC
68	Tomesen Remco & Mooi, Joya	Nederland en de Apartheid	Podcastserie	Omroep MAX
69	Uijtewaai, Rosa & Blankestijn, Maureen	Tegen visserijgigant Parlevliet kan niemand meer op	Artikel	Het Financieele Dagblad
70	Van den Berg Ellen	Assad woont ook in Nederland	Artikelen en radiuitzending	Argos, Trouw
71	Van den Ham Xiangxia	China's Abandoned Children, Now They're returning	Documentaire	Cinemakers, VICE
72	Voogt Felix & Woude van der, Allart	Hoe het criminele circuit langzaam doordringt in de private huursector: 'Ze zitten zelfs in de vinexwijken'	Artikel	Vrij Nederland
73	Vreeke, Rinke	De Tripgeneratie	Radiodocumentaire	DOCS Radio 1

Bijlage 6B. Verschenen publicaties 2023

Regeling Onderzoeksjournalistiek

74	Vries de, Marco	Institutionele islamofobie bij de Belastingdienst	Artikel	De Groene Amsterdammer
75	Vrieze de, Jop	Zeldzame bijwerkingen na coronavaccinaties	Artikel	De Groene Amsterdammer
76	Weijnen, Parcival & Kuijpers, Dieuwertje	De nieuwe zedenwet	Artikel	Vrij Nederland
77	Wetzels, Hans	De Green Deal	Artikelenreeks	Vrij Nederland
78	Wever de, Robin & Cornelisse, Astrid	Welkom in de volksbuurt	Podcastserie	NPO Radio 1
79	Wichgers, Lisanne et al.	Brievenbusfirma's vluchten naar flexkantoren	Artikelen	De Groene Amsterdammer, Trouw, Investico
80	Wietsma, Annegriet & Redeker, Jelle	De zwembadclub	Podcastserie	NTR
81	Woude van der, Marc	Transparantie in de energietransitie	Artikelenreeks (Dossiersubsidie)	Ede Stad, Edese Vos

Bijlage 7. Begroting 2023

Begroting 2024 Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten	Geconsolideerde - totaalbegroting	Regeling Bijzondere Journalistiek (Culturele Basis- infrastructuur)	Regeling Onderzoeks- journalistiek (Coalitie- en Regeerakkoord)
A. BATEN	€ 4.694.788	€ 512.562	€ 4.182.226
subsidie OCW	€ 4.656.788	€ 474.562	€ 4.182.226
royalty's	€ 8.000	€ 8.000	€ 0
Andere inkomsten	€ 30.000	€ 30.000	€ 0
B. LASTEN	€ 4.694.788	€ 512.562	€ 4.182.226
B.1. beheerslasten	€ 427.915	€ 100.593	€ 327.322
<i>als % van de totale lasten</i>	9%	20%	8%
B.1.1. beheerslasten materieel	€ 137.636	€ 38.236	€ 99.400
huisvesting	€ 45.868	€ 10.868	€ 35.000
kantoorkosten	€ 27.018	€ 8.118	€ 18.900
verzekeringen	€ 3.270	€ 770	€ 2.500
boekhouding en salarisadministratie	€ 24.950	€ 4.950	€ 20.000
accountant en organisatieadvies	€ 19.180	€ 4.180	€ 15.000
algemene publiciteit en representatie	€ 18.950	€ 4.950	€ 14.000
governancekosten	€ 8.200	€ 2.200	€ 6.000
afschrijvingen	€ 10.200	€ 2.200	€ 8.000
rente	-€ 20.000	€ 0	-€ 20.000
B.1.2 beheerslasten personeel	€ 290.279	€ 62.357	€ 227.922
loonkosten niet toerekenbaar	€ 290.279	€ 62.357	€ 227.922
B.2. activiteitenlasten	€ 4.266.873	€ 411.969	€ 3.854.904
<i>als % van de totale lasten</i>	91%	80%	92%
B.2.1. activiteitenlasten materieel	€ 3.801.623	€ 369.219	€ 3.432.404
<i>als % van de totale lasten</i>	81%	72%	82%
Projecten	€ 2.173.018	€ 352.719	€ 1.820.299
Regeling Projectsubsidies	€ 1.306.768	€ 322.719	€ 984.049
Lira Fondssubsidie	€ 10.000	€ 10.000	€ 0
Ingrid Harmsstipendium	€ 20.000	€ 20.000	€ 0
Journalistiek+	€ 836.250	€ 0	€ 836.250
Ontwikkeling	€ 1.520.105	€ 0	€ 1.520.105
Traineeships Jong Talent	€ 942.000	€ 0	€ 942.000
Beurs Expertisebevordering	€ 365.105	€ 0	€ 365.105
Journalistiek+	€ 213.000	€ 0	€ 213.000
Versterking	€ 67.000	€ 0	€ 67.000
Overzicht journalistieke fondsen en scholing	€ 20.000	€ 0	€ 20.000
Veiligheid journalisten	€ 22.000	€ 0	€ 22.000
Journalistieke uitwisseling	€ 25.000	€ 0	€ 25.000
prijzen (Brusse) en stipendia	€ 41.500	€ 16.500	€ 25.000
B.2.2. activiteitenlasten operationeel	€ 465.250	€ 42.750	€ 422.500
<i>als % van de totale lasten</i>	10%		
adviescommissies	€ 55.500	€ 5.500	€ 50.000
projectcoördinatie	€ 139.700	€ 12.700	€ 127.000
projectmedewerkers	€ 169.400	€ 15.400	€ 154.000
voorlichting en communicatie	€ 55.000	€ 5.000	€ 50.000
ontwikkeling, advies, onderzoek en evaluatie	€ 34.650	€ 3.150	€ 31.500
automatisering projectadministratie	€ 11.000	€ 1.000	€ 10.000
C. RESULTAAT	€ 0	€ 0	€ 0

JAARREKENING 2023

van

STICHTING FONDS BIJZONDERE JOURNALISTIEKE
PROJECTEN

INHOUD

pag.

Jaarrekening 2023

Balans per 31 december 2023	1
Exploitatierekening over 2023	2
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	3
Toelichting op de balans per 31 december 2023	6
Toelichting op exploitatierekening over 2023	9
Bijlage Surplus - Regeling Onderzoeksjournalistiek 2018-2020	13
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	14

BALANS (na resultaatverdeling) PER 31 DECEMBER 2023

	31-12-2023		31-12-2022			31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€		€	€	€	€
ACTIVA					PASSIVA				
Vaste activa									
Materiële vaste activa		20.401		20.105	Eigen vermogen				
					Algemene reserve		240.720		220.006
Vlottende activa									
Vorderingen en overlopende activa	27.171		24.766		Kortlopende schulden				
					Vooruitontvangen subsidie OCW	1.411.684		1.758.614	
Liquide middelen	3.978.201		3.422.766		Nog te betalen subsidies	2.230.043		1.346.267	
					Belastingen en premies sociale verzekeringen	17.372		14.830	
					Overige schulden	125.954		127.920	
		4.005.372		3.447.532			3.785.053		3.247.631
Totaal activa		<u>4.025.773</u>		<u>3.467.637</u>	Totaal passiva		<u>4.025.773</u>		<u>3.467.637</u>

EXPLOITATIEREKENING OVER 2023

	Totaal Exploitatie 2023 €	Totaal Begroting 2023 €	RO Exploitatie 2023 €	RO Begroting 2023 €	RB Exploitatie 2023 €	RB Begroting 2023 €	RB Exploitatie 2022 €
<i>Baten</i>							
Directe opbrengsten							
Overige inkomsten							
Royalties/overige inkomsten	61.833	40.000	55.950	-	5.883	40.000	257
<i>Totale directe opbrengsten</i>	61.833	40.000	55.950	-	5.883	40.000	257
Subsidie Ministerie OCW							
Subsidie OCW	3.909.136	3.972.877	3.486.136	3.549.877	423.000	423.000	423.000
Loon- en prijsbijstelling	81.303	-	-	-	81.303	-	50.141
Overige bijdragen							
Verleende subsidie Lira Fondssubsidie Jonge Journalisten	10.000	12.000	-	-	10.000	12.000	10.000
Schenking Ingrid Harms Stipendium	20.000	-	-	-	20.000	-	-
overige donaties	75	15.000	-	-	75	15.000	-
Totale subsidies en bijdragen	4.020.514	3.999.877	3.486.136	3.549.877	534.378	450.000	483.141
Totale baten	4.082.347	4.039.877	3.542.086	3.549.877	540.261	490.000	483.398
<i>Lasten</i>							
Beheerlasten							
Beheerlasten materieel	124.208	133.052	106.251	104.886	17.957	28.166	33.962
Beheerlasten personeel	179.561	266.380	158.361	207.202	21.200	59.178	54.144
Totaal beheerlasten	303.769	399.432	264.612	312.088	39.157	87.344	88.106
Activiteitenlasten							
Activiteitenlasten materieel	3.239.839	3.280.499	2.799.768	2.924.093	440.071	356.406	385.341
Activiteitenlasten personeel	540.473	360.000	497.504	313.750	42.969	46.250	28.789
Totaal activiteitslasten	3.780.312	3.640.499	3.297.272	3.237.843	483.040	402.656	414.130
Totale lasten	4.084.081	4.039.931	3.561.884	3.549.931	522.197	490.000	502.236
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-1.734	-54	-19.798	54	18.064	-	-18.838
Saldo rentebaten en- lasten	22.448	-54	19.798	-54	2.650	-	-3.957
Exploitatieresultaat	20.714	-	-	-	20.714	-	-22.795
Het exploitatieresultaat is als volgt verdeeld:							
- Mutatie algemene reserve	20.714						- 22.795

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

De jaarrekening is ingericht overeenkomstig de eisen die in het kader van de Wet op het specifieke cultuurbeleid van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen worden gesteld. De eisen in het kader van de Wet op het specifieke cultuurbeleid zijn vervat in bepalingen uit het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen. De eisen zijn beschreven in het Handboek financiële verantwoording cultuursubsidies instellingen. RJ 640 'Organisaties zonder winststreven' wordt toegepast.

Rechtsvorm: stichting.

Handelsregister: ingeschreven onder dossiernummer 412094428.

Grondslagen van waardering

Tenzij hieronder anders is vermeld zijn activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De bedrijfsmiddelen zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde onder aftrek van de afschrijvingen. De afschrijving bedraagt een vast percentage van de aanschafwaarde en vindt plaats naar tijdsgelang op basis van de verwachte economische levensduur. Hierbij wordt rekening gehouden met de fiscale regelgeving.

Het afschrijvingspercentage bedraagt:

Computer: 20%.

Grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het saldo van de op de verslagperiode betrekking hebbende opbrengsten en kosten. De kosten zijn gewaardeerd tegen historische uitgaafprijzen.

De verantwoording van royalty's vindt plaats op basis van ontvangen opgaven en bankontvangsten van uitgevers tot en met het moment van vaststellen van de jaarrekening.

De verleende subsidies worden verantwoord in het jaar waarin de commissie het besluit tot toezegging heeft genomen.

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Subsidie

Het Fonds BJP ontving in 2021, 2022 en 2023 van OCW de volgende middelen:

- BIS-subsidie ten behoeve van de Regeling Bijzondere Journalistiek (RB);
- Middelen voor de Regeling Onderzoeksjournalistiek (RO), afkomstig uit:
 - o de regeerakkoordmiddelen (RA) die sinds 2018 worden toegekend;
 - o de coalitieakkoordmiddelen (CA) sinds 2022.

De middelen worden verantwoord via de exploitatierekening.

Daarnaast besteedde het Fonds BJP in 2023 middelen aan activiteiten die bekostigd werden uit het Surplus': tussen 2018 en 2020 toegekende en nog niet uitgegeven regeerakkoordmiddelen. Deze middelen worden tussen 2021 en 2024 volgens een vooraf opgestelde en door OCW goedgekeurde begroting alsnog uitgegeven. Deze middelen worden verantwoord in Bijlage 1. Regeling Onderzoeksjournalistiek 2018-2020 'Surplus'.

RB en RO

Met ingang van 2021 worden kosten die specifiek binnen de RB of de RO gemaakt worden toegerekend aan de betreffende regeling; algemene (beheers)kosten worden verrekend volgens een met OCW overeengekomen verdeelsleutel naar rato van de inkomsten, in 2023 is die verdeelsleutel naar rato van de inkomsten: 90% RO versus 10% RB. Deze verdeelsleutel is met het oog op de praktische uitvoerbaarheid afgerond op hele percentages.

Surplus

Met ingang van 2022 worden daarnaast kosten die specifiek binnen de RO van het betreffende jaar of het RO-surplus gemaakt worden toegerekend aan de betreffende regeling; algemene (beheers)kosten worden verrekend volgens een verdeelsleutel naar rato van de begrote inkomsten, in 2023 is die verdeelsleutel naar rato van de begrote inkomsten: 83% RO versus 17% RO-Surplus.

Fair Practice Ophoging

Met ingang van 2023 ontvangt het Fonds uit de coalitieakkoordmiddelen (CA) middelen ten behoeve van een fair practice ophoging (FPO) van de subsidietarieven. Deze tarieven gelden voor meerdere regelingen (projectsubsidies en beurs expertisebevordering). Het budget geeft ruimte voor tariefverhogingen van circa 25%. Omdat de FPO door het moment van de toekenning van de middelen op 1 september 2023 is ingegaan (op 2/3e van het jaar), is voor 1/3e deel van het jaar het verhoogde tarief in acht genomen. Daarom is een percentage van 16% voor de besteding voor deze regelingen toegeschreven aan het budget voor de FPO.

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Royaltyregeling

De door het Fonds BJP gehanteerde recoupementregeling voor boekprojecten is m.i.v. 2023 gewijzigd en voorziet in een royaltyafdracht van maximaal 100% van de verstrekte subsidie, op basis van een afdracht van maximaal 10% van de royalty-inkomsten voor de auteur per jaar. Van de bedragen die het Fonds BJP op basis van dit royaltyrecht tegemoet kan zien, is echter geen betrouwbare inschatting te maken vanwege de volgende omstandigheden:

- De ontwikkeling van de boekverkoop is een uiterst onzekere factor, op basis waarvan geen voorspellingen zijn te doen;
- Het royaltyrecht heeft betrekking op alle boekpublicaties waarvoor sinds de oprichting van het Fonds BJP in 1990 een honorariumsubsidie is verstrekt. Over het gros van deze boekprojecten ontvangt het fonds al geruime tijd geen royalty-inkomsten meer aangezien de verkoop is gestagneerd. Hiervoor geldt echter geen vaste termijn. Het is immers niet uitgesloten dat een boek na verloop van tijd weer gaat verkopen vanwege een hernieuwde actualiteitswaarde;
- Het royaltyrecht houdt geen rekening met het voorschot dat door de uitgever zelf aan de auteur is verstrekt. Wanneer hiervan sprake is, dan zal de uitgever dit voorschot namelijk altijd eerst met de auteur verrekenen voordat afdracht aan het Fonds BJP plaatsvindt.

In verband met de coronacrisis heeft het Fonds BJP in 2022, 2021 en 2020 afgezien van het ontvangen van zijn aandeel van de uit te keren royalty's over de boekverkoop in 2021, 2020 en 2019. Met ingang van 2023 zijn weer royalty's geïnd over de boekverkopen (van 2022), op basis van eerder afgesloten contracten. De aanpassing van de regeling is doorgevoerd in de contracten vanaf 1-1-2023. De eerste royalty-inkomsten volgens de nieuwe regeling worden verwacht in 2025 over de boekverkopen van 2024.

De verantwoording van royalty's vindt plaats op basis van ontvangen opgaven en bankontvangsten van uitgevers tot en met het moment van vaststellen van de jaarrekening.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa in 2023 is als volgt:

	Totaal	
	€	
Aanschafwaarde begin boekjaar	45.143	
Cum. afschrijvingen	-25.038	
	<u>20.105</u>	
<i>Mutaties in boekjaar</i>		
Investerings	10.269	
Afschrijvingen	-9.973	
	<u>55.412</u>	
Aanschafwaarde per ultimo boekjaar	55.412	
Cum. afschrijvingen tot en met 2023	-35.011	
	<u>20.401</u>	
	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Vorderingen en overlopende activa		
Nog te ontvangen subsidie Lira Fondssubsidie	10.000	10.000
Waarborgsom	190	190
Pensioen	2.789	710
Nog te ontvangen rente	14.192	-
Vooruitbetaalde kosten	-	13.866
	<u>27.171</u>	<u>24.766</u>
Liquide middelen		
Kas	50	50
Creditcard	4.488	-
ABN-AMRO hoog rendement deposito	3.749.383	3.136.169
ABN-AMRO bank 54.58.58.836	224.020	286.323
ABN-AMRO bank 83.38.96.776	260	224
	<u>3.978.201</u>	<u>3.422.766</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Eigen vermogen		
Algemene reserve	<u>240.720</u>	<u>220.006</u>

Het verloop van het eigen vermogen kan als volgt worden weergegeven:

Algemene reserve

Saldo per 1 januari	220.006	242.801
Bij: Resultaatbestemming	<u>20.714</u>	<u>-22.795</u>
Saldo per 31 december	<u>240.720</u>	<u>220.006</u>

De algemene reserve geeft het vrij besteedbaar vermogen van de organisatie weer. Het bestuur streeft naar een omvang van het vermogen gelijk aan de jaarlijkse beheerlasten. Deze omvang is gewenst om de projecten te kunnen afwikkelen en de verplichtingen richting personeel en derden bij discontinuïteit te kunnen voldoen.

Vooruitontvangen subsidie OCW

Nog te besteden RO 2018-2020	243.118	991.138
Nog te besteden RO 2021-2022-2023	<u>1.168.566</u>	<u>767.476</u>
	<u>1.411.684</u>	<u>1.758.614</u>

Nog te betalen subsidies

Nog te betalen subsidies	<u>2.230.043</u>	<u>1.346.267</u>
--------------------------	------------------	------------------

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Belastingen en premies sociale verzekering		
Loonheffing december	17.372	14.830
Overige schulden		
Accountant	8.785	8.349
Reservering vakantiegeld	24.949	17.337
Reservering vakantiedagen	27.398	-
Nog te betalen personeel	400	43
Boekhouder jaarwerk	7.260	6.050
Crediteuren	49.162	32.616
Nog te betalen RO-kosten	-	51.775
Nog te betalen nieuwe journalistiek	5.000	5.000
Nog te betalen activiteitenlasten (voucher)	3.000	6.750
	125.954	127.920

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Vanaf 1 augustus 2019 is er een huurovereenkomst Prinsengracht 91 te Amsterdam voor 3 jaar. Einddatum 31 juli 2025. Opzegtermijn 6 maanden. Huurprijs 2024 per jaar € 29.335.

OCW heeft een toezegging gedaan voor toekenning van de BIS-subsidie van € 446.981 per jaar voor de jaren 2021 t/m 2024.

In 2023 ontving het Fonds BJP € 504.303, inclusief loon- en prijsbijstelling.

De door het Fonds BJP gehanteerde recoupementregeling voor boekprojecten voorziet in een royaltyafdracht. Van de bedragen die het Fonds BJP op basis van dit royaltyrecht tegemoet kan zien, is echter geen betrouwbare inschatting te maken vanwege de volgende omstandigheden:

De ontwikkeling van de boekverkoop is een uiterst onzekere factor, op basis waarvan geen voorspellingen zijn te doen. Bovendien heeft het royaltyrecht betrekking op alle boekpublicaties waarvoor sinds de oprichting van het Fonds BJP in 1990 een honorariumsubsidie is verstrekt. Over het gros van deze boekprojecten ontvangt het fonds al geruime tijd geen royalty-inkomsten meer aangezien de verkoop is gestagneerd. Hiervoor geldt echter geen vaste termijn. Het is immers niet uitgesloten dat een boek na verloop van tijd weer gaat verkopen vanwege een hernieuwde actualiteitswaarde.

Het royaltyrecht houdt geen rekening met het voorschot dat door de uitgever zelf aan de auteur is verstrekt. Wanneer hiervan sprake is, dan zal de uitgever dit voorschot namelijk altijd eerst met de auteur verrekenen voordat afdracht aan het Fonds BJP plaatsvindt.

TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING OVER 2023

	Totaal Exploitatie 2023 €	Totaal Begroting 2023 €	RO Exploitatie 2023 €	RO Begroting 2023 €	RB Exploitatie 2023 €	RB Begroting 2023 €	RB Exploitatie 2022 €
<i>Beheerlasten</i>							
Beheerlasten materieel							
Huisvesting	31.910	37.646	28.143	29.646	3.767	8.000	8.465
Kantoorkosten	17.247	28.140	15.180	22.140	2.067	6.000	6.785
Accountantskosten	12.401	14.033	10.937	10.700	1.464	3.333	2.846
Boekhouding/salarisadministratie	26.134	17.500	23.048	13.500	3.086	4.000	6.412
Algemene publiciteitskosten en representatie	15.481	16.833	13.653	13.500	1.828	3.333	4.918
Governancekosten	8.855	7.000	7.810	6.000	1.045	1.000	1.406
Afschrijvingskosten	9.973	8.000	5.534	6.000	4.439	2.000	2.287
Advies	-	1.500	-	1.250	-	250	200
Verzekeringen	2.207	2.400	1.946	2.150	261	250	643
	<u>124.208</u>	<u>133.052</u>	<u>106.251</u>	<u>104.886</u>	<u>17.957</u>	<u>28.166</u>	<u>33.962</u>
Beheerlasten personeel							
Salarissen	179.561	266.380	158.361	207.202	21.200	59.178	54.144
	<u>179.561</u>	<u>266.380</u>	<u>158.361</u>	<u>207.202</u>	<u>21.200</u>	<u>59.178</u>	<u>54.144</u>

TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING OVER 2023

	Totaal Exploitatie 2023 €	Totaal Begroting 2023 €	RO Exploitatie 2023 €	RO Begroting 2023 €	RB Exploitatie 2023 €	RB Begroting 2023 €	RB Exploitatie 2022 €
<i>activiteitenlasten</i>							
Activiteitenlasten materieel							
<i>Projectsubsidies</i>							
Toegekende projectsubsidies	1.037.088	958.022	640.688	623.616	396.400	334.406	368.874
Toegekende Lira Fondssubsidie	10.000	12.000	-	-	10.000	12.000	10.000
Brusseprijs	52.869	48.000	27.536	25.000	25.333	23.000	7.392
Residency's in de regio	84.424	90.000	84.424	90.000	-	-	-
Projectsamenvattingen	70.455	75.000	70.455	75.000	-	-	-
Regeling nieuwe journalistiek	-	7.000	-	-	-	7.000	-
Ingrid Harmsstipendium	15.952	-	-	-	15.952	-	-
Stipendium fotografie	16.150	-	16.150	-	-	-	-
Subsidie ingetrokken projecten	-27.739	-55.000	-20.125	-35.000	-7.614	-20.000	-925
<i>Talentontwikkeling</i>							
Onderzoeksjournalistieke traineeships	623.400	640.000	623.400	640.000	-	-	-
Onderzoeksjournalistieke traineeships regionaal/lokaal	153.790	170.000	153.790	170.000	-	-	-
Onderzoeksjournalistieke traineeships RO budget 21/22	600.524	-	600.524	-	-	-	-
Beurs Journalistieke Ontwikkeling	94.315	120.000	94.315	120.000	-	-	-
Coaching en ondersteuning	94.640	125.000	94.640	125.000	-	-	-
Ingetrokken subsidies	-112.533	-	-112.533	-	-	-	-
<i>Versterking veld</i>							
Journalistiek+	404.353	420.477	404.353	420.477	-	-	-
Fair Practice-ophoging	57.348	600.000	57.348	600.000	-	-	-
Overzicht journalistieke fondsen en scholing	48.590	50.000	48.590	50.000	-	-	-
Veiligheid journalisten	16.213	20.000	16.213	20.000	-	-	-
	<u>3.239.839</u>	<u>3.280.499</u>	<u>2.799.768</u>	<u>2.924.093</u>	<u>440.071</u>	<u>356.406</u>	<u>385.341</u>

Voor specificatie van de post verleende subsidies 2023 verwijzen wij naar het Bestuursverslag.

Activiteitenlasten personeel

Adviescommissie	47.542	25.000	41.929	20.000	5.613	5.000	9.034
Projectmedewerkers	115.878	98.333	115.878	80.000	-	18.333	-
Projectmedewerkers RO budget 21/22	20.260	-	20.260	-	-	-	-
Voorlichting en communicatie	93.156	65.000	82.269	52.500	10.887	12.500	8.506
Voorlichting en communicatie RO budget 21/22	68.001	-	68.001	-	-	-	-
Coördinatie, ontwikkeling en onderzoek	162.536	150.917	137.591	144.250	24.945	6.667	8.817
Coördinatie, ontwikkeling en onderzoek RO budget 21/22	20.189	-	20.189	-	-	-	-
Automatisering AO	9.386	13.500	8.278	11.000	1.108	2.500	2.432
Projectadvies	3.525	7.250	3.109	6.000	416	1.250	-
	<u>540.473</u>	<u>360.000</u>	<u>497.504</u>	<u>313.750</u>	<u>42.969</u>	<u>46.250</u>	<u>28.789</u>

TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING OVER 2023

Prestatieverantwoording

Overige instellingen	2023	2022
Toegekende RB projectsubsidies	51	48
Toegekende Brusseprijs	1	1
Toegekende RO projectsubsidies	152	-
Toegekende RO Beurs Expertisebevordering	110	-

WNT-verantwoording 2023 Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

De WNT is van toepassing op Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten. Het voor Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum) (2022: € 216.000).

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende top-functionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2023

Functiegegevens

Aanvang en einde functievervulling in 2023
 Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)
 Dienstbetrekking

bestuurder
 1/1 - 31/12
 1
 ja

Bezoldiging 2023

Beloning plus belastbare onkostenvergoeding
 Beloningen betaalbaar op termijn

78.117
 2.789

Subtotaal

80.906

Af: Onverschuldigd betaald bedrag

-

Totaal bezoldiging 2023

80.906

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum

223.000

TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING OVER 2023

WNT-verantwoording 2022 Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

Gegevens 2022

Functiegegevens

Aanvang en einde functievervulling in 2022

Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)

Dienstbetrekking

bestuurder

01/01 - 31/12

1

ja

Bezoldiging 2022

Beloning plus belastbare onkostenvergoeding

Beloningen betaalbaar op termijn

70.954

2.965

Subtotaal

73.919

Af: Onverschuldigd betaald bedrag

-

Totaal bezoldiging 2022

73.919

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum

216.000

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.900 of minder

Raad van Toezicht van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten ultimo 2023:

L. van Eupen, voorzitter

H. de Clercq

A. Daruvalla

L.H. de Jong

J.J. Oranje (m.i.v. 1-1-2023)

G.W. Schuiteman (m.i.v. 15-10-2023)

A.F. Westerhof

Overige leden Raad van Toezicht van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten gedurende 2023

R.C. Janssen (t/m 14-10-2023)

De leden van de RvT die daar voor kiezen ontvangen vacatiegeld.

BIJLAGE 1. REGELING ONDERZOEKSJOURNALISTIEK 2018-2020 'SURPLUS'

	Exploitatie 2023 €	Begroting 2023 €	Exploitatie 2022 €	Begroting 2022 €	Exploitatie 2021 €	Begroting 2021 €	Exploitatie 2018 t/m 2020 €	Begroot 2018 t/m 2020 €
Subsidie Ministerie OCW								
RA projectsubsidies	-	-	-	-	-	-	3.000.000	3.000.000
RA talentontwikkeling	-	-	-	-	-	-	1.800.000	1.800.000
Loon- en prijsbijstelling RA-middelen	-	-	-	-	-	-	190.041	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>4.990.041</u>	<u>4.800.000</u>
Regeling onderzoeksjournalistiek (RO)								
Beheerlasten materieel	16.628	-	22.849	3.000	-	-	167.417	203.000
Huisvesting	5.764	-	5.079	-	-	-	43.432	41.000
Verhuizing	-	-	-	-	-	-	12.000	36.000
Kantoor	3.162	-	4.071	-	-	-	43.888	45.000
Administratie	4.721	-	3.847	-	-	-	25.102	14.000
Accountant	2.240	-	1.708	-	-	-	15.797	15.000
Publiciteit	2.797	-	2.951	-	-	-	-	-
Governancekosten	1.600	-	843	-	-	-	9.588	15.000
Representatie	-	-	-	-	-	-	583	10.000
Afschrijvingen	-	-	1.186	-	-	-	10.276	13.000
Juridisch advies	-	-	405	3.000	-	-	5.101	12.000
Verzekeringen	399	-	385	-	-	-	1.650	2.000
Negatieve rente	-4.055	-	2.374	-	-	-	-	-
Beheerlasten personeel	32.435	-	34.573	-	-	-	124.996	130.000
Activiteitenlasten materieel	596.463	599.776	424.335	478.000	-24.054	60.000	2.716.882	3.820.000
Projectsubsidies	30.000	30.000	30.000	30.000	-	-	1.724.347	2.260.000
Regeling jong talent en scholing	234.360	228.900	159.000	159.000	60.000	60.000	835.810	1.200.000
Beurs expertisebevordering	3.520	19.876	10.169	10.000	-	-	199.114	360.000
Thema-aanvraag	69.280	45.000	50.322	37.500	-	-	-	-
Residency's	43.130	50.000	25.000	40.000	-	-	-	-
Vervangende kracht	50.340	45.000	18.715	37.500	-	-	-	-
Vouchers beurs expertisebevordering	4.590	5.000	6.500	5.000	-	-	-	-
Ticketacties beurs expertisebevordering	8.900	14.000	9.478	9.000	-	-	-	-
Scholingsprogramma jong talent	152.343	162.000	115.151	150.000	-	-	-	-
Ingetrokken RA projectsubsidies	-	-	-	-	-34.915	-	-34.949	-
Ingetrokken RA beurs expertisebevoerdin	-	-	-	-	-2.570	-	-795	-
Ingetrokken RA regeling jong talent	-	-	-	-	-46.569	-	-6.645	-
Activiteitenlasten operationeel	102.494	105.000	36.015	87.000	-	-	495.890	647.000
Activiteitenlasten operationeel	-	-	2.717	-	-	-	-	-
Adviescommissies	8.588	-	-	25.000	-	-	28.331	41.000
Coördinatie	-	-	-	-	-	-	96.130	120.000
Projectmedewerkers	27.883	105.000	-	-	-	-	205.120	230.000
Coördinatie en communicatiea	25.000	-	31.839	44.000	-	-	105.126	121.000
Ontwikkeling, onderzoek en evaluatie	38.690	-	-	15.000	-	-	35.702	75.000
Automatisering AO	1.696	-	1.459	3.000	-	-	25.481	60.000
Projectadvies	637	-	-	-	-	-	-	-
	<u>748.020</u>	<u>704.776</u>	<u>517.772</u>	<u>568.000</u>	<u>-24.054</u>	<u>60.000</u>	<u>3.505.185</u>	<u>4.800.000</u>
Over uit boekjaar balans	243.118		991.138		1.508.910		1.484.856	

Kamphuis & Berghuizen
accountants | belastingadviseurs

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport op pagina 1 tot en met 13 opgenomen jaarrekening 2023 van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol instellingen 2021-2024.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1) de balans per 31 december 2023;
- 2) de staat van baten en lasten over 2023; en
- 3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse Controlestandaarden vallen, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de Regeling Controleprotocol WNT 2023. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf betreffende overige aangelegenheden

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Utrechtseweg 51
1213 TL Hilversum
T 035 623 98 19

Jan Willem Brouwersstraat 16-1
1071 LJ Amsterdam
T 020 379 26 00

BTW NL8175.87.822.B.01
KVK 32053904
BANK NL19 RABO 0114 1665 79
www.kamphuisberghuizen.nl

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiele afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven" en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiele afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven" en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven", het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol instellingen 2021-2024.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Hilversum, 26 april 2024

KAMPHUIS & BERGHUIZEN

Accountants/Belastingadviseurs

T. Wagenaar AA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024, de Regeling Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

